

2

LIBROGADĪ ĀRHI
JUUMIGĪRRĪ JĪMĪDAMI
GOOKĪRRĪ
JĪMĪDAMI

ÓDAMI

**Se agradece a la Comisión Nacional de Derechos Humanos
y a la Cuarta Visitadora General,
Mtra. María Eréndira Cruzvillegas Fuentes
por su colaboración para las ilustraciones de la primera página.**

**Xiokoga obhaga ódami bīīxi aipadīrī naanamaaxi
jiipu ixthumaaxi, úxi, kīkīixi dana básoi, kaxkīdī bho
úxiandīrī naanamaxi ibuaiyi atīmī dukámi:
Samuidhakarro, úxi githarrui, sabíkarroi, kuxiarrui,
ásarrai. Go árhi ókixi dana árhi kīkīrhixi naanmaaxi
soikīi jaataduindhagai bho kīiyīrī, dana idhigana
dīdīībīrīrī.**

BAJA
CALIFORNIA

SONORA

CHIHUAHUA

COAHUILA

BAJA
CALIFORNIA
SUR

SINALOA

DURANGO

ZACATECAS

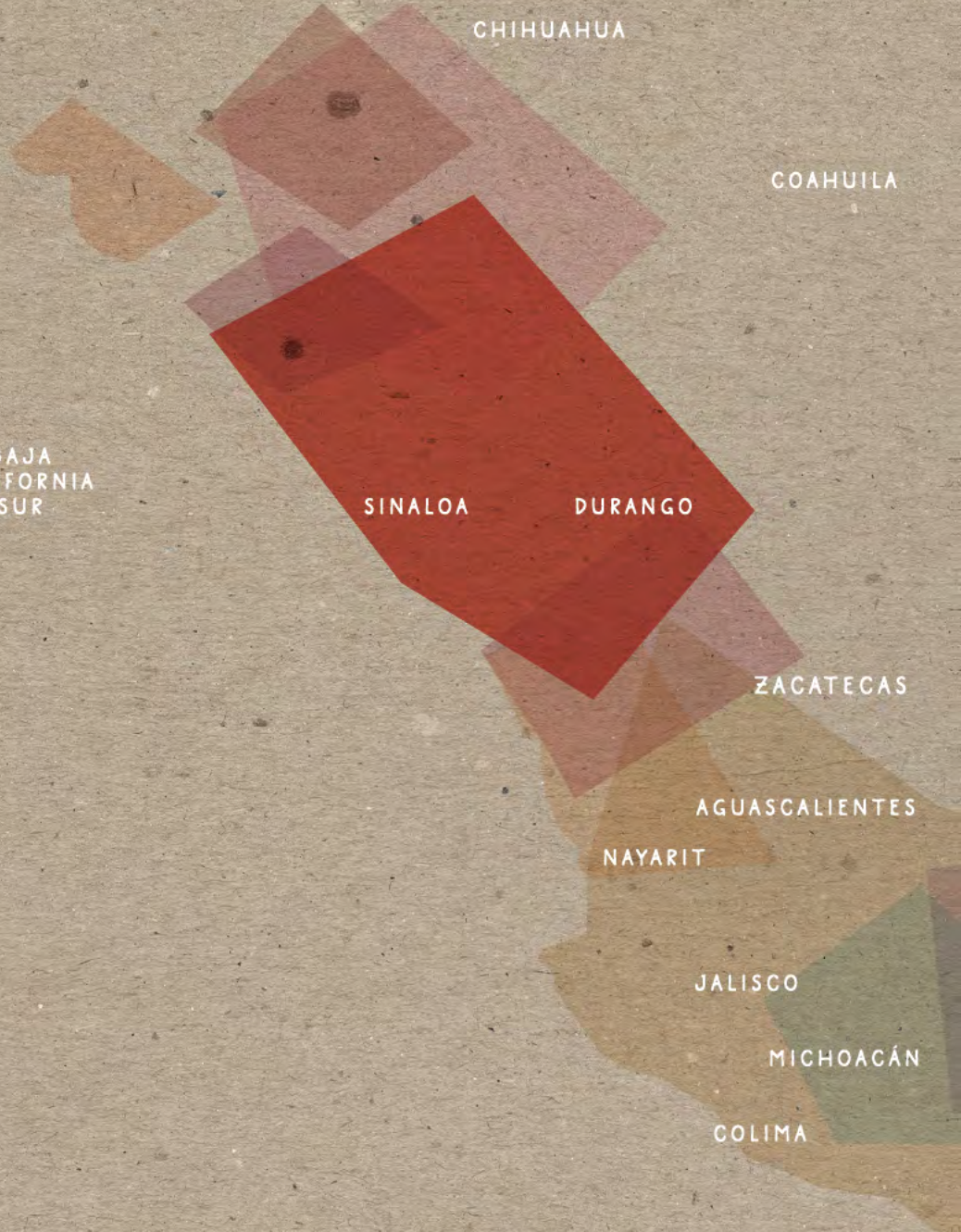
AGUASCALIENTES

NAYARIT

JALISCO

MICHOACÁN

COLIMA

NUEVO LEÓN

TAMAULIPAS

SAN LUIS
POTOSÍ

GUANAJUATO

QUERÉTARO

HIDALGO

ESTADO
DE MÉXICO

TLAXCALA

MORELOS

PUEBLA

VERACRUZ

GUERRERO

OAXACA

YUCATÁN

CAMPECHE

QUINTANA
ROO

TABASCO

CHIAPAS

Otto Granados Roldán
SECRETARIO DE EDUCACIÓN PÚBLICA

Javier Treviño Cantú
SUBSECRETARIO DE EDUCACIÓN BÁSICA

Rosalinda Morales Garza
DIRECTORA GENERAL DE EDUCACIÓN INDÍGENA

Alicia Xochitl Olvera Rosas
DIRECCIÓN DE EDUCACIÓN BÁSICA

Édgar Yesid Sierra Soler
DIRECCIÓN PARA EL FORTALECIMIENTO Y DESARROLLO
PROFESIONAL DE DOCENTES DE EDUCACIÓN INDÍGENA

Lucía Tepole Ortega
DIRECCIÓN PARA EL DESARROLLO Y FORTALECIMIENTO
DE LAS LENGUAS INDÍGENAS

Erika Pérez Moya
DIRECCIÓN DE APOYOS EDUCATIVOS

Javier Corral Jurado
GOBERNADOR CONSTITUCIONAL
DEL ESTADO DE CHIHUAHUA

Pablo Cuarón Galindo
SECRETARIO DE EDUCACIÓN Y DEPORTE

Miguel Ángel Valdez García
SUBSECRETARIO DE EDUCACIÓN Y DEPORTE

Manuel Arias Delgado
DIRECTOR GENERAL DE LOS S. E. E. CH.

Victoria Chavira Rodríguez
RECTORA DE LA U. P. N. E. CH.

Pedro Rubio Molina
SECRETARIO ACADÉMICO DE LA U. P. N. E. CH.

José Armando Rey Manríquez
DIRECTOR DE ATENCIÓN A LA DIVERSIDAD
Y ACCIONES TRANSVERSALES

Rafael González Valdez
JEFE DEL DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN INDÍGENA

Arturo González Ibarra
COORDINADOR TÉCNICO PEDAGÓGICO

Luz María Sánchez Hernández
COORDINADORA ADMINISTRATIVA U. P. N. E. CH.

COORDINACIÓN GENERAL:
Rosalinda Morales Garza

AUTORÍA:
**Docentes de la Universidad Pedagógica
Nacional del Estado de Chihuahua:** Lorena
Hortencia Segura Lazcano, José Luis Gutiérrez
Barrera. **Equipo docente:** Yasmín Hortencia
Martínez Rivas, Mariana Rivas Valencia, Loreto
Bueno Carrillo, Alejandro Rivas Vega.

COORDINACIÓN EDITORIAL:
Erika Pérez Moya
Gabriela Guadalupe Córdova Cortés

CONCEPTO GRÁFICO:
Artes de México y del Mundo S.A de C.V

ILUSTRACIÓN DE LA PRIMERA PÁGINA:
Marco Antonio Enciso Álvarez

SERVICIOS EDITORIALES:
Sociedad para el Desarrollo Educativo
Prospectiva S.A de C.V

FORMACIÓN:
José Antonio Pérez Rico

ILUSTRACIÓN:
Laura Mancilla (coordinación), Einar Salcedo,
LeYad, Pamela Ocampo, Paulina Osorio

FOTOGRAFÍA:
© Neyma Espino (portada).
Edith Díaz Aguirre, Rafael Hernández Sosa, Erick
Osman Zubia Sotelo, Gloria Ilsen Loera Romero.
Fernando Rosales Valenzuela, Carla Torres, Héctor
Vázquez Valdivia, Agustín Estrada, Germán Herrera,
César Ramírez Morales, Ramón Jiménez / Fototeca
Nacho López, Comisión Nacional para el Desarrollo
de los Pueblos Indígenas.
Oscar R. García Rubio, Rurik Hernán List Sánchez,
Carlos Javier Navarro Serment, Iván Montes de Oca
Cacheux, Clarisa Jiménez, Adalberto Ríos Szalay,
Oswaldo Téllez Valdés / Banco de imágenes CONABIO.
Banco de imágenes Shutterstock.

© Dirección General de Educación Indígena
Avenida Universidad 1200, piso 6,
cuadrante 10, ala sur,
Col. Xoco, C.P. 03330, Benito Juárez,
Ciudad de México.

Primera edición, 2018.
ISBN: 978-607-8456-53-6

Impreso en México.
Distribución gratuita.
Prohibida su venta.

Reservados todos los derechos. Se prohíbe la
reproducción total o parcial de esta obra por
cualquier medio electrónico o mecánico sin
consentimiento previo y por escrito del titular
de los derechos.

ÓDAMI

LIBROGADĪ ĀRHI

**GOOKĪRRĪ JUUMIGIĪRRĪ
JĪMĪDAMI**

TÏTÏRRAGADI ÁRHI

TÏTÏARRAGADI MAATIIDHAKARROANA

GRADO

GRUPO

XIAKAGAPÏRRÏ

ESTADORRÏ

MAAXI JIIMIGA BIXKATAI ÁRHI XIORRAI TAMI OIDHAGAKAMI ÓDAMI:

Gin biaturhidhi dana ótoxidhithai jímó gídukámi biatuldharragai aapimo xankidí mīxi múyi juumigikidí, aapimu kaaxi bia jímó ñioki dana bíthuldharra dhi jímó mañidharra múyi juumigi píduiyi xankidí bithuldharradí dhi kaaxi dígabusiai múyi juumigi ogóbai írri jímó bhai írhiarragai bho Chibuabuana, podúkai basikioma aapi daidhiírri abhaidhiírri bia siirhikami go naanamaaxi ñiokidhiikidí dana go bithuldharragai bíxi xiixi gíirraga gírri oidhagarri támi mejikoana dana bíxi oidhigi daama.

Añimí gírri thigíthokatai aapi podúkai ñigidha írhidhithai gí Librugadí Gookírri juumigiírri jímídami gí ñiokikidí ódamikidí xankidí bia jípí go bíxi bho Sekretaria Edukasion Publika, mañidharragai kíiga bhaimaaxikami ódami dana go universidad pedagógica bíxi aékatai go Chibuabuana daidhií xi aapi biakagi gí libruga xi gí soñamoko ogó mañidharra ágarra dana ójarra ígi gí ñiokikidí ódamikidí, bíyi podúkai ixthuidhimoko mañimoko dana gíirhidhikami gí mañidharra bíitarrí ígi ñiokikidí dana bíthuldharra, podúkai xi idhiuñiagi ájaa mañidharra xi gí soñamoko gíirhidharra daidhií gí jurrábagi aipakooga oidhagírri, oidhakami, ñiokadami dana bíthuldharraga.

Mañidhaiñi xi xiorrai ígai juurrába bho go duunarragai gí libruga añimí dana go mamatuldhidami ñiokaitai ódamikidí podúkai go ójadagi dana go UPNECH, bíxkatai dárrei go gubukarhigami dana mañidharra go ídhiuñiarra jaataduindhagai xankidí kíiga bhaimaaxi, bhaimaxi dana bámioma mañidharra gí ñiokikidí, podúkai gí bapaidhi xi darrásana múyi naanamaaxi

Ídhiunarra podúkai jímádu tai, dhi kugátirri go juumigi matiidharra go ójai ixthutuidhiikii xi matiidharra gin diidi, jaaduñidhií dana ódami gin obhágandirri gi matidarra dana tígídhadi go xankidi ójaiithai.

Podúkai, ágaiithai go átagi ójixikami xankidi bámioma ójoidhi.

Maatika irhidhithai bixi gi jaatagidha irhidhithai xi gi librugá obhaikidi, ágaiithai ídhi xíbi ójixikidi ji ódamikidi, jímádo pírhidhi xi nuukadakana go siirhikamigadi xankidi bia ógo, dukámi árho buimuko go naanamaaxi ójixikami papepeerhi igi gi niokikidi dhi maaxithuda go bámioma bia xiadutudarragai gi nioki dukámi ídhi xankidi 68 nioki niokadami xi xankidi gi niokai bixi go paisirri dana go obhai niokidhií.

Kugatirri gi taaniithai xi nuukada gi tuidhaga librugá dana kiiga niidhakai jímádo gi jaaduñi dana mamátildhiadami.

MATIIÑI GĪ LIBRUGA

Ágañi

Ga fikáka
maafirra

Kaëyarra

Jikiarsarragai

Jaatagañi

Tiñibigai

Ójarra

Niyyia

Jiikarhidhaiñi

Kaakaburhi
chiichiiki
jurrábakami

Maafirra xiixi
maafi

Ninásorhi
niidha

BLOKE JĪMÓKO

AANĪ ĪRRĪ ÓDAMI

BLOKE GOOKA

GO XANKĪDĪ GĪ JAATAGAIÑA
BHO GO KIIYĪRRĪ JAADUÑI

BLOKE BAIKA

APIA GĪRRHIDHIMI ATĪMĪ GĪRRĪ
ÓJARRAGA

BLOKE MAAKOBA

GA KOAYI ATĪMĪ
GUBÚKARHIGAMI

BLOKE TAAMA

IBARRAGAI DHI TUDAIDHADĪ ÓDAMI

BLOKE JĪMÓKO: AANĪ ĪRRĪ ÓDAMI

Xi tumaaxiirri gi jaataduiñiagi: Aipako giri jurrabatikathai

1.

Aani irri girihi

2.

¿Dukatai kikiiba gin obhagiri?

3.

Jiikidhi daibuñikami ixthumaaxi bho odamiirri

4.

Go oidhigana

5.

Ójai aani dhi jaatagaiña go jaataduindhagiri xankidi gi

ibuaiyi bho gin obhagiri

6.

Jaatagaihai mamáfirri atimi

7.

Giri soikidhatai mamáfirri atimi kiigioma

8.

Juurrapikii aani jimádo go gaa dhi xia duutudai aani

9.

Ga fitiibigai jimádo go ñioki

10.

Ti ója jimó otoxidharrai ójai

11.

Ixthumaaxi maiyi atimi

¿DUKÁTAI KIKIIBA GIN OBHAGĪRRĪ?

XI TUMAAXI DAIBUSAI BASĪKIOMA GIN ODHAGĪRRĪ

Jaatagaiña gin úrhi xi bho xiakoga obhaga afimĩ xíbi kaaxi múyi juumigi píduiyi, írrikatadai jímó arhí oidhagĪrrĪ kíiga úxiakamiĩrrĪ, obhakatadai múyi kikĩixi oidhigana, naanamaaxi bídhikami ujúrrugi, maithi tiipukatadai boogĩdĩ go bapaiñiomi maakoba taatarrakami dhi mos arhi jímó obhakami bho jipukatadai.

Bho go kiirĪ bíxkatai jaatabuadana, isaiThai juunui, bhábi dana naanamaaxi ibági ; nunúkadaiña xixíbatu, kañirro, tatákuko, tataixiorhi dana bákaaxi.

Xiikadĩ jimia agaiThadai xiĩbhĩako jĩmai oidhagĪrrĪ, gĩ ágaiña xi ijiopadagi go mumúrrana dukámi ogóbai ĩrrĪ jimídhakarroana xiĩbhĩako, daidhĩ ogóbaikĩdĩ jĩpĩ gĩ biajithaiña koagi dana ájaa ixthumaaxi xankĩdĩ figĩThukagi.

Go ódami xankĩdĩ tuukamurĪ obhata támi oidhagĪrrĪ, ogóbai kaaxi maithi obhaga. Maamarradĩ ga ĩmapĩ biipi dhi bho podúkai gĩn jaaga muidhurhitha bámioma bho oidhagĪrrĪ, gĩrhimi, kíidukai dhi modukai gĩ píduiyi jímó gĩ oidhagarragadĩrrĪ ódami.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go ójixikami ójai "Xi tumaaxi daibusai basikioma gin oidhagiri" dana jaata norrágidha bhaithikioma go fikáarragai:

1) ¿Dukátai maaxikatadai obhagadi xiakoga gii go úrhi?

2) ¿Tumaaxi jaataduindhagai ibudadana go ódami amika obhagana?

3) ¿Tumaaxi irhídhí aapi xi daibuñimudai xi maithi biakamodai go ódami go kikíixi kukusupídami kusúbi?

2. Jipámo ga ága go ójai ójixikami dana rayiamadaiñi xiako fígia aapi bhaithikioma go kakaburhikami ójai. Ójaiñi bho go rayiana, oidhithai xi dukátai po gĩ duiyi go jaataduindhagai.

Bho go kiirĩ bixkatai jaatabuadana	
Írrikatadai jímó arhí oidhagĩrĩ kĩiga uxiakamiĩrĩ	
Biajithaiña koagi dana ajaa ixthumaaxi xankidĩ fígithukagi	
Obhakatadai múyi kíkĩixi oidhigana	

3. Idhiuñiñi jímó kaburhikami ójai go ójaikidĩ.

obhakatadai _____

nunúkadaiña _____

jaatabuadana _____

ágaiña _____

biajithaiña _____

4. Íjĩkobai darrása go ójai dhi a podúkai idhiuñi gooka kakaburhikami ójai maithi jĩĩpĩana maaxikami. Tĩgĩtho nĩidha xi dukátai.

nukadaiñaxixĩbatu

1. Nukadaiña xixĩbatu

2.

3.

5. Tĩkákaiñi go gĩ mamáĩldhiadamiga xĩĩpĩ ódami gĩ obhagana, ójixikami bídharradi bíĩtarrĩ xiadhĩĩrĩ obhaga dhi idhiuñi jĩmó arhĩ jaatagi ójixikami:

¿Bĩkĩdhiĩ po gĩ duiyi? ¿Kaidhiaga tĩĩĩtarradi xiakoga obhaga aapi?

¿Tumaaxĩĩrĩ ga jaatabuadana ĩki? ¿Borrai tukamurĩ obhata?

Gin obhaga tĩgidho: _____

Go jĩĩkidhiĩ jaatagi bho gin obhagarĩ:

Go ódami xiorrai gin jaatagi, tĩgidho:

JÏKIDHIÏ DAIBUÑIKAMI IXTHUMAAXI BHO ÓDAMIËRRI

MOMÓTOXI ODHAGARRAGADËRRI ÓDAMI

Jaatagaiña xaidhi kaaxi múyi juumigi pëduiyi jiiukatadai momótoxi bho girri oidhagirri daidhiï igai siirhikidi kiga bhaimaaxikami thithiodhikatadai ókiadi dhi fiiti kuupakatadai daidhiï gi bídhikatadai jipiána maaxi bhajidhiï batópa. Bho go gígirro akiana ubákiiña ogó dhi gígirro ójodai daama darráekiiña dhi gi gaxiubaiña kuupadi, xiuduko mos kajiagi jimó ixthumaaxi jootoma suudagiirri bapákiiña dhi maithii gi daadaithuiña xi gi mamaxiadagi.

Ídhii amaaxi iaataaaiña go oidhakami jiki abhaidhiirri axi daibuskiiña basikiondirri aithiña xaidhi, aapi kia daibuskii gi gígirro akiana dana suudagi xi xiako gi mamáfirri, bho ji bídhi fiijoi juuta diidiakami aithi ta bho xiibhiko busákii amo. ana aaní bhaitoma bixkirri iña go gi akiamo jurrúnoko girri ituigakathai afimi maithi lakatai biitarrí xi bhai thigiagi xi isaiña ogó jimó miidhaga xi ji afimi.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go ójai ójixikami “Momótoxi oidhagarragadirri ódami”, dhi jaataga jímádo gĩ jaaduñi dhi bho go maakoba xiixokamiirri jĩkarhidha dana ója dukátai pĩ gĩ írídhi aapi xi maaxi go motóxi.

2. Aithuldhaiñi go kakaburhikami ójai go ójaikidĩ xankidĩ biiga.

kuupadĩ	batópa	oojodai	Kaëkana s
uudarri	gaxiubaiña	Akiana	motóxi
thithiodhikatadai	Go		

1. Go motóxi tĩĩĩbidukatadai _____ dhi bídhikatadai bhájidhĩ _____.
2. _____ ubákĩĩña ogó dhi gĩĩgĩrro _____ daama.
3. _____ ixthumaaxi jootoma _____ papaakĩĩña.
4. Go _____ ga íbaiña dhi gĩ _____.
5. _____ motóxi siirhikidĩ kíĩga bhaimaaxikami _____.

3. Jímápithudaiñi go ójai xankidí jadúnumíka dhi ájigaka, ójaiñi bho go rayiana. Tígíthukai niidha go xankidí ágidhi.

jaataga	Maaxi	_____
Káji	Írri	_____
Tígi	Tai	_____
Taadaka	Agi	_____
Suudagi	Iña	_____

jaatagaiña

4. Amí xiadhiirri gi jikiarsai gi libruqa, jikiarsaiñi dana jarrástuda go ñioki ójai xiakoga jímida.

a) Go motóxi siirhikidí

b) Go motóxi siirhikidí dhi tíñi

c) Go motóxi siirhikidí dhi tíñi

ubákiiña

d) Go motóxi siirhikidí dhi tíñi

ubákiiña dhi darraëkiiña daama

5. Bho soiñigaikidī gī mamátildhiadamiga dana gī jaaduñi gágaiñi chīichiiki jaatagi gī obhagana biītarri, jaatagabirrai aipakoga, bhīibirrai jīmóko dana ójabirrai naatutuldhakai go bídhiadi xiankidī gī tanii bho maakoba xiixokamiirri.

Go namigamigadi go ójai ójixikamiirri: _____

Ágai biītarri:

Ga bhīiyi afimī tuiyi:

Ga Tikáka: _____

Go ódami xiorrai jīigai dhi jaagi tiigidhi:

GO OIHDIGANA

ÚKUI SAGIDHAGAKAMI GO BÁKI

Amika go tubídhakandírri jukoidhigandírri gí níidhi jímó báki úpasai kíiga bhaimaaxikami thiodhikami bágiana maaxi bídhakatai naanamaaxi íxíkami yooxigai dana naanamaaxi thithiodhikami bho go tuixiki ugidhiírri íxikatai.

Bho xikorhidhiírri go báki mos fiidogi go básoi dana úxi íbhiatadami, gí kaékana kuukuidhií go ujúrugi dhi juugiatíkíi mos bhái jurrúnoko duupidhatai go tásai.

Amí oidhigíirri dana go yooxigai jígai dhi bagiana maaxithudai go báki dhi gí níidhi xi kaaxi ga bhaidhiadan buaiyi koadagai busaniithai go kuubhuxi bho kuxíni orroñigadirri.

Bhobai oidhaga arhiana árhi tuiyi tudo bho darráka tíitíhikarruaadi suurhiaiñikami bho go tuixikana dana jímó

ídí sagíikatai bho jímó
ndírri gíidukami.

ó xiuduko íxíirri tasírri
ímoko xi bhái maatíina
ní go árhi xankídí bho
bhaga dhi xi bhái
kthuidhiina jímádo ga
fíitíbiagi.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go ójai ójixikami “Úkui sagidhakamiana go báki” duudusarhi ñioki, xiuduko kaaxi naatua bho go rayiirri ójaiñi ñgi gñ ñiokikidí xi tumaaxi maafi kaë aapi biñarri go. Jaatagidhaiñi gñ jaaduñi xi tumaaxi ója aapi.

2. Niidhaiñi bho go jñkarhigai oidhigana dana ója bho go rayiana go ixthumaaxi ñigiagi.

3. Amī xiadīrī gī jikiarsai gī libruḡa, jikiarsaiñi dana jarrástuda go ñioki ójai bho xiakoga ajīḡa.

Oidhigana básoi

Kíkīixi

uuxi

4. Tīḡiñi bho go sopa ójairī go ójai xankīdī bhaithiki darrákami:

Báki	Kuxíñi	Tásai	yooxigai	īxíkami	úpasai
ujúrugi	úxi	tuixikana	kuubhuxi		

5. Idhiuñibirrai chiichikithai jímó ójai ójixikami go ójaikidí xankidí tii aapi bho sopa ójairri.

Ami tii gidhikamiandhiirri _____

ÓJAI AANĪ DHI JAATAGAIÑA GO JAATADUINDHAGĪRRĪ XANKĪDĪ GĪ IBUAIYI BHO GIN OBHAGĪRRĪ

BĪXKATAI JAATABUAIYI BHO GIN OBHAGĪRRĪ

Afīmī ódami gia ójoidhi xi ga xikoanadagi dhi ga ĩsadagi bho go dĭdĭbĭrrana miadĭi kiĭyĭrrĭ xiĭpĭ oidhigana. ĩsaiña juunui, bhábi, yootobarra ibági, bopósorhi, xiixarrui naanamaaxi ibági; dana bĭxi jĭĭpĭ mĭidharhidhi naanamaaxi buxthaki; tatáku, bákaxi, xixíbatu, kañirru, kaapayo, dana ajaa.

Ibuaiyi afīmī bagĭmi bho oidhagĭrrĭ, bagĭmarratai go juumigiga, taságadĭrrĭ; jaataduindhagiana soikidhikamiana xiĭpĭ jĭmó bagĭmi xiadutudhikami. Ibuaiyi afīmī jaataduindhagai bĭĭtarrĭ go oidhagĭrrĭ dukámi bhai idhiuindhagai bogĭdĭ baiñiomi, jĭmpaidharragai boixiki, jaatabuadagi bho mamáĭĭthuldharragiana; go árhi bĭxi soikĭi bĭxkatai jataduindhagiana, arhidhiukatai abhaidhiĭrrĭ gĭrrĭ.

Mamáĭĭthuldhĭiña go ĭxídhagai dana yoobarragai xiĭgi

xiĭkadĭ bhai gĭ ĩbuada go ĭxíkami. Bĭxkatai gĭrrĭ

soikĭiña afīmī bho go jaataduindhagiĭrrĭ

oidhagĭrrĭ xiĭxi go óki apokaaxi go kĭkĭĭrhi jĭĭpĭ,

jĭmadutai bia xi tumaaxi idhiuñiagi bho

• oidhagĭrrĭ dana maayi afīmī ga

• jaataduindhagai bho jĭmápi xiĭpĭ bámĭoma

kĭigado podúkai jaataduindhagai, dana

bhaimaaxikami gĭrrĭ juurrapĭkĭi afīmī

jĭmadutai aipakoga.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go ójai ójixikami “Bixkatai jaatabuaiyi bho gin obhagĩrri” dana ójabĩirrai go jaataduindhagai xi tumaaxi jaata buaiyi go ódami.

2. Ágaiñi go kakaburhikami ójai dhi kuupaiñi xankidĩ gĩ ágai bho go ójai ójixikamiĩrri.

1) Atĩmĩ ódami ĩsai juunui dana bhábi.

2) Atĩmĩ ódami oojoidehi xi ĩsada

juunui bho gĩrri kiĩyĩrri.

3) Bho go jaataduindhagĩrri obhagĩrri

mos Jĩgi árhi ibuaiyi.

4) Gĩrhidhi go buxthaki dukámi:

tatákuko, bapakaxi, xixĩbato, kañiĩrro

kaapayo

5) Atĩmĩ ódami ĩsai ónai

3. Amĩ xiadhĩĩrĩ gĩ jikiarsai gĩ libruqa, jikiarsaiĩni dana arrástuda go jĩkarhigai biĩtarĩ go jaataduindhagai xankĩdĩ gĩ ibuaiyi bho gĩ obhagarĩ dana ója jĩmó kaburhikami ójai.

4. Ójaiñi baika jaataduindhagai xankidí gí ibuaiyi gí obhagarri bho go maakoba xiixokirri.

Gin obhaga fiigidhi: _____
go jaataduindhagai xankidí ibuaiyi

Jaataduindhagai bho go oidhigana

1. _____
2. _____
3. _____

Jaataduindhagai bho go kiiyiirri

1. _____
2. _____
3. _____

Jaataduindhagai obhagarri

1. _____
2. _____
3. _____

5. Tañiñi soiñi gí mamátildhiadamiga dhi idhiuñi dana ótosa jímó kírhiñi jímái mamátikarroana, xiakoga ga jaatagidha ogó jaataduindhagai xankidí gí ibuaiyi bho go obhagarri, xankidí ibuaiyi aapi dana xankidí bámioma oojoidhi xi ibuada aapi.

Bhaiga _____
Gí ótoxidhi idhi ñioki gí jaatagidhana ágaiñhai _____

Tigadamo ótoma.
Xiorrai otoxidhi

JAATAGAITHAI MAMÁTİRRİİ ATİMİ

XİİKADİ JAÁTAGADAGI

Xiikadi ñiokadagi jímádo ajaa ódami maatikai fiifigai aani xaidhi go ñioki ñioka ágaithai soimaaxi írhiarragai dana kaaxi maafikatai xaidhi gin soiña maatikai kaëyiagi niidhagi go oidhigi.

Maatikai niidhi atimi xi irri jimápi atimi jimó kiirri obhakami dana jimó oidhagirri bho xiakoga bixkatai aipakoga soikiña, namikami bñhuldhikami, figídagai, dana fiifiithuadagi girri íbhana.

Gin jaaduñi dana aani jimó miidhaga girri soimaaxi ñiokidhiña ubakiña atimi tuiyi tudo maithi ixthutuidhiikii atimi xi oigida maatikai kaiyiagi girri soimaaxi

duindhaga xiipi soi duukai kaiyiagi dhii ájii liichi xi soimaaxi fiifiithuiña maithi ubakiithai ga fiifibigai amaaxi jigai xiuduko pildhagi atimi xi ñiokiagi ubakiithai ga fiifiibiarragai, dana jibhiokakai girri kokómithukiiña dana asiithai ibuadatai naanamaaxi ixthumaaxi.

Maithi kīgadu xi soimaaxi írhiadagi bīīfarrī tomarhi jīmádutai tuiyi tudo karhi soimaaxi taatamuiña jīmokó soimaaxi írhiarrakidī xiuduko bhamukagi jīmai buidhiirri, bhaiyoma chioma kīgadu xi soiñakai fīīībīdagi go gī jaaduñi baidhiī podúkai bixkatai darrákagi afīmī kabámi bhai írhidhithai amī kugátirri go tásai.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go ójai ójixikami “Xīīkadī jatagadagi”, jaatagidhaiñi go gī jaaduñi dana ójabirrai xi tumaaxi daibuñiagi xi go árhi xi maithi bhai duuñia go kokoodarragai ñiokikidī.

2. Idhiuñiñi jīmó arhí jaatagi daibuñikami kuukupidhikami oidhithai bho go bhaitniki ójai ójixikami.

Gin jaaduñi dana aanī jīmó miidhaga gīrri soimaaxi ñiokidhiña ubakīiña afīmī tuiyi tudo maithi ixthutuidhiīkī afīmī xi oigīda maafīkai kaiyiagi gīrri soimaaxi duindhaga xiīpī soi duukai kaiyiagi dhīī ájīī līīchi xi soimaaxi fīīīithuiña maithi ubakīithai ga fīīībigai a maaxi jīgai xiuduko pīldhagi afīmī xi ñiokiagi ubakīithai ga fīīībiarragai, dana jīibhiokakai gīrri kokómithukīiña dana asiithai ibuadatai naanamaaxi ixthumaaxi.

3. Ágaiñi go ójai dana ója jímó rayiakidí go ójai xankidí jímápi gĩ ibuaiyi go gĩ jaadunumu bho kakaburhikami ójai.

Aanĩ jaatagai jímádo ajaa ódami
Aanĩ maithi jaatagai jímádo ajaa ódami

Aanĩ maithi fiñibii jímádo go árhi
Aanĩ fiñibii jímádo go árhi

Añimĩ kabámi bhai ñrhidhithai
Añimĩ maithi kabámi bhai ñrhidhithai

4. Idhiuñiñi jímó kaburhikami ójai dhi ója jímó jaataduindhagai buidhiirri xi tumaaxi ibuaiyi go ódami bho go jiiikarhigirri. Tígíthukai niidha xankidí ágidhi.

5. Ójaiñi jímó arhí ójai ójixikami biitarrí jímó gí jaaduñi jímai mamáfikarrorri xiakoga ágiada aapi xi namiga go jaatagi bhai idhiuindhagai go soimaaxi dana naanamaaxi ñioki soimaaxikami.

Gin bhai irhíarra jaaduñi: _____

Bho gin jaataduindhagirri ódami tiigidharragai ójai ága aani jímó ójai ójixikami bho tiigidhi: _____

_____ dana pokaiithi biitarrí:

_____ Kaxkidí tuudu siirikidí namiga xi jaatagada biitarrí go bhai idhiuindhagai go soimaaxi jaatagi.

Gí figamodai aapi: _____

GËRRÏ SOIKIDHATAI MAMÁTËRRÏ ATÏMÏ KÏÏGIOMA

“GËRRÏ JURRAPÏKÏÏ ATÏMÏ GËRRÏ ÑIOKIKÏDÏ JAATAGAITHAI”

MamátËrrÏ atÏmÏ jÏmápi, ójatÏgi gËrrÏ ñiokikidi, maithi gÏ ágai xi dagÏtho ñiokadagi ïgi gËrrÏ ñiokikidÏ ódamikidÏ. Bho maatiidhakarroana ixthutuidhiikÏ xi maatiagi aipakoga; mosai ga tÏtÏbÏthai gËrrÏ soikÏ atÏmÏ dhi podukai bámioma mamátËrrÏ atÏmÏ gËrrÏ jaaduñi, maatikatai xi dukátai ïrrÏ dana xankidÏ bhai ïrhidhi xi ibuadagi gÏ ïbhana.

Ójoidhi aanÏ xi juurrapÏkidagi jÏmádo go gaa gin jaaduñi tuiyi tudo podukai kÏÏga bhai maaxi taadakana aanÏ

jurrábixidhikatai dhi

ixthutuidhiikÏ xi gÏ játagidhagi
chiiki ixthumaaxi dhi
jÏkobÏrrako kaëkagi jÏipÏ.

KÏÏga bhai maaxi kaëdhaga
xiikadÏ gÏ jaatagadagi ogó
ujúrhidhiÏ agaithai ixdhukatai
makatadai jÏkioma gËrrÏ oidhaga dana
podúkai aanÏ gin átagidhi xiankidÏ gin ooga
ágidhiña

bíitarrí go xiadutudarragai xiankídí bídhi go oidhakami ódami
 bhaithi jíimídami dana xiixi namígákami ogó tuiyi tudo igai
 maatí múyi naanamaaxi ixthumaaxi. Xíbi xi kaaxi gin ága aaní
 gin ójarraga ga ibuidhamo aaní jímó ójixikami
 maatiithuldhrragai bíixi tásai go xiankídikídí go ódami
 jaatagaiña dhi xiikadí aaní kaaxi gírhiagi gin maamarra
 ixthuidhiína xi níidhagi dhi ágadagi go ójixikami dhi maafíkagi
 ixthumaaxi bámioma daibusai bho gírri arhi kiikiirri.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi dhi jaataga go ójai ójixikami “Gírri jurrapikíi atímí gírri ñiokikídí jaatagaiñhai” dana ója go ódami xankídí jurrapikíi ñiokaiñhai tukamurrí gí ñioki.

2. Ójaiñi go jaataduindhagai xankídí gí biayi aipakoga bho go obhagana.

3. Aithuldhaiñi go ñioki kakaburhikami go ñiokikidĩ xankidĩ jĩmĩi bho go ójai ójixikamiĩrĩ.

1) Bho maatiidhakarroana ixhutuidhiĩkĩ xi maatiagi

2) Ójoidhi aanĩ xi juurrapikidagi jĩmádo go gaa gin jaaduñi tuiyi tudo podúkai

3) Kĩiga bhai maaxi kaedhaga xiĩkadĩ gĩ jaatagiadagi

4. Amĩ xiadĩrĩ gĩ jikiarsai gĩ libruaga, jikiarsaiñi dana jarrástuda go ójai xankidĩ biĩga bho go kakaburhikami ójairĩ.

Isidro maati ójai dhi ágai

Go

bámioma saithudaga xi

Go Apolinar soiga jĩmó gogóxi

bhobhókoxi fĩsai fĩikabi úkuana.

Go Socorro

pana gagárrarragai biĩtarĩ.

5. Jimĩni bho gĩ obhagĩrĩ dhi ója go xiakoga gĩn jĩmpaidhi go ódami, gĩn jurrapikĩĩña dhi ñiokaiña ódamikidĩ.

Xiakoga gin obhagĩrĩ gĩ ñiokai ódamikidĩ

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

JUURRAPÍKII AANĪ JĪMÁDO GO GAA DHI XIA DUUTUDAI AANĪ

MAATĪ KAĒNĪ

Xiikadi juurrapikidagi jímádo go gaa ódami ga títibiiña afimí, jaatagaiña, ásiíña dana gírri xiadutudaiña igi xi maaxikagi jímádutai bixkatai, gírri soikiithai bixkatai aipakoga dhi xi dukátai kíiga bhaimaaxi darrákagi jímádo go gaa. Kaékatai go gaa jaatagidhií bíixi xi maaxi tígíthukagi dhi maithi igiadagi soimaaxi bhayioma soikidhagi go jurrábarragai bho aipakoga.

AanĪ bixkírri pírhidhithadai xi biakagi go buabuidarragai dhi xankidĪ aanĪ pírhidagi jigai írri ígakana ogá bíitarrĪ, dhĪĪ maiyi

aanĪ xi tígíthukai kaékagi gin jaatagiga jímádo gin

jaaduñi dhĪĪ jĪmó miidhaga

maatĪkai nĪnĪidhi aanĪ xi

go xankidĪ ogó

jaatagaiña kíiga

bhaimaaxikana jíipĪ

tígídadĪ xi aanĪ dhi ígai

ikaithiña xi jĪmápidhagi afimĪ

go xankidĪ aanĪ bho

dadása ágaithadai dhi

podúkai idhiuñiagi go

ixthumaaxi chioma

kíigadukami.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go ójai ójixikami “maatĩ kaëni” duudusarhi ñioki dana ója xi tumaaxi maithi go kĩrhíxi xiuduko kaaxi maatĩ kaiyia dana oigĩda kaiyia go jaaduñi jaatagidhiĩ.

2. Ójaiñi jímó tĩigidhagai xankidĩ jaatagi gĩ jaaduñi dhi aapi maithi tigĩthutadai gĩ ójairĩ.

3. Kĩigai darrása go ñioki ójai dhi kĩiga bhai idhiuñi kakaburhikami ójai.

1) Xia duutudai jaaduñidhiĩ Juan go

2) Jímápi Maatĩidharragirĩ biĩxkatai afimĩ Jaatabuaiyi

3) Maithi darrákana Jaaduñidhiĩ amĩ soikĩ aani

4. Chiichiiki birrai gín jímápidha jímádo gí jaaduñi dhi ga ója taama jaataduindhagai xankidí ibuaiyi gí jaaduñi biítarrí xiadutudarragai bho gí mamátiidhakarroana.

A large empty rectangular box with a red border, intended for writing the answer to question 4.

5. Jaatágaiñi dhi ója xi tumaaxi ibuaiyi go árhi bho go jĩkarhiana. Aipakoga fiigidha gi jaataduindhaga gi jaaduñi jimádo.

Xiuduko ga juu _____

gookiirri _____

_____ dana kugáthirri

GA TĪTĪIBIGAI JĪMÁDO GO ÑIOKI

BHIBHIQBIDHIKAMI ÑIOKIGAI

Xi aanĩ gĩ fĩgidha
aapĩ gĩ fĩgidharraga fĩgidhoka go fĩgidharraga
xi go po fĩgidho
fĩgidharradĩ aanĩ fĩgidhokana

Tĩgidharradĩ aanĩ fĩgidhokana xi go po fĩgidho
fĩgidhoka go fĩgidharraga aapĩ gĩ fĩgidharraga
Xi aanĩ gĩ fĩgidha

BHIBHIQBIDHIKAMI ÑIOKIGAI

Go ibadami ibai ibarragai
ibarrakarrorĩ ibaimi
ibarragai ibarrakarroana

Ibarragai ibarrakarroana
ibarrakarrorĩ ibaimi
go ibadami ibai ibarragai

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go bhibhiobidhikami ñiokigai jímádo go gĩ jaaduñi xiorrai aijidhagi dana ója tĩĩĩarradĩ go gĩ jaaduñi xankĩdĩ ágaimi go ñioki mos úgu tĩgĩthuthika.

2. Jípámo ága go ñioki ójai bhibhiobidhikami ñioki ñiokigai dana ója xi tumaaxi kaëdhága jĩimoko ogó.

3. Aithuldhaiñi go akrostikorri go ñioki ójaikĩdĩ xankĩdĩ túkamurri gĩ ájagii go ójaikĩdĩ xankĩdĩ bámioma tutúku.

a	_____	Yi	_____
a	_____		_____
n	_____		_____
ĩ	_____		_____
i	_____	Bági	_____
b	_____		_____
a	_____		_____
d	_____		_____
a	_____		_____
m	_____		_____
i	_____		_____

4. Ójaiñi go ñioki ójai xankidí kugátirri jipiana maaxi jugiatikii go xankidí tintamadhi tībákami. Tīgíthukai nīdha xankidí ágidhi.

tasirri

Tooxi

taxkarhi

taiyirri

ooxi

bokarhi

5. Idhiuñiñi soiñigaikidí gí jaaduñi dana gí mamátildhiadami jimai bhibhiobidhikami ñiokigai, ójabirrai dana jarrástudabirrai xiakoga kiiga bhai maaxikagi bho gí maafikarroana.

TI ÓJA JĪMÓ ÓTOXIDHARRAI ÓJAI

ÓTOXIDHARRA ÑIOKI

Oigĭdarraga dhixĭka Rosa:

Xĭbi pĭrhidhi aanĭ xi gĭ jaatagidhagi xaidhi kĭiga bhai ĭrhĭdhithai dĭja aanĭ tuiyi tudo gin mamĭfĭldhiadamiga gin thĭfĭgidhi maatĭidhagai ágadagi ójai dana ójai ójixikami ódamikĭdĭ, maatĭikai tĭi dhi kaēyi aanĭ xi sĭirhikĭdĭ ĭrrĭ kĭigai xi apia ñiokadagi gĭrrĭ ñioki, kaxkĭdĭ podúkai kaaxi ixthutuidhiĭkĭi aanĭ xi gĭ ójidhi ídhĭi arhidhiukami ójixikami.

Matilde.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go ójai ótoxidharragai go ñioki

2. Jípámo ága go ótoxidharra ñioki dana jaago norrágidha bhaithikioma go fikákarragai.

1) Go ótoxidharragai ñioki go Matilde amĩ pokaithithadai:

Go
ótoxidharragai
ñioki go
Matilde amĩ
pokaithithadai:

Síirhikidĩ
namĩga xi
ñiokada
atĩmĩ gĩrĩ
ñioki

Xi tumaaxi
juumigiĩrĩ
kĩikigi go
Matilde

2) ¿Aapi bĩ gĩ írhidhi xi go ótoxidharra ñioki xi bhai biiyi bámioma ñioki?

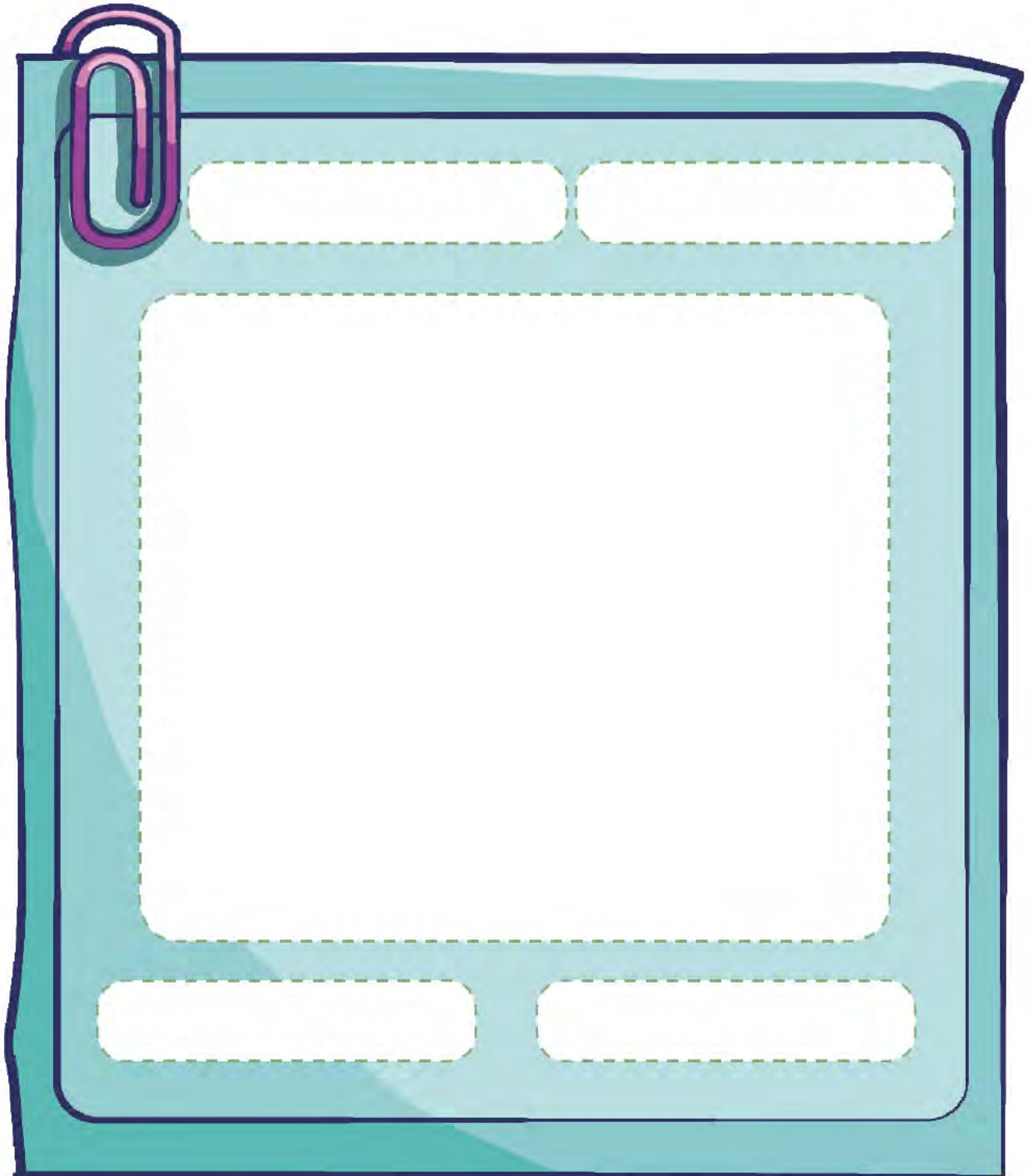
Íjĩ _____ Choo _____

¿Tuiyi? _____

3) ¿Tumaaxi biĩtarĩ írhidhi aapi xi soiĩi go ótoxidharragai ójai?

3. Amī xiadhīrrī gī jikiarsai gī libruḡa, jikiarsaiñi dana jarrástuda go naanatuīdhadi go ótoxīdharradi ñioki xiakoga jīmīīda.

4. Maafí nínába dhi ója go naanatuidhadí xankídí bhaiga xi biaka go ótoxidharra ñiokin **Borrai bitarríka, ñioki ójixikami, Borrai ótosai ñioki.**

Oigídarraga dhixíka Rosa:

Xíbi pírhidhi aaní xi gí jaatagidhagi xaidhi kíiga bhai írhidhithai dája aaní tuiyi tudo gin mamáfildhiadamiga gin thítigidhi maafídhagai ágadagi ójai dana ójai ójixikami ódamikídí, maatíkai tíi dhi kaëyi aaní xi síirhikídí írri kíigai xi apia ñiokadagi gírri ñioki, kaxkídí podúkai kaaxi ixthutuidhiíkíi aaní xi gí ójidhi ídhií arhidhiukami ójixikami.

Matilde.

5. Idhiuñíni jímádo go gí jaaduñi dana gí mamáfildhiadami jímó ótoxidharragai ñioki jaata norrágidha ñioki bho go dhixíkadí Rosa go Matilde.

Empty rounded rectangular box for writing the answer to question 5.

Kuuparragai go jaataduindhagai

1. Míidhiurhigai xīpī kakaburhikami ójai.

Aithuldhaiñi go kaburhikami ójai “Go kabáyo mīirrai”, jaago norrágidhaiñi go tīkákarragai xankidī gī ibuidhidhimi, xiuduko juukami ója jīmó arhi ójai ójixikami dana tintamadaiñi go jīikarhigai jīpīana duukai xi tumaaxi ója aapi “Go kabáyo mīirrai”

Go kabáyo mīirrai

¿ Xankidī kabáyo? _____

Go kabáyo _____ mīirrai

¿ Dukátai mīmīirraithadai? _____

Go kabáyo _____ mīirrai _____

¿ Bákoga mīmīirrai? _____

Go kabáyo _____ mīirrai _____ **amika** _____,

¿ Bákoga mīirrai? _____

Go kabáyo _____ mīirrai _____,

mīirraithadai amika _____

¿ Tuiyi? _____

Go kabáyo _____ mīirrai _____,

mīirrai amika _____ **tuiyi** _____

¿ Bīkídhī? _____

Go kabáyo _____ mīirrai _____,

mīirrai amika _____ tuiyi _____ **bīkídhī**

Dhi bhodhīirī ¿tumaaxi daibusai? _____

Go kabayo _____ mīirrai _____,

mīrrai amīka _____ tuiyi _____ bīkídhiī
_____ **bhodhīirī** _____ .

¿Bhodhīirī tumaaxi bámioma daibusai? _____

Go kabáyo _____ mīrrai _____ ,
mīrrai amīka _____ tuiyi _____ bīkídhiī
_____ dhi gookīirī _____ . **Bhodhīirī**

¿Dhi? _____

Go kabáyo _____ mīrrai _____ ,
amīka mīrrai _____ tuiyi _____ bīkídhiī
_____ dhi bhodhīirī _____ . Gookīirī
_____ **dhi** _____

Kugáfirī ¿tumaaxi daibusai? _____ . Go

kabáyo _____ mīrrai _____ , mīrrai
amīka _____ tuiyi _____ tuiyi
_____ dhi bhodhīirī _____ . Gookīirī
_____ **dhi** _____ ,

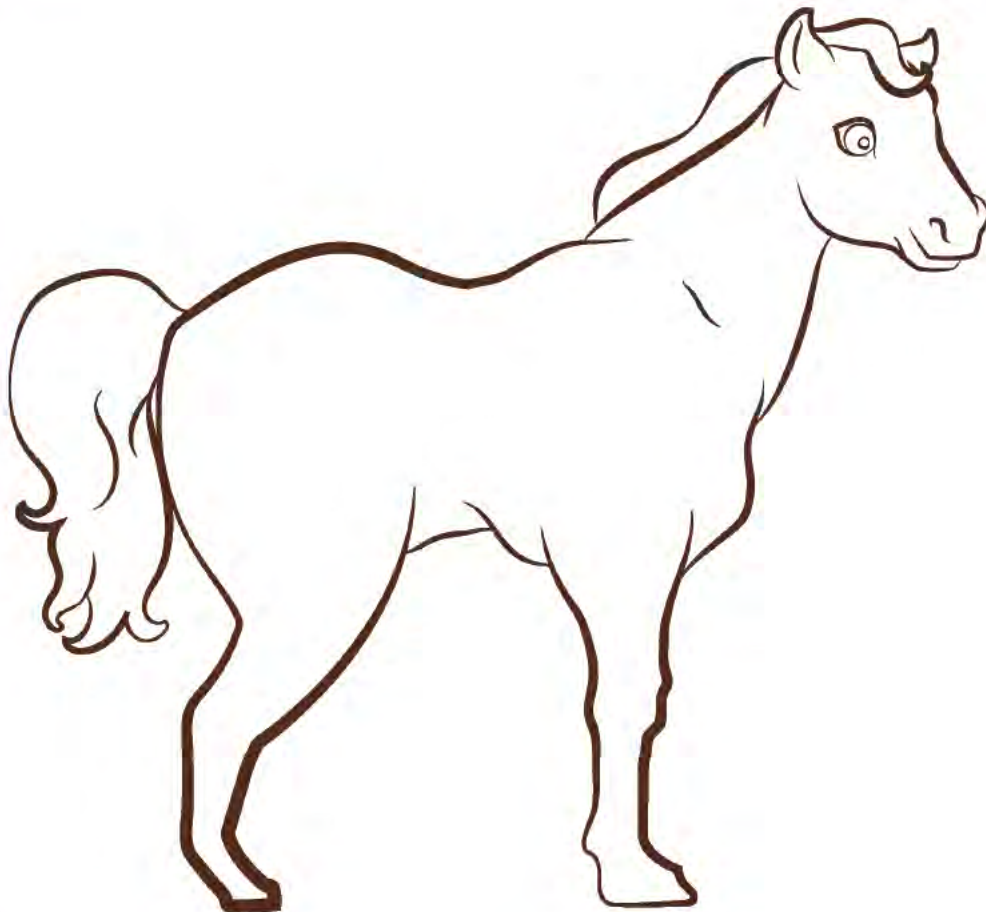
Kugáfirī _____ .

Daxidhaiñi xi tigiŋho go bĩthuldharradi go ójai ójixikami xankidi idhiuyi aapi. Amĩ tigidhikamiandhiĩrri

Xĩbi ója bĩxi go ójai ójixikami xankidi idhiuyi aapi:

Go kabáyo

BLOKE GOOKA: GO XANKĪDĪ GĪ JAATAGAIÑA BHO GO KIIYĪRRĪ JAADUÑI

Xi tumaaxiirri gĩ jaataduĩniagi: Jatagaidhatai ójaidha

1.

Tigĩthudadi xi tumaaxi gĩ jaaduñi kiiyiirri

2.

Xi tumaaxi daibusai gin obhagagirri

3.

Ójaiñi xankĩdĩ girri jaatagidhiña

4.

¿Tumaaxi daibusai gookirrioma?

5.

A poduukai kakaeyi xankĩdĩ niidhi aani

6.

Niithimi dana fiñibii

7.

Ágidhirxikami kiiga ágidhirxikami

8.

Ichidha, ichidhagai

9.

Tii idhiuñi girri bagiami kaithiadamami

10.

Xi tumaaxi maiyi afimi

TĪGĪTHUDADĪ XI TUMAAXI GĪ JAADUÑI KIIYĪRRĪ

TĪGĪTHUKA AANĪ JĪMÓ MIIDHAGA BHO GO OIÐHIĪGĪRRĪ

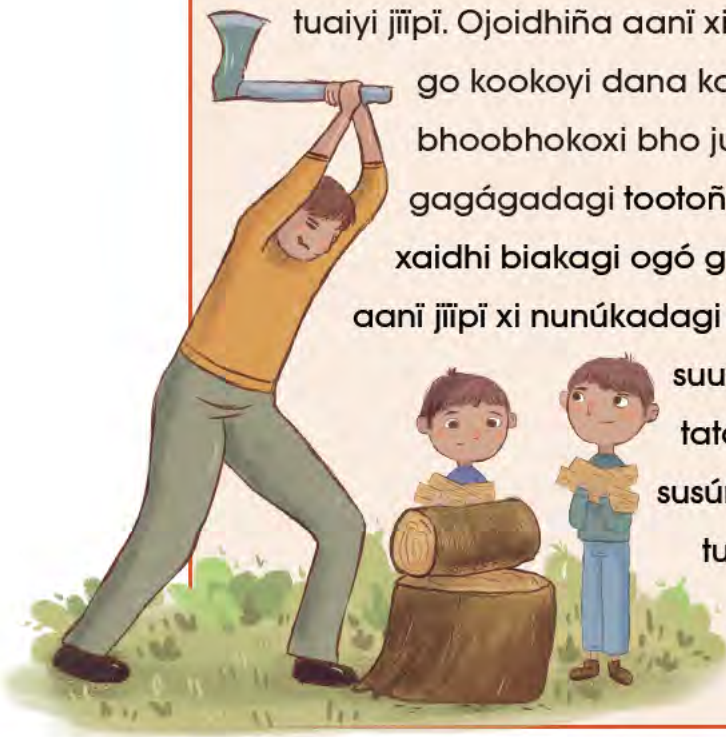
Tīgíthuka aanī aidhī xi gin ooga, gin xiīxiigi dana aanī, ijiopaiña ga koagīiña amī oidhigana, bhīkai jīmīrraiña afīmī gīpi bhiithugai xankīdī gīrrī ibuidhidhiña gin dhaada daidhī bho ijiopaiña afīmī kiamoko abhaidhīrrī amī daama duuku juukami jīkaldhithai go koagi.

Nanaadaiña afīmī thaiyi juukadarragai bīitarī bhiithugai, xiuduko kaaxi naatoagi ga juugídhagai gīrrī jībhiixthai bhai līichi bhidhīrrī gīrrī ájagīi ga fīfībiña bho aipakoga úxi mamarradīrrī aipakoga gīrrī adaimīithai.

Tīgíthu aanī xaidhi kabámi duudo bhai jurrúnoko dhi gīrrī jaaga ibuadatadai afīmī arhi kiiki go mamarragadīkīdī go tótoi dhi bhobai gīrrī soiñagi go duukuithai dhi jīmó miidhaga

tuaiyi jīipī. Ojoidhiña aanī xi jīmīrradagi oidhigana, níjadagi go kookoyi dana kokótorhiadagi, ádaimīdagi go bhoobhokoxi bho juukuandīrrī amī jīmīrrī, ga gagágadagi tootoñi dhi bho surhigiadagi arhi kīkīxi xaidhi biakagi ogó go koadagai, bīxi ójoidhiyhadaai aanī jīipī xi nunúkadagi tataixiorhi dhi bámioma aidhi

suudarrī suurhigaiña afīmī go tataixiorhi aipakoga. Jaago susúrhigīiña afīmī kaaxi bhothoma tukárrī daidhī gin dhaada kaaxi gīrrī nīnīrrakana dhi bīxkatai imapi jugiagi koadagai.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go ójai ójixikami “Tígíthuka aaní jímó miidhaga bho go oidhiigiirri” dana jímádo gí jaaduñi, ója go jaataduindhagai xankidí gí ibuaiyi oidhigana ĩgi xi kaithiada go ójai.

2. Aithuldhaiñi go ójai ójixikami bho go ójai xankidí biĭga.

1) Tígíthuka aaní aidhií xi _____, gin xiixiigi dana aaní, ijiopaiña ga koagiiña amí oidhigana, bhĭkai jímirraiña afimí giipi bhiithugai xankidí giri ibuidhidhiña _____ dhi gin dhaada daidhií bho ijiopaiña afimí kiamoko abhaidhiirri amí daama duuku juukami jĭkaldhithai go koagi.

2) Ójoidhiña aaní xi jímirradagi oidhigana, niĭjadagi _____ dana kokótorhiadagi, ádaimidagi _____ bho juukuandirri amí jímirrai, ga gagágadagi tootoñi dhi bho surhigiadagi arhí kĭkĭixi xaidhi biakagi ogó go koadagai, biixi ójoidhithadai aaní jĭipi xi nunúkadagi _____ dhi bámioma aidhi suudarri suurhigaiña afimí go tataixiorhi aipakoga.

3. Amĩ xiadhĩĩrĩ ġĩ jikiarsai ġĩ libruġa, jikiarsaĩĩ dana jarrasátuda ġo kakaburhikami ójai oĩjadaiĩĩ xi dukátai dĩġábusai ġo ixthumaaxi bho ġo ójai ójixikamiĩĩrĩ.

A large rectangular area with a dashed green border, intended for drawing or writing. It contains a smaller dashed green rectangle at the top center.

4. Idhiuĩĩĩ ġĩmó ójai kaburhikami oidhithai ġo bhaitiki ñioki ójai **fĩġĩthuka, ġĩbhĩxthai, ibuadatadai, ójoidhiña aani** dana **susúrhigaiña**. Taaĩĩĩ ġĩmóko ġĩ jaaduĩĩ áġana dana kuupana ġĩmó xikorrakamikĩdĩ xiakoga maaxika ġo ñioki ójai bho ġo kakaburhikami ójairĩ.

A light green rounded rectangular box containing five numbered lines for writing:

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____

5. Ójaiñi jímó tígídagai xankidí jaaga írhiada dana aipakoga ágidha gi jaaduñi, dukámi: jímó tasagadí, jímó tásai paxiarhigai, go tasirri xiikidhii íji go arhí kiikiirri Babirhiana xiipi xaidhi amí dhibiki jímó jaadundhii. Jii karhidhaiñi ixthumaaxi ója aapi.

XI TUMAAXI DAIBUSAI GIN OBHAGAGĪRRĪ

JĪMÓ KABÁMI JĪPIDHAGAI GĪRRĪ OI DHAGĪRRĪ

Jaatagaiña xaidhi kaaxi pĭduiyi parrĭ mamkába juumigi xaidhi gĭiyi kabámi jĭipidhagai xaidhi kĭbaithe xi go náboi kĭbáki, go úxi íbhiatadami, naanamaaxi ibagi íxíkami, dhi go tatáku bĭixi kĭbáki íkasodĭ mosĭxi kábami jĭipikai ogó.

Go áki bapaiñiorhitha, dhi maafiidharragĭrrĭ maithi gĭ maa aidhiĭpĭrrĭ bho bĭixi go estadoana bho biithĭmĭ xi maithĭi jĭimiagi maafiidhakarroana.

Aidhiĭpĭrrĭ maithĭi ga juufĭmĭ go mansana, tomarhi nabaithe durráxi tuiyi tuudo go bapaiñiorhi bĭixi kĭbáithe; múyi ódami kookokoi dana ájaa bhaitthoma koiyi.

Go ódami ikaitheña xaidhi tomarhi jĭimó miidhaga maithi fĭgithuka xi pomaaxi daibusai parrĭ jĭimó miidhaga, nĭinĭrrakana afĭmĭ xi tomarhi jĭimó miidhaga kaaxi maithi daibunĭna ogó dhi, xi pomaaxi daubunĭagi ogó jĭipamo aidhiĭ gia gĭ ágai xi bhai gĭrrĭ dukagi afĭmĭ bĭixkĭrrĭ.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi dhi jaataga go ójai ójixikami “Jímó kabámi jīpidhagai gīrrī oidhagīrrī”, ójaiñi jímó ixtumaaxi daibusai xankidī gī todaixthudan duiyi xī kabámi jīpitho. Aipakoga ga fiigidha go jaago norrágidharra jīmádo gī jaaduñi.

2. Ágaiñi go fikákarragai dana kuupa xankidī irrī buabuika oidhithai xi ikaithi go ójai ójixikami.

1) ¿Bī fibīpi pīduiyi xi daibusai gī jīpidhagai?

- a) Jímó juumigi b) Taama juumigi c) Mamákoba juumigi

2) ¿Tumaaxi kīkīixi bháji kībáthodakai go jīpidhagai taatarradi?

- a) Go xixíbato b) Go tatákuko c) Go bapákaxi

3) ¿Bī duiyi go ódami xaidhi daibusai go jīpidhagai?

- a) Bhai gīn īrhidhi b) Kookokoi c) Gīn ībógi

3. Ójaiñi dukátai bhaiga afīmī xi idhiuñia xi jīpámo gīixia go jīpidhagai jīpīana duukai jīiki mamákoba juumigi aēkami.

4. Jaatágaiñi jímádo gĩ jaaduñi xi tumaaxi daibusai gookirĩ dhi aidhipirĩ xaidhi gĩiyi go jĩipidhagai, ójabirrai bho go maakoba xiixokirĩ xiakoga jĩimĩda.

Íkiaxidhiirĩ go jĩipidhagai	Ixthumaaxi daibusai aidhi jĩipidhagirĩ	Aidhi xĩ kaaxi daibusai go jĩipidhagai
	Jaatagaiña xaidhi kaaxi pĩduiyi parrĩ mamákoba	
	juumigi xaidhi gĩiyi kabámi jĩipidhagai xaidhi kĩbaito	
	xi go náboi kĩbáki, go úxi íbhiatadami, naanamaaxi	
	ibagi íxíkami, dhi go tatáku bĩixi kĩbáki íkasodĩ	
	mosixi kabámi jĩipikai ogó.	

5. Tĩkákaiñi go gĩ mamatĩldhiadamiga xiipĩ ódami bho gĩ obhagirĩ xi tumaaxi daibusai jĩmó miidhaga xaidhi naanadukai daibusai go oidhigi xankĩdĩ daibusai basĩkiondhiirĩ. Ójaiñi dana ága bĩixi gĩ jaaduñi jĩmádo.

Gĩn obhagirĩ tĩgidhi: _____

Támi daibusai:

Go ódami xiorrai gĩ jaatagi jĩigai.

ÓJAIÑI XANKĪDĪ GĪRRĪ JAATAGIDHIÑA

JĪIKI DHI XĪBI

Jaatagaiña go ódami xaidhi sīrhikīdī jīmámaaxikatadai go obhakarragai xi bhai xibípirrī, go ódami ga koadatadai koadagai xankīdī mos jīgi bhai gī buadatadai, bhaabhiadī kīkīixi, nonódī tatáko, kiixo dana biibhadī bákaaxi, giigidhī go taixiorhi, go juunui dana bhábi, ísaiña ogó dana yoobaiña.

Jaatagaiña jīpī bīxi xaidhi bhaithoma maithi suurhigaiña ogó go juukui, mos kaaxi xiankīdī tīgīthukagi, maithi mīmīdhithadai ogó go úxi; kīga nuukadakana ogó kīkīixi oidhigana obhakami; nunúkadaiña go suudagi; go ódami kīga bhaimaaxi tuutuigakana, bhaithoma maithi tiipukana koidhiadī mos kaaxi kookodagaikīdī; go óki gīrhidhiña go mamarradī, kīga bhai maaxi gī mamátīithuldhiña, dhi mos bīxi ixthumaaxi gī xiadutudaiña.

Daidhī xibípirrī kaaxi xiībhī jīmimi go xiadutudarragai namīgakami xankīdī biakatadai dukámi ódami daidhī nīnīrrakana aanī tudo jootoma kīga bhaimaaxi tuutiakagi afīmī ódami, bídhakagi xiadutudarragai bīītarī ogá, kīga odhakarragai, bágiami taadakami, nīīrrakarragai kīga bhaimaaxikami dana juurrapīkīdagi.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi dana ga jaatagi go ójai “jiiiki dhi xíbi” jímádo gĩ jaaduñi dana rayiamada, bhobáxi ójai ójixikamiĩrri xi maaxikatada iiki go oidhákarragai dhi maaxi xíbi.

2. Ágaiñi go ójai kakaburhikami dana ója bho rayiĩrri “buabui” xiiipi “yaatagi”.

1) Maithi suurhigada ogó go juukui _____

2) Jiiiki bhaitthoma maithi mĩmiidhithadai go úxi _____

3) Go ódami ga koadana batópa _____

4) Jiiiki jiiipukana siirhikiidĩ múyi koidhiadi _____

5) Jiiiki go ódami maithi ga isaiña juunui dhi bhábi _____

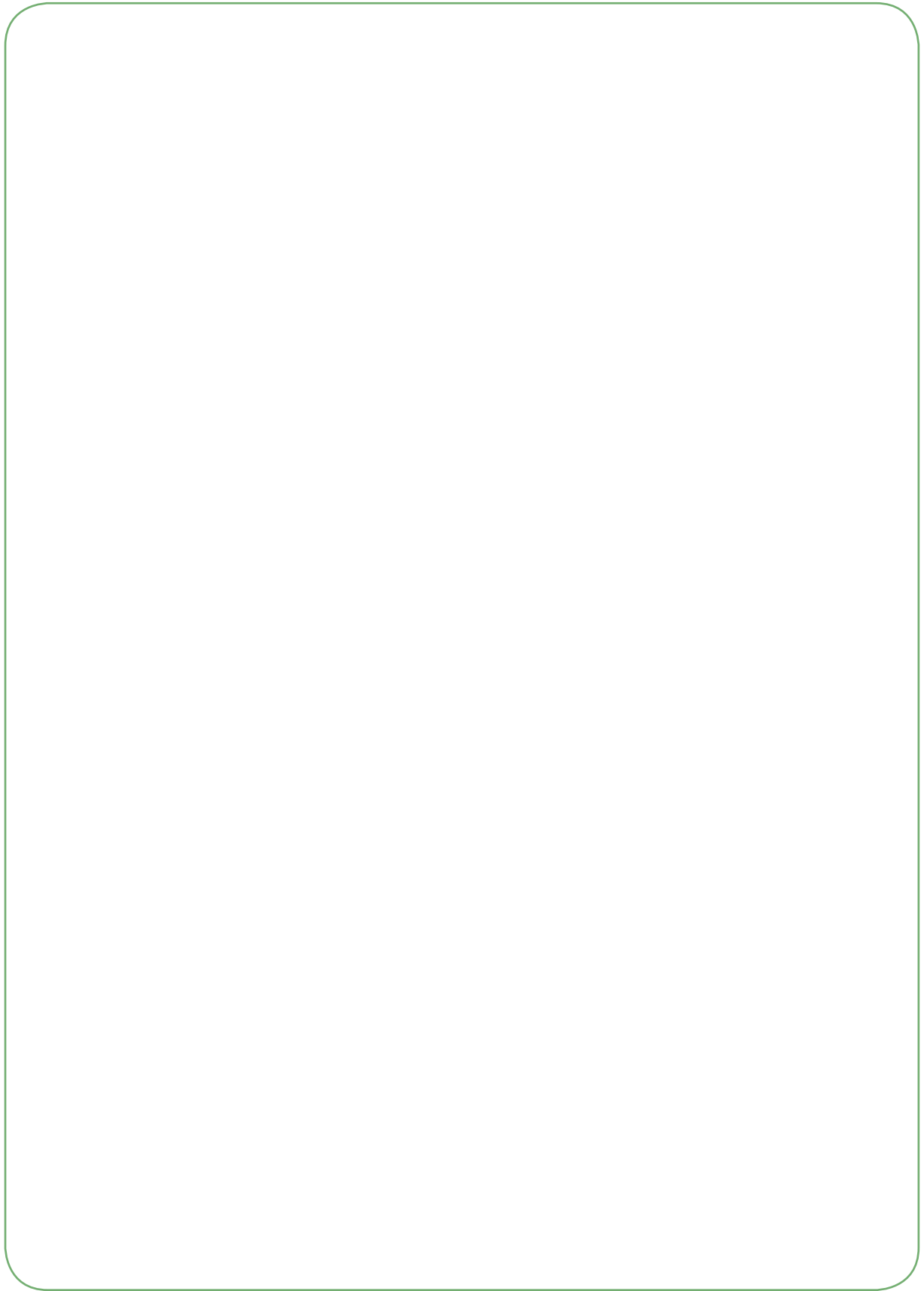

3. Idhiuñiñi jímó jiiikarhidhikami gĩdukami biĩtarrĩ go namĩkidhikami xi dukátai nuukadakagi go oidhigi, taañiñi soiñi go gĩ mamatĩldhiadamiga dhi iigaikiidĩ ñioki ótoxidhikami xiiipi jiiikarhigai, tĩgĩthukai niidha xankĩdi gĩ ágidhi:

Ótoxidharra ñioki: maithi kukúdagida go taiyi oidhigana pi ta duu miiji.

Jiiikarhigai: jímó seriyo kurruxthudhikami dana dumárho jímó oidhigi.

Aipakoga jaatagidha gĩ jaataduindhaga gĩ jaaduñi.

4. Tíkakaiñi go mamátíldhiadami xiipi jímó ódami bamioma gii jiiimidami, dukámi maaxikatadai jiiiki gi obhaga dhi xi maaxi xibi.

Jiiki a duukai maaxikatadai...	Xibi aduukai maaxi...

5. Jaatagaiñi dana ója jímádo gi jaaduñi dukátai irhídhí aapi xi maaxika gi obhaga daibunikai bhaibuxthaama juumigi.

Gin obhagírrí fiigidhi:

Daibunikai bhaibuxthaama juumigi gia a duukai maaxika:

¿TUMAAXI DAIBUSAI GOOKIRRIOMA?

GO ARHI BATÓDAGAI DHI GO TÚGU

Jiipukatadai jímó miidhaga jímó arhí batódagai xi biakatadai bho maamarragadírri go úxi, dhi amíka fikabidhírri níidhithadai ogó xi xikorhi yarríi jaagadí go jígai úxi.

Go arhi batódagai pírho _____ amí dībírriapi; kípiduka kíidakai tíbai a míkadhírri maamarriandírri dhi modúkai áyi dībírriapi. Mos a pia kíikigi dhi modúkai boibhidhi gí níadagandírri gí arhidhiukami _____ bho jígai úxiandírri.

hadai tuiyi
úmo.
o xankídí
bókadí dhíi
fikáka:

batódagai;
cai?
ai jaago

-Xiibhika jiiyi aanī dhi maithi
ixthutuidhiikii xi aiyiagi a mīka xiakoga
kīika gin kiiyi.

¿Bákoga obhaga aapi? Tikáka go túgu. Go batódagai ithiĩidai:

- Bho jīmó úxiĩrri kábami gidukami kīiga thidhikami,
bho jīmó arhi mamárradĩrri kīika gin kiiyi.

Go túgo suakaiithai ogó dhi soigi irhi dhi bhīikai amī fisági bho
upidhiĩrri nīinīi dhi modukai áyi gĩ kiidhiĩ.

Go túgo dhiosagi, go arhí batódagai bhai dhiuxatana
namiidhaltu tiigakai go kiidhiĩ.

Gookiĩrri kaaxi daibunīkai chiiki tásai...

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go yatagidhikami “Go arhí batódagai dhi go túgo” gīgĩrro
ñiokikidĩ jīmádo gĩ jaaduñi dana gĩ mamáĩldhiadamiga.

2. Aipakoga ga jaatagidha gĩ jaaduñi xi tumaaxi ója aapi go
jaataduindhagai jīmóko dana ója bho rayiĩrri juuta, xi tumaaxi fiigĩtho gĩ
jaadunumĩ xi daibuñia kugáĩrri go ójai yaatagidhikami.

3. Aithuldhaiñi jímó kaburhikami ójai xiipi jīkarhidha go naanamaaxi jaataduindhagai oidhithai bho go yatagidhikami.

<p>jímó arhi batódagai xi biakatadai bho maamarragadīrri go úxi</p>	
	
<p>daibusai bhobai miadīi jímó túgo</p>	
<p>fīsági bho upidhiirri nīnii dhi modukai áyi gī kiidhiī.</p>	
	

4. Jīigi gī fīgídakīdī idhiuñi jimado gī jaaduñi go kugáfirri go yaatagidhikami “Go arhi batódagai dhi go túgo”. Ójaiñi bho go maakob xiixokirri dana ágabirrai go chiiki gī jaaduñi

Go túgo dhiosagi, go arhi batódagai baidhií dhiuxatana namiidhalthu fiigakai go kiidhií.

Gookirria kaaxi daibunikai chiiki tásai...

5. Idhiuñiñi jimádo gī jaaduñi jimó jutúdai ójai yaatagidhikami xiakoga ágada ídhi kikiixi batódagai, túgo dana go kikiixi xankidí jīikarhigandhiirri.

Girri ójarraga yaatagidhikami fiigithuka:

Jiiki jimó
miidhaga _____

A PODUUKAI KAKAËYI XANKĪDĪ NĪIDHI AANĪ

GO LĪCHI ÓJAI KĪGA SĪRHI AGADAMI JĪKARHI BIAKAMI XIGIAN KAITHIADAMI

Seferina soikĭdami bho duuduadhikarroana ga otixi ñioki xi xoorroko dadhia bho duuduadhiakarroana go duuduadhiadami arhi kiyiandhiirri go PAC gin dhaada maiyi dhi ótoma gin fiifidai.

- Fito, xiorroko kiamoko bañigi tii bhaithikioma gúkiba bho go duuduadhikarroana.

- Koiñi mos fikákai dhi igin tásirri kiamoko iji atimi boyian sirhi amika jukami xiakoga darrakatadai go duuduadhiadami,

xaidhi ayi atimi, mos aekai fiini idhi ojai saekatadi mos baakikiri

Niiniaba aanii bhai fibipi dhi fikaka aanii gin dhaada

¿kaithi go ojai?

Igai gin jaatanorragi chibiki xiuduko aiyia go duuduadhiadami fikakamo atimi.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi dhi ga jaataga jímádo gí jaaduñi go ójai ójixikami “Go Lichi ójai kíiga sírhi agadami jīkarhi biakami xigian kaithiadami”. Jaata norrágidha ótoixidharradí go dīdī go Fito jīmai jaata norrági go marrádī dana aipakoga gín matiithuldha gín jaaduñi jímádo.

2. Nīidhaiñi líchi ójai kíiga sírhi jaagadami jīkarhi biakami xankidī nīnaaba go Fito bho duadhidhakarroana dana ója xi tumaaxi írhídhi aapi xi tííidai go duduadhiadami go Fito bíitarí xi kaithi ogó. Gín matiithuldhahirrai gín jaaduñi jímádo.

3. Aithuldhaiñi go kakaburhikami ójai nínábaiñi xi kaithi go ójai ójixikami.

1) ¿Dukátai ági go Seferina go oidhakami xi aiyiagaitheadai go duduadhiadami PAC?

2) Fito dana Diídí íji jīiki kiamoko a mīka

3) Go diídí go Fito ótoma pīrhídhithadai xi aiyia amīka duduadhiakarroana dhi a podúkai.

4. Niidhaiñi go líchi ójai kíiga síirhi ágadami jīikarhi biakami, jaatágaiñi jímádo gī jaaduñi dana ója biítarri xi kaithiada go líchi ójai kíiga síirhi ágadami jīikarhi biakami.

5. Chiichiiki jímádo gi jaaduñi jaataga dana ója xi tumaaxi biítarri soñi go lichi ójai kīga siirhi ágadami jīkarhi biakami maakabirrai dukámi xiakoga nīdhi aapimo jīmóko.

A large rectangular area with rounded corners, containing ten horizontal red lines for writing. The background is a light beige color.

ADUKAI, ADUKAI, ADUKAI

Oiñidhaiñi gĩ moo adukai, adukai, adukai

Oiñidhaiñi gi ĩka adukai, adukai, adukai.

kai

ukai.

mĩni ogĩxiapiako

dukai adukai adukai

mĩni siĩrhixa piako

dukai adukai adukai.

orhi siĩrhixa piako

dukai adukai adukai

ogĩxiapiako adukai

ĩ adukai.

Xĩbi bixkatai dadaēdha adukai adukai adukai

Xĩbi bixkatai ti jiimia adukai adukai adukai.

Jaataduindhagai

1. Niiñi go niidhagai jimádo gi jaaduñi dana gi mamáfiidhiadamiga oiñidhidhaiñi gi thuukuga jii gi xi tumaaxi gi taañidha. Ójaiñi go jaataduindhagai xankidí gi tanií xi idhiuñia aapi naana tuidhiirri gi thuukuga.

2. Jaatágaiñi jimádo gi jaaduñi go ájaa jaataduindhagai bhíiga aapi xi idhiuñia gi thuukugakidí, ójaiñi jikarhidhaiñi dana kíiga bhai maaxi ója dukátai gi ágai xi jiiimidagi go niidhagai "adukai, adukai, adukai" dhi ga niiñi. Tigfthukai niidha xankidí ágidhi.

taxkaltha

Taxkalthaiñi gi
matáka adukai,
adukai, adukai

3. Ágaiñi go kakaburhikami ójai dana daaxidha jímóko ✓ bho go rayiirri xakoga gi ágiada go jaataduindhagai xankidi pibuaiyi “xibpirri”.

1) Juan oiñidhaiñi gi moo

2) Juan oiñigi gi moo

3) Juan oiñithadai gi moo

1) Jesús dadaeyi daama go áki

2) Jesús daa daama go áki

3) Jesús dadaeyithadai daama go áki

1) Isabel tuudakii matachin

2) Isabel tuudai matachin

3) Isabel tuudaimo matachin

4. Niidhaiñi go jïikarhigai naanamaaxi go ójai ójixikami, jaatágaiñi jimádo gi jaaduñi:

¿Tumaaxi irrí jïipiána mamaaxi?,

¿Tumaaxi irrí jimi jïipiána mamaaxi?,

¿Tumaaxi irrí jimi jïipiána mamaaxi? dhi

¿Tumaaxi biitarrí jirhídhi apimo xi soiñi jimóko ogó?

Oigídarraga dhixka Rosa:

Xíbi pírhidhi aaní xi gi
jaatagidhagi xaidhi kíiga bhai
irhidhithai dája aaní tuiyi tudo
gin mamáildhia damiga gin
thiígidhi maafidhagai ógdagi
ójai dana ójai ójixikami
ódamikidí, maafikai fii dhi kaéyi
aaní xi sírhikidí irrí kíigai xi apia
ñiokadagi gírrí ñioki, kaxkidí
podú kai kaaxi ixthutuidhiikí
aaní xi gi ójidhi idhií
arhidhiukami ójixikami.

Matilde

Adukai, adukai, adukai

Oiñidhañi gi moo
adukai, adukai, adukai
Oiñidhañi gi ñka
adukai, adukai, adukai.

Xibi oiñidha gi ikaso
adukai adukai adukai
Oiñidhañi gi purrana
adukai adukai adukai.

Jimiñi ogixapiako
adukai adukai adukai
Jimiñi sírhi sapiako
adukai adukai adukai.

5. Amí xiadhiirri gi jikiarsai gi libruqa, jikiarsaiñi dana jarrástuda xi tumaxi kaidhiaga jímóko go ójai óijixikami. Aipakoga ga fiigidha xi go ójai xankidí ója aapi kíega mañagi maaxi kaithiadagi.

Oigídarraqa dhixika Rosa:

Xibi pírhidhi aaní xi gi jaatagidhagi xaidhi kíega bhai írhidhiñi dája aaní tuyi tudo gin mamáñidha damíga gin thíigidhi maañidhagai ógdagi ójai dana ójai ójixikami ódamikidí, maañikai fí dhi kaéyi aaní xi sírhikidí líri kíega xi apla ñokodagi girri ñokí, kaxkidí podúkaí kaaxi íxhutuidhiñi aaní xi gi ójidi ídhí arhidhukami ójixikami.

Matilde

Adukai, adukai, adukai

Oñidhañi gi moe
adukai, adukai, adukai
Oñidhañi gi lka
adukai, adukai, adukai.

Xibi oñidha gi ikaso
adukai adukai adukai
Oñidhañi gi purrana
adukai adukai adukai.

Jimíñi ogixapiako
adukai adukai adukai
Jimíñi síñi saplako
adukai adukai adukai.

ÁGIDHIRXIKAMI KĪĪGA ÁGIDHIRXIKAMI

AGIDHIRXIKAMI

“Maithan jiiñakai, jīgi a podúka ñiokai”

“Tuminxikidī , tuudakīi go gogóxi”

“Xiorrai jīkiamoko jīimīrrai, dhiosai soikīi”

“Úxi xánkidī toobhidhiñikami busákīi, gī sonódī tomarhi jīmó

miidhaga sīrhíñithīrīi”

takósarragadī”

ni tuminxi dhi xixíbató

iadamaaxi gookiandīrīi”

o xiorrai irīi takúku kīldhaga,

omaxiankīdīrīi tatákoana kuujui”

ñīkai kaëkami, mos chiīkikidī

amīirīi úxiirīi miadīi kīikai,

īīkagi íñapai”

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go “agidhirxikami kīga agidhirxikami” dana taañiñi go gī mamátildhiadamiga xi gī jaatagidhana tumaaxi kaēdhaga jīmóko ogóbai. Ójaiñi ixthumaaxi maafī kaēyi aapi go agidhirxikami xankīdī bāmioma ójoigi.

2. Ágaiñi dana rayiamada go jaata norrágidharragai xankīdī ájīga go fikákarragai.
 - 1) Go agidhirxikami “Jīigai úxi, jīigai takósarragadī”, ágai biītarri ogó.

Jīmó úxi xiakoga gī ubaidhi takosarragai chigia maaxikami
Xi maaxi ogadī a pomaaxi marradī
Jīmó bídhikami tumínxi
 - 2) Go agidirxikami “Go xiorrai irri takúku kīldhaga, bho tomaxiankīdirri tatáko sagidha kuujui”, ágai biītarri ogó:

Go ódami kīga tutuigakami ixthumaaxi ibuada, tomaxiakoga
ibuadana kīga bhaimaaxi ixthumaaxi.
Go tataaku kīkīldha bīxkīrri ga nīyiña kiamoko.
Go ódami kiamoko papañigii ipiana duukai go takúko kīldha.
 - 3) Go agidhirxikami “Niidhi tumínxi dhi xixíbato jirhiada maaxi gookiandirri”, ágai biītarri ogó.

Xi go ódami xixíbato gī naatona xiuduko fīgia go tumínxi.
Xi xiikadī jīimadutai bhīkathika tumínxi biakana múyi gī jaaduñi duukai
Xii go ódami tuminxiakami bhaiga xi sabīda múyi xixíbato.

3. Jímápthuldaiñi jímó rayiakidí go xiakoga biiga go agidhirxikami, xiuduko kaaxi aithuldha ójaiñi bho rayiirri.

Maithan jiiñakai,

Go kiiiga maafikai
kaekami,

Tuminxikidí ,

Úxi xankidí
toobhidhiñikamikidí
busákii,

Xiorrai jiiikia buimoko
jiiimirrai,

tuudakii go gogóxi

go sonodí tomarhi
jímó miidhaga
siirhiñithirrii

dhiosai soikii

jiiigi a podúkai ñioka

mos chiikikidí ñioki

Maithan jiiñakai, jiiigian podúkai ñiokai

4. Ágaiñi go agidhirxikami, jiiigaidí dana ója go ñioki dhi naato aithuldha.

1) Go xiorrai _____ úxiirri miadii kiikai, kiigadukami jiiikagi iñapai.

Kaekami

Kuujui

kiigadukami

2) Go kiiiga maafikai _____, mos chiikikidí ñioki”

Kaekami

Kuujui

kiigadukami

3) Úxi xankĩdĩ _____ busákĩi, gĩ sonódĩ tomarhi jĩmó miidhaga sũirhiĩĩthĩrĩi

Takósarragadĩ

toobhidhiĩnikamikĩdĩ

tuminxikĩdĩ

5. Go soiĩigikĩdĩ go gĩ mamatĩldhiadamiga dana gĩ jaaduĩi ga fikákabĩrriai ájaa agidhirxikami xánkĩdĩ gĩ ágai gĩ obhágana. Ójabĩrriai dhi aipakoga ga jaatagidha xi kaēdhiaka.

Agidhirxikami:

Xi kaēdhiaga:

Agidhirxikami:

Xi kaēdhiaga:

ÏCHIDHA, ÏCHIDHAGAI

ÏCHIDHA

Kabáyo suusakadī maaxi thiodhi aanī úrrugi írri gookapírri
kīikigiña aanī.

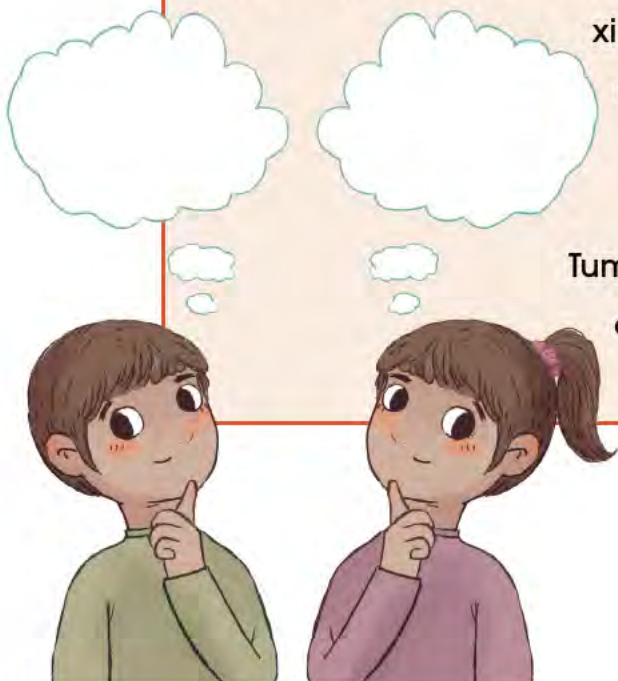
„U„!p!o oḡ

Maithiírri masádai tomarhi tásai dhīi xiikadī suudakagi
xikórrakatai aanī tumaaxi jirhiada
maaxikana.

O!p!o oḡ

Tumaaxi ogó xi mos íbhīsusumaiña
afimī

Go!b!r!h!

Jaataduindhagai

1. Ágidhaiñi ichidhagai gi jaaduñi dana ójaiñi bho rayiírri go tiiíarradi
jiimadutai gi jaaduñi xankidí maafi aa go jimóko ichidhagai.

2. Bho darráxidha xi maaxi thuukugadí go naanamaaxi xankídí bho jiiikarhigiana darráka ágaiñi go gí jaaduñi dhi a podúkai áгаа go íchidhagai xiorrai biitarrí ogó.

Aaní tibiido dhi gakioñiga

Dhiirri úxi aaní.

Arhidhiufirrii aaní xiuduko ga jaatabuadagi.

Bhaiga aaní xi daēyiagi

Tibiido aaní dhi múyi bia kuupa.

3. Idhiuñibirrai chiichiikithai jímó íchidhagai go jiiikarhigaikídí. Jaatagidhabirrai ájaa gín jaaduñi xi bhai íchibudana dana taañibirrai xi gín jaatagidhana tutuidhadí.

4. Ójaiñi go fíifíarradí go kíkíixi bho kajoñíirri níidhaiñi go xikorhi jīkarhigadí.

5. Ágaiñi kīga gī tīgídakīdī oidhithai go bhai īgaipīrī dhi a podúkai kīga jaata norrágidha. Maatiithuldhaiñi gī jaata norrágidharragai jīmádo gī jaaduñi.

1) Xi maaxi thiodhi, go gogóxi soigadi tójakami go Paco.

2) Xi thumaaxi dája, jírána go áki.

3) Bīiki tajukami gooka, dhi jīpī gooka.

4) Buabui xi irranuko irī suibixiko.

TÛ IDHIUÑI GÏRRÏ BAGIAMI KAITHIADAMI

BAGIAMI KAITHIADAMI

Verso 1

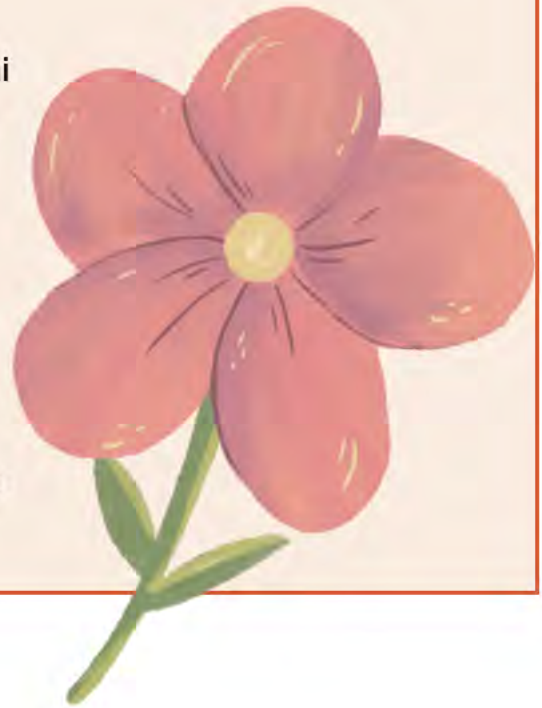
Bagiami kaithiadami jïmóko:

Bhaiga kïrhíxi bhaiga gin kumúrhi
tumaaxi figítho aapi gin xukúrhi

Verso 2

Bagiami kaithiadami gooka:

Mïrraiñthai mïrraiñthai mï gïini
gï makia ñagaithai gin lapixiga
bhaiyoma gï siini

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go bagiami kaithiadami jïmádo gï jaaduñi, jaatagabïrrai xi tumaaxi kaithi dana ójabïrrai go ójai xankidï jïipiana maaxi kugátirri.

2. Jaatanorragidhaiñi go fikákarragai oijadañi bho xiadhiirri go bagiami kaithiadami xankidi ga jaataga aapi.

1) ¿Tumaaxi ga jaataga aapi?

2) Go bagiami kaithiadami jiiomadutai jaataga biitarri:

Go obhakami Go kaigi Go árhi bho go maafiidhakarroana

3) Go bagiami kaithiadami gooka ñioki biitarri:

Jimó ódami miirrai lapixi jimádo Jimó ódami miirrai taxkarhi jimádo

4) ¿Tumaaxi daibusikii xi bho go bagiami kaithiadami gooka aipakoga gi darrása go ñioki ójai "mi giini" xiipi "mi dadaeyi?"

Maafi piixi kakaeyi xi kaidhiaga go bagiami kaithiadami: _____

Kiiga xi juugiathikii go ójai mi dadaeyi dana gi siini: _____

¿Tuiyi? _____

3. Idhiuñiñi jimó bagiami kaithiadami jimádo gi jaaduñi oijadabirrai go ñioki bho maakoba xiixokirri, gin figithobirrai niidha xi go bagiami kaithiadami siirhikidi namiga xi dukatai juugiatikii kugafirri.

yooxigai

xiabugai

baasarragai

Kuuparragai

Bhaibukai

4. Ágaiñi go ójai ójixikami dana ga jaataga jímádo gĩ jaaduñi: Jĩpiana maaxi kaithi dana jĩmi jĩpiana maaxi kaithi xankĩdĩ tĩ aapimo. Xi kaithi ójadĩ dhi xi tumaaxi bia jĩmoko.

Mĩrrai dhi mĩrrai go kabáyo,
daithugai dhi daithugai gin
sayo, daama go kabáyo
ibhimo gin sayo
daama go kabáyo
daithugaiithai daama go
kabáyo

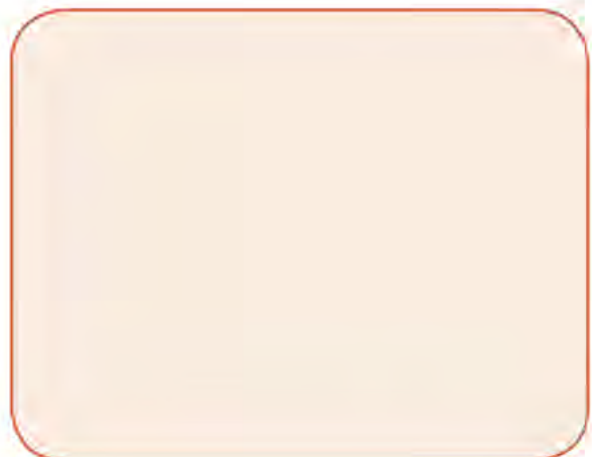
El caballo es un mamífero con cuatro patas. Se utiliza para Jaataduindhagai como: la agricultura, el transporte, los deportes e incluso la guerra. La hembra del caballo se llama yegua, y los caballos jóvenes se llaman potros.

5. Ójaiñi xi dukátai biiyi kugátĩrĩ gĩn ójarraga xankĩdĩ ga jaataga aapimo go bagiami kaithiadamiĩrĩ dana go oboigakami. Aipakoga bĩĩrrai ga tĩĩgidha gĩn jaataduindhaga jímádo gĩn jaaduñi.

Mos lĩĩchi ójixikami bhai
kaithiadami.

Mos kĩĩga bhaimaax ójixikami.

Jaataduindhagai naatukai

1. Go papeerhi gïidukami naanamaaxi biakami

Jïgaikïdï bho bhaithiki ójixikami:

- Agidhirixikami
- Bagiama kaithiadami
- Lïchi ójai kïiga sïirhi ágadami jïïkarhi biakami
- Ìchidhagai
- ïgaipirri
- Nïniïdhagai
- Yaatagidhikami
- Ixthumaaxi gi jaatagaiña xii bíthuldharradi jïïki.

Chiichiiki gi jaaduñi jímádo birrai ga jaataduñi go ójai xankidí bamioma
ójoigi dhi idhiuñi ójai biitarri go jaataduindhagai xiakoga ga maaxi
jaatagidha dana aipakoga ga tiigidha jímado gi jaaduñi bho
maatíkarroana.

Idhiuñiñi jii karhigaikidí jímádo jii karhigai go ójai ójixikami xánkídí idhiuyi.
Taañiñi gi mamátildhiadamiga xi gin jimpaidhana dhi a podúkai idhiuñi
jímó ójai giidokami naanamaaxi biakami.

BLOKE BAIKA: A PIA GÏRRHIDHIMI ATÏMÏ GÏRRÏ ÓJARRAGA

Ámbito: Estudio

1.

Tigítho niniidhithai xi maxi aipako go ñioki

2.

Gïrrai dhi gïrrai gin ójarraga

3.

Ubákii gin ñioki xi dukátai ubákii gi maatiidhaga

4.

Maithi taadakatai biixi mamátirrii atimï jïipi

5.

¿Xi tumaaxi gïrrï ágidhi go jïikarhigai?

6.

Xi tumaaxi daibusai tuukamurri dana dukátai jugídhaga

7.

Gïrrï ñiokidhi atimï dhi maatikai gïrrï kaëtimi

8.

Jaatagai aanï xi tumaaxi figíthukagi

9.

Ágai atimï dhi aipako gïrrï jaatagidhi go ójixikami

10.

Ixthumaaxi maiyi atimï

TIGÍTHO NĪNĪIDHITHAI XI MAXI AIPAKO GO ÑIOKI

JĪIPANA MAAXI DHĪ JĪMÁMAAXI

Mos a pia bámioma mamátírrídagi aaní ójai, bámioma mamátírrí aaní, gin mamátídhíadamiga gin jaagidhi kíiga xaidhi jíipu ñioki xi gí ójai jígai maaxikami dhí xi maaxi ágai ogó írrí jímai káxkídí aaní, kíidukai maafíimi maaxi dadaithudaimi ídhí ñioki.

Íthorhi

iithorhi

íkómai

ikómai

mamárradí

maamarradí

juukuandírrí

jukuandírrí

írrí chíiki ñioki xankídí
rrí nínásorhithudai
tarrí xiuduko
rtagadagi, kíiga bhai
kami, girrí tígídaga,
jíxikamikídí, podukai
maatíkai
íimaxikamikídí.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi “Jipiana maaxi dhii jímámaaxi”, ójaiñi dana ágañi go ñioki ójai xánkidi Jipiana maaxi ójarradi, dhi jímá duukai kaithi xiakoga jímii tintamadaiñi jímó thiodhikami go ójai xánkidi naanadukai pibuaiyi jímó ójai dhi jimai.

Ñioki ójai xánkidi jímipí gí ibuaiyi ójarradi tougigakidi	Ñioki ójai xánkidi jímipí gí ibuaiyi ójarradi xi daaxidha jímó ójai
Íkomai - lkómai	

2. Ágaiñi go kakaburhikami ójai dana jīkarhidha jímó ✓ bho go maakoba xixokirri xiakoga kiiga bhai maaxi ójixika.

1) Go ikómai iña go tásai

1) Go Elena iñamo go bakátiki

2) Go íkomai iña go tásai

2) Go Elena iñamo go bakátiki

1) Kaaxi gí áyi ixidhagai go juunui

2) Kaxai gí ayi ixidhagai go juunui

3. Ágaiñi go kakaburhikami ójai dhi podúkai fíigi xankídí írri buabui dana ójaiñi bho go rayiirri.

1) Go Sara _____ bakulthi go xiiñi
íthorhi iithorhi ítorhi

2) Go Candelaria bia gooka _____ dhi oigídai
maamarradí mamárradí marradí

3) Go bhobhókoxi _____ daa dhi díbirriana gíiyi
jukuandirri juukuandirri úkui

4. Ágaiñi go kaburhikami ójai jímápidhaiñi go jīkarhigai xánkídí aithuldhi dana ójaiñi fítiarradí xiakoga bíiga.

Go _____ gíi boutubai ákiana

Go Andrea _____ go ayi

Go _____ koomagi dhi gíidú

Go _____ go úkui síirhikídí fíibídu

5. Go soiñigaikidī go gī jaaduñi dana mamáildhiadami idhiuñibirrai jímó arhí ójai oidhithai go ójai: íthorhi, iĩnamo, íkomai mamárradi.

A large, rounded rectangular area with a light beige background and a thin orange border. It contains 15 horizontal orange lines, providing space for writing.

GÛRRAI DHI GÛRRAI GIN ÓJARRAGA

¡JIMÓ ÓJIXIKAMI ÓJAI BAGIANA MAAXIKAMI!

Aanī fīgidi Yolanda dana kaaxi maatī aanī xi ójagi ódamikidī dhiaborrī bagiantadakana dhi baidhiī gĩrĩ ñiokikidī bāmima bagian maaxithaidhana tuiyi tuudo jiipu ñioki dhi karhi fĩifĩbido, dhi go bokarhi duudatai bho darráeyi, go bokarhi xankidī bia go arhí kaakaburrakami daama dhi gĩ tougigadī jímá maaxi tougĩ xaidhi gĩmai xankidī bhikathi mos jímó kaborragami daama, dukámi xiuduko ójagi aanī:

Didĩbirhi dana tomaxi ágadagi xiuduko oijada ágada go dĩdĩbirhi ójarradī xijaiga dhi mos kĩga matĩidhana jĩgaikidī ibuaiyi i bho go i ogóbai jĩgai ágai xi fĩgĩthukai nĩjadagi.

Bhabhaidhakarroi irĩ ñioki fĩbĩdukami jĩpĩ dukámi “bhabhaidhakarro” ogóbai bídhi bho ójai ñioki kakábulikami gooka búkathikana go (Konsonanti) xankidī ágaiithai maithi xijaiga dhĩ kaaxi ójakai abhai bĩgai dhi ágai xi fĩgĩthu fĩgiadagi kĩga bhaimaaxi bídhatagi ogó.

ójai jĩpĩ dhi jímá maaxi ogóbai gĩ arhí ñioki kabúlikamiana igai kaaxi ñiokiana ogóbai bĩxi gĩ ágai xi uukathikagi fĩgĩthu fĩgĩgĩthai xi káta gĩ ójai. Aėkami irĩ jímó ñioki kami jĩpĩ kĩga birrai fĩgĩthu nĩidha i taugĩ ogó dhi xiako gĩ ójai. ¡Sĩirhikidī ka maaxi gĩrĩ ójarraga ñiokikidī, gĩ xi múyi ódami maatiagi!

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go ójai“jímó ójixikami ójai bagiana maaxikamil”
jímádo gĩ jaaduñi dana jata norrágidha go ñikakarragai.

1) ¿Dukatai kaiyi aapi bamioma namikadha dúkai go ójai?

2) ¿Tuixi irhidhi aapi xi go Yolanda pĩrhídhi xi namĩga ójarragai ódamikĩdĩ?

3) ¿Maakĩdĩ ñioki ójai xijaiga Yolanda biĩtarri?

4) ¿Xánkĩdĩ ñioki ójai xijaiga aapi gĩ biĩtarri?

5) ¿Jĩpĩ jĩmai tĩgidhikamiandhiĩrĩ daaxidha aapi ixthumaaxi ga jaatagi aapi?

2. Ojaiñi bho go maakoba xixokĩrĩ xankĩdĩ biĩga go ójai xankĩdĩ jĩpĩana maaxika ójarradi tukamĩrĩ maakoba xixokana dana xankĩdĩ xijaiga Yolanda biĩtarri xiuduko ga ójagada: Dĩdĩbĩrhi, Bhabhaidhakarroi, Naana maaxi, Aėkami.

Ójai xankĩdĩ gooka bia ĩĩ.	Dĩdĩbĩrhi	
Ñioki ójai xankĩdĩ bia gooka ójai jĩpĩana maaxikami.	Bhabhaidhakarroi	
Ñioki ójai xankĩdĩ gooka bia “aa”.	Naanamaaxi	
Ñioki ójai xánkĩdĩ bia gooka bokarhi ĩmi jĩpĩana maaxikami tukamĩrĩ.	Aėkami	

3. Īpīamo ága go ñioki ójai dhi suudada go bho go ñioki ójai xánkidī buabuikidī ójixi.

aanī - ani

apī - aapi

bīiki - biki

diidi - diidī

4. Īpīamo ága go ñioki dana dáxidha jīmó bho go maakoba xixokana xankidī buabuikidī ójixi.

bhaëkaxi

bhaekaxi

oodī

oodi

bhábi

babi

thooxi

tooxi

5. Ágaiñi dana aithuldha go kakaburhkami ójai go ñioki ójaikidī xiakoga jīmida.

Daada yooxigai dídīñbirhi totókimarra gooka
 fíññibī asorhi akurrai suudagi batópa

- 1) Go _____ mīmīrrai ákiana jīmádo go _____
- 2) Go _____ jīmīrrai dama go _____ buamakami
- 3) Mīmīrrai go _____ oidhigana jīmádo go _____
- 4) Go arhí gīrhi bia _____ kanika dhi _____
- 5) _____ dásañi go bhábi dhi go taxkarhi daama go _____

UBÁKII GIN ÑIOKI XI DUKÁTAI UBÁKII GI MAATIIDHAGA

BĪIXI TÁSAI MAMÁTĪRRĪ AANĪ.

Ójoidhi aanī xi kaēkagi kuuxi Jesús xiikadī jaatagadagi ogó mos tumíñioko amī konbhentoana gīirri kiiyīrri ódami, go xankidī bamioma oigīda kaēkana aanī xi maithi bhīkathina ogó papeerhi ójixikami xiakoga tīgiadagi dhi ágaidhagi ixthumaaxi ga maamátiithuldhiada tomaaxi ixthumaaxi, kamo ójixikami maaxi ikaiithidhana.

Go kuuxi Jesús ubaidhi go ñioki dhi jaatagi, podúkai ubákii go jaatagi kamo duukidhandukai; dhīirri buabui xiuduko ogó jaatagaidhagi, aanī apodukai piginbuidhana jīipi bīixi maatiidhana aanī.

Bhobai maaiyi aanī xi jīipu bīixi aēkatai maatiidhagai kaaxi bhai jīiki abhaidhīirri kaxkidī gin kumúrhi Jesús maiyi múyi naanamaaxi ixthumaaxi.

Mamátirrii aīimī bīixi tásai kaxkidī gī ágai xi kīga oigīda kaēkagi ninīirrakatai dhi bhījiagi juutudakami fīgíthudaga dana maatiidhagai.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go ójai “Bīixi tásai mamátirrii aani” dana jaata norrágidha go fikákarragai kuupaidhatai xiakoga buabui.

1) Go tásirri dana xiakoga gi maakai ñioki go tatarhi Jesus irri amika:

Tumiñioko plazana Bianaxiko amika kombhentoana

Tumiñioko amika combhentoana

2) Tumiñioko amika combhentoana.

iji

Choo

¿ Tuiyi? _____

2. Gin jimápidhabirrai jimádo gin jaaduñi dhi jaatagabirrai: “Go kuuxi Jesús ubaidhi go ñioki dhi jaatagi, podúkai ubákii go jaatagi kamo duukidhandukai”. Ojaiñi igi gi ñiokikidí dukátai kugatirri aiyi aapimo.

3. Aithuldhaiñi go líchi ójixikami go ójai ójixikami go ñioki ójaikidí xánkídí bíiga

Ójoidhi aani xi _____ Jesús _____ jaatagadagi ogó mos tumíñioko amí kombhentoana _____ ódami, go xankidí bámioma oigida _____ aani xi maithi bhikathikana ogó _____ ójixikami xiakoga _____ dhi ágaidhagi ixthumaaxi ga _____ tomaaxi ixthumaaxi, kamo ójixikami _____ ikaitidhana.

4. Jaatágaiñi dhi ója xi maaxikatadai thukugadī dhi figíthudarradī xi írhidhi aapi xi bia go kuuxi Jesús. Maaxithudaiñi go jaatagi jímádo jímó jīikarhigai.

Go kuuxi Jesús amaaxi:

5. Ágaiñi jímádo gī jaaduñi gī jaatagi go kuuxi Jesús dana ója taama ójai xankidī maithi ója aapi dhi gī jaaduñi gia ijí.

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____

MAITHI TAADAKATAI BÏXI MAMÁTÏRRÏI ATÏMÏ JÏIPÏ

“GO DODÓRHIGAI MAITHÏRRÏ BÏXKÏRRÏ ÏRRÏ MAITHÏ ÑÏOKAI”

Amïka xiakoga, tomarhi gï ïbhïdaga gï
kaëkana, xiakoga jiipu dodórhigai gï ñiokiga.

Amïka xiakoga, maithi jiipu go duadhimudagai,
bho xiako ixthutuidhiïkïi aapi xi ága maithi ñiokakai.

Amïka xiakoga mos kaaxi aapi maafi, amïka
xiakoga dája gï soigamudaga dana gï bha ïrhiarraga.

Amïka xiakoga dája gï ága ñioki ïrrándhiïrri,

pi kaëkana gï figïdaga.

aapi, bho xiakoga gï maafi aapi
hi ixthutuidhiïkïi aapi xi gï
i.

go dodórhigai maithï ñiokai,
i toodakiïña kabámi.
agaiña gï ïbhïdaga
rï gï figïdagana.

ándhiïrri, mamáfirri aapi bïxkirri.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go kīga bhai maaxi jaatagi “Go dodórhigai maithiirri bixkirri irri maithii ñiokai” dodórhigikidí dana ója go bagiana kaithiadami xankidí bámioma ójoidha kaëyia aapi.

2. Xiuduko kaaxi naatoa aapi ágarragai go kīga bhai maaxi jaatagi “Go dodórhigai maithiirri bixkirri irri maithii ñiokai”, jaata norrágidha oidhithai go fikákarragai.

- 1) ¿Tumaaxi jaatagai go bagiana kaithiadami?

Go bhai irhiarragai Go dodórhigi Go buamusirhi Go bhiugimudagai

- 2) ¿Buabuithadai aapi xi go bagiana kaithiadami bia igai abaaxi namikidhadí xi go ótoxidharra ñioki?

Īji

Choo

¿Tuiyi? _____

- 3) ¿Tumaaxi irri irhidhi aapi xi go ódami gí figítho dhi ója go bagiana kaithiadami?

- 4) ¿Xi maaxi taadakatadai irhidhi aapi go ódami xaidhi ójaitadai go bagiana kaithiadami?

- 5) ¿Dukátai tadato aapi xaidhi jaatagi go bagiana kaithiadami?

¿XI TUMAAXI GĪRRĪ ÁGIDHI GO JĪIKARHIGAI?

¡BENITO KAAXI MAATĪ ÁGAI DANA ÓJAI!

¡Bhaiga árhi jaaduñi! aani tĩgidhi Benito dhi aani ĩrri ĩmó kĩrhíxi ñiokadami ódamikĩdĩ ĩmádo gin jaaduñi ĩpiana duukai gin dĩĩdĩ ĩmádo gin jaaduñi. Bia aani kubárrami júmigi dhi kaaxi ĩmĩrrai maafĩdhakarroana. Xĩbi kaaxi ĩmĩrrai aani maafĩdhakarroana. Xĩbi kaaxi ĩmĩĩ aani gooka jumigiĩrri maafĩdhakarroana. Kaaxi basĩki jumigiĩrri aani maiyi ga ága ójai dhi tomaaxi kĩĩdukai ágai aani ójai, kaaxi maafĩ kaē aani xi kaithi go gĩgĩrokami ójai gagárrakarroana Baborigame, Guachochi, dana Guadalupe Y Calvo, oidhaga múyi oidhagĩrri xiakoga oidhaga lĩchi ójai kĩĩga sĩĩrhi agadami ĩĩkarhi biakami gĩrri ágidhi ĩmó ixthumaaxi. Básĩkioma xaidhi aani ĩmi maafĩkatadai ágaiñadai ójai, nĩĩdhiña ĩĩkarhigai, tĩgithuiña xi ixthumaaxi biakana go gĩ ĩĩkarhigiana ogóbaikatadai xánkĩdĩ darrákana bho ĩĩkarhigiana xĩbi kaaxi maafĩ aani, xi ĩĩ maithĩĩrri bĩxkĩrri ĩrri buabui, go ĩĩkarhigai ĩrri ĩmó ágarragai duukai xi tumaaxi ágada afĩmĩ dana bhodhiĩrri go ójai biapĩ ĩai xi tĩĩvia ĩrhidhi. Básĩkiondhiĩrri, maafia ágaiñai xi ĩmó

ki xi xĩĩpĩ kĩĩrhíxi bĩĩtarrĩ, nĩĩdhiña go xĩĩpĩ ĩmó kĩĩrhíxi bho daakana bho a ĩmĩĩdhagai. Xĩbi kaaxi ĩadarragai go ójai: Óki. Kĩkĩĩrhi. tĩĩdakarroana gin tĩĩĩgidhiña go ĩarragai dana ójarragai dhi óbaikĩdĩ gin soikimi abámi go oidhakarrorri bĩĩxi tásai.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go ójai ójixikami “¡Benito kaaxi maati ágai dana ójai!”

- ¿Bia pixi igai abaaxi juumigi xi go Benito?

- ¿Maati pixi ágai ójai Jipiana duukai Benito?

- ¿Ñiakai pixi ódamikidi jimádo gi jaaduñi, xi dukatai ibuaiyi go Benito?

- ¿Óidhagaxi gígirrukami dukami ójai gi obhagana ódamikidi?

- ¿Gi mamáildhiadamiga gi tiiigidhixi ágarragai dhi ójarragai

ódamikidi jipiana duukai go mamáildhiadamigadi go Benito?

2. Jaatanorragidha go “buabui xiipi” “yaatagi” bhaitniki go kaburhikami ójai.

1) Bho go maatiidhakarroana tiiigidhi go Benito ga ágarragai dana ójarragai

2) Benito ñiakai ódamikidi jimádo gi bhaabha

3) Go matiithuldharra bho go gagárrakarroana guuka Basóxiana dana babirhiana

4) Benito saithudaga ágarragai ójai.

5) Go maatiidhakarroana go Benito tiiigidho “Ricardo Ramirez”.

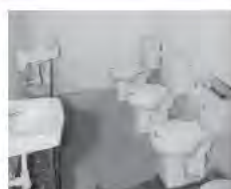
3. Ójaiñi ñgi gĩ tĩgĩdakĩdĩ xi kaidhiaga jĩmoko go maaxithulddharra bithulddharradĩ. Aipakogabĩrrai ga tĩgĩdha go jaata norrágĩdharraigai jĩmádo gĩ jaaduñi.

NO CORRO

4. Amĩ xiadhiĩrĩ gĩ jikiarsai gĩ libruaga, jikiarsaiñi dana jarrástuda go maaxithulddharra bithulddharradĩ bho xiakoga jĩmĩda ogóbai dana ója tuiyi.

5. Gĩn jĩmpaidhabĩrrai chiĩchiĩkithai dhi apodúkai idhiuñi.

XI TUMAAXI DAIBUSAI TUUKAMURRĪ DANA DUKÁTAI JUGÍDHAGA

BĪIXI GO KĪIXI MAATĪKAI TAATAKANA

Jimó miidhaga gogóxi ókiadī maamarrai dhi mos arhí jīmóko ĩrri kĳrhiađikatadai, dhii jīmó kiamoko, jīmó kĳrhiodami bhobai obhakatadai kiiyĳirri, aidhi xi maithi nuukada fiđiđhuakatadai go gogóxi ókiadī, buukai go kĳrhi bĳixi arhí siisisi dhi mikaaxi bia. Aidhi xi go gogóxi ókiadī fiđiđhuakatadai arhi siisisi ókiadī, gi ága suakai, busaniithadai mirráthai ógadī bho buibasudĳirri.

Bĳixi tásai suakaiña ogó dhi jīmó miidhaga go arhí thĳi ithiĳidai go gogóxi ókiadī:

Karhi soigamuka aapi, tiimida gaaga gi maamarra jĳiyi go aoaóxi ókiadī ótoma báñi dhi oiyi!

go kĳrhiodami gookidhiđi daidhiđi ĳii ogó kaaxi koojiñikatadai bĳixi. gogóxi ókiadī bhikai ĳi jĳpámo

i ogó gi maamarra siisisi bhai obiakarrai đibĳirrai dhi bho yaasa ĳi maithi fiđiđhuakatadai aanĳi xi go soikimi a buusaidhimi đibĳirrai xasa arhi siisisi.

ĳhiđi abhaidhiĳirri go gogóxi ókiadī xaxi maithi suakaiña.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go ójai ójixikami “Bīixi go kīixi maatikai taatakana”, jaatágaiñi jīmádo gī jaaduñi dana go dhi kīiga jaata norrágidha go fikákarragai.

1) ¿Bīiki googoxi maamarrai go gogóxi ókiadi?

Maakoba googoxi ókiadi dana jímó gogóxi kīrhiadi.

Maakoba googoxi ókiadi dana jímó gogóxi ókiadi.

Gooka googoxi kīrhiadi dana baika googoxi ókiadi.

2) ¿Tumaaxi duiyi go gogóxi ókiadi xaidhi gī bopoitho maamarradi?

Kújui

Kurhíthuthai

Sukai

Iñakai

3) ¿Dukátai gī fīi go maamarradi go gogóxi ókiadi?

Suañimi

Bhiugimuka

Tīībīi

Koiñi

4) ¿Maakīdi go taama gī fīgídakīdi īgaikīdi gagágai go gogóxi ókiadi maamarradi?

Go bupuidhī

Go īkadī

Go ubaigadi

Go díkarhigadi

5) ¿Maaxikatadai go gogóxi ókiadi?

Túko

Pinthuga

Tója

Jīimi kaithihadai

2. Jaatanorragidhaiñi go fikakarragai.

1) ¿Tumaaxi irhidhi aapi xi daibusai go arhi gogóxi biitarri xi jipámo oidhagitha?

2) ¿Tumaaxi irhidhi aapi xi gi duiyi xi koiyi go googoxi?

3) ¿Tuixi irhidhi aapi xi go ódami mos jiigi búkai go googoxi ókiadi dhi go gogóxi kirhiadi gia choo?

4) ¿Dukátai irhidhi aapi xi ga jaatagi go arhi óki go gogóxi ókiadi?

5) ¿Dukátai tiitia jirhidhi aapi go gogóxi ókiadi, go ódami, dana go arhi óki?

3. Jaatágaiñi Jiigi gi niokikidi xi tumaaxi maati kaë aapi go yaaatagidhikami "Biixi go kiixi maatikai taatakana".

4. Maaxithudaiñi bho go ójai ójixikami go lapixikidí bigíkamikidí go ójai xánkídí ñiokai biítarrí idhiuñixikami jibhiatarragai dana iibákami go ójai xankídí ñiokai biítarrí buabuikídí. Jaatágaiñi jimádo gí jaaduñi dana gí mamatildhiadamiga xi tumaaxi maaxithu aapimo.

5. Idhiuñiñi jimádo gí jaaduñi jimó kugaidharradí go yaatagi “Biixi go kixi maatíkai taatakana”, ágabirrai xi idhiuñia ibhiatarragai xiipi buabuidarragai. Ga jaatagiadabirrai gin jaaduñi.

Dhi aidhií abhaidhiirri go gogóxi ókiadí kaaxi maithi suakaiña...

GĪRRĪ ÑIOKIDHI ATĪMĪ DHI MAATĪKAI GĪRRĪ KAĒTĪMĪ

JĪMÓ JAATAGI ÓTOXIDHIKAMI

Javier:

Go masádirri marsoko biakamo attimí jímó darrádhixidhikami naanamaaxi koadagai jikidhií bho go maatiidhakarroana. Pirhidhi aaní xaidhií taañiagi gĩ daada xi ábinakidhana bíixi go díidídi tuukamurri dana gookirri jumigi jimídamirri baidhií girri idhiundhana ogó go koadagai dana ídhagai. Tikákaiñi gĩ daada xi bhai ixthutuidhiikii oigidakai idhiundhana ogóbai dhi xiorroko gin ágidha.

Dhiuxiatana namiidhana.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go ótoxidharra ñioki dana gĩ jimpaidhaiñi jimádo gĩ jaaduñi dhi podúkai jaata norrágidha go fikákarraigai.

1) ¿Aapi gĩ irhidhi xi bho ótoxidharra ñiokiirri bíiga bámioma ñioki ójai?

Íji _____ Choo _____

¿Tuiyi? _____

2) ¿Maakídi soiñi gĩ tañiithuldhi go díidí Javier?

3) ¿Borrai irhidhi aapi xi gĩ ágai xi ágidha go Javier xi díidí ga soiña ga fiigidha go koadagai ikidhií?

2. Ágaiñi go fikákarragai dana jaata norrágidha go ójai ñioki bho ótoxidharra ñiokiirri.

1) Go ñiigidharra koadagai jiiikidhií bho gí ibuaiyi go masadírri _____

2) Ga dñidí xiorrai gin jimpagi go koadagai biitarri bia gin maamarra bho go juumigiirri _____

3) Ójaiñi go jaataduindhagai xankidí gí ágai xi idhiuñia go dñidí go Javier dhi jimpaidha ga dñidí bhodhiirri bhai idiuñia go koadagai jiiikidhií.

1) _____

2) _____

3) _____

4) _____

5) _____

4. Xi go ga ñiigidharragai go koadagai jiiikidhií gí idhiuñia gí obhagírri, ¿Tumaaxi koadagai bhaiga xi idhiuñia go dñidí?

Gin obhaga ñiigidho: _____

Go ñiíarradí gin maafidhakarroana írri: _____

Go koadagai xánkidi gí idhiuñia írri

5. Idhiuñiñi jímádo gĩ jaaduñi jímó jaata norrágidharragai bīitarri go ótoxidharra ñioki xánkidi gĩ ótoxitho go diidi go Javier.

JAATAGAI AANĪ XI TUMAAXI TĪGÍTHUKAGI

“GO XÁNKĪDĪ CARLOS TĪTĪITHUI”

Carlos írri jímó kíirhi agíirhi xiorrai bíxkírri obhakana go oidhagírri ódami. Jaataga aanĭ jĭgai jĭmádo dhi gin jaatagi:

Aĭimĭ ódami Baburhiandĭrrĭ jaataga aĭimĭ xi dukátai maakagi ñioki gĭrrĭ maamarra; jaataga aĭimĭ xaidhi go dĭbĭirrai jĭgai dhi írri gĭrrĭ daada dana jĭipĭ írri gĭrrĭ kĭiyiga bíxkatai obhakami duduakakami.

Aĭimĭ ódami gĭrrĭ tarráñidhi aipakoga gĭ maatĭidhaga bíitarrĭ dukámĭ go naanamaaxi úxi dana kĭkĭixi, xi dukátai biaĭimĭ xi nuukadakagi dhi gĭirhidhagi.

Xia duutudai aĭimĭ go dĭbĭirrai jĭpána duukai gĭrrĭ daada, tuiyi tudo bhobaidhiirri ubakĭ bíixi aĕkatai bíitarrĭ go koadagai.

Calos ikaiti ágaiŧhai xaidhi go suudagi, íxíkami dana kĭkĭixi írri bíixi kĭĭgado namĭgakami xiadutudhi ogóbai bíixi soikĭ xi bámioma kĭĭga pĭbuadagi go koadagai xi tumaaxi gĭ ísadagi, aĭimĭ ódami gĭ ágai xi aipakoga tarráñiadagi go maatĭidhagi xi dukátai bámioma báñiadagi xi tumaaxi ísadagi koadagai dana kĭkĭixi jĭipĭ.

Carlos írri jímó ódami kĭĭga jaataduindhagakami dhi nuukadakana maamarrađĭ kĭiyĭirri dhi fĭtĭĭgidhi xi kĭĭga bhaimaaxi jurrapĭkĭdagĭ ogó, xiadutuagi dana soiñarrakagi.

Jaataduindhagai

1. Gïn jïmpaidhaiñi jïmádo gï jaaduñi bhodhiïrri ága go ójixikami ójai “Go xánkidi Carlos tïïïithui”, dana gïn taakobidhabïrri dhi bhodiïrri jïmadutai ga ága lïchi ójai dana ójaiñi tïïïarradi xioarrai ga jaataga.

2. Jaatágaiñi jïmádo gï jaaduñi xi thumaaxi ójai ójixikami xánkidi jutúdami gï jaataga aapimo. Jïgaikidi xánkidi bho maako xixorri ójixi dana ga jaatagidhabïrri tuiyi jïgaikidi.

Yaataadhikami

ótoxidharra ñioki

tïkákarragai

3. Gïrhidhaiñi jïmádo gïn jaaduñi jïmó arithudhikami ójixikami xi tumaaxi ágai bho ójixikami “Go xánkidi Carlos tïïïithui”

4. Ójaiñi ñioki ójai xánkidi buijáko kaithi xi tumaaxi ibuaiyi go Carlos dhi xiorraikatadai go Carlos.

1) Siihikidi jaataduindhaga

buijakoga irri

2) Nukada go gi jaaduñi

buijakoga irri

3) Jaatagidhi gi maamarra bhodhiirri

buijakoga irri

5. Xi aapi gi ájagi fikákkarragai go Carlos, tumaaxi fikákkarragai bhaiga aapi xi fikákagi. Ójaiñi chiiki gi fikákkarragai.

1) _____

2) _____

3) _____

4) _____

5) _____

ÁGAI ATĪMĪ DHI AIPAKO GĪRRĪ JAATAGIDHI GO ÓJIXIKAMI.

ÁGAI NĪNĪIDHI ATĪMĪ JĪMÓ ÓJIXIKAMI ÓJAI.

Juan dana Juana jīmó miidhaga ága nīnīidhi jīmádutai jīmó ójixikami, Juan ága nīnīidhi xi dukátai obhaga bīixi aēkatai mos ódami babúrhiana, dana nīnīidhi jīipī nīnárhithaithai xi maaxi pībuaiyi tuutiakatai, siirhikidī soimaaxi irhiarragai ogó, dhi ogó pīrhidhithadai xiako kīiga bhaimaaxi tuutiakagi bīixi go mos ódami.

Juana ága nīnīidhi jīmó ójixikami xiakoga ñiokai xaidhi soimaaxi nīidhithai xi go guupudagai biakami ódami kaaxi dagíthuimi go jaataduindhī bīthuldharragadī, xaidhī kaaxi maithī jīigidhi juutudai jīmīdami dana maithī xiadutudai jīipī, dhi podukai gīn abīnaki ogó jīipamo aipako gīn jaatagidhagi

aaxi nīnpiidhi jīmádutai go ójixikami.

atagi ogó jīmaádutai gīn

dhakai xi tumaaxi maiyi, dhi bhobai

ai ogó xi idhiunana papeerhi ójixikami

kaaxi maatī ojaitthai ódamikidī

tagiadagi dana ágiadagi xi dukátai

obhakami maithī soikīithai kīiga

obhakarragai, bhodhiirri gīn jaaga

jīmó abīnakidharragai go juutudai

mi xaidhī jurrábana dhi namīkidhana

bīixi go xankidī go kīkīirhiodami

abindīrri bīiyi bīixi go arhī kiikki ódami.

Jaataduindhagai

1. Ágabirrai Jíigi xiuduko gín aijidha go ójai ójixikami “Ágai nīnīidhi atīmī jīmó ójixikami ójai” dana jaataga jíigi gín fīgídakidī xi tumaaxi maatī kaēyi go ójai ójixikami xánkīdī gī jaataga. Kugátirri jaatágaiñi xi tumaaxi kaithi go ójai ójixikami.

2. Ójaiñi jíigi gī jaatagikidī xi tumaaxi fīgíthoka aapi bīitarri xi tumaaxi daibusikī obhagadirri ódami.

3. Bho go ójai ójixikamiirri “Ágai nīnīidhi atīmī jīmó ójixikami ójai” ñiokai xi go Juan dana Juana idhiuñia Jīmó papeerhi kaéthikami jíikarhikami. Oidhithai go jíigai, jaata norrágidha go fíkákarragai.

1) ¿Tumaaxi bīitarri ágai go Juan dana Juana go jīmó papeerhi bhīkathikami jíikarhigai?

2) ¿Tumaaxi ágai aapi xi bīitarri go papeerhi bhīkathikami jíikarhigai?

3) ¿Tumaaxi bīitarri soiñi go papeerhi baikapirri naasapikami?

4) ¿Tumaaxi bīitarri soiñi go gīidokami papeerhi biakami ójai?

4. Amī xiadhīrrī gī jikiarsai gī libruga, jikiarsaiñi dana jarrástuda go naanatuidhadī go papeerhi naasapikami baikapīrrī xiakoga jīmīi aipakoga ga tīīgīdha gī jaataduindhaga gī jaaduñi.

5. Xíbi aapi kaaxi maatī xi Jīimi jīpīana maaxi go papeerhi baika násapikami, jīmó papeerhi bhīkathikami jīīkarhigai dana jīmó papeerhi gīīdokami dana jīgaikīdī ga jaataduñi jīmókokīdī, idhiuñiñi soiñigīkīdī gī jaaduñi.

Jaataduindhagai naatukai

1) Ga maatiithuldhagi bíthuldharradí ódami bhodhiirri go papeerhi baikapirri naasapikami giidokami papeerhi biakami jiiharhigaidhana.

a) Soiñigikidi gi mamátildhiadamiga idhiuñiñi jimó fikákarraigai go guupudami biipiakami. Biitarri go bíthuldharradí ódami

- ¿Dukátai gi darrásai jiiiki?
- ¿Tumaaxi amika juukami bíthuldharradí biakatadai?
- ¿Xiorrai biitarri ibudadana go bagimi?
- ¿Dukátai ibudadana go bagimi?
- ¿Tumaaxi bíthuldharradí biakatadai?
- ¿Dukátai gin jimpaidhiña jaataduindhagai biitarri?
- ¿Dukátai gin abinakidhiña go guupudagai biipiakami?
- ¿Maakidi ódami tiitibigadi?

Dhi biixi go ñioki ója xánkidi gi ágada dhi maaxithuda go obhagana.

b) Kiiga darrása bho go maakoba xixokirri dukátai ágai ogó:

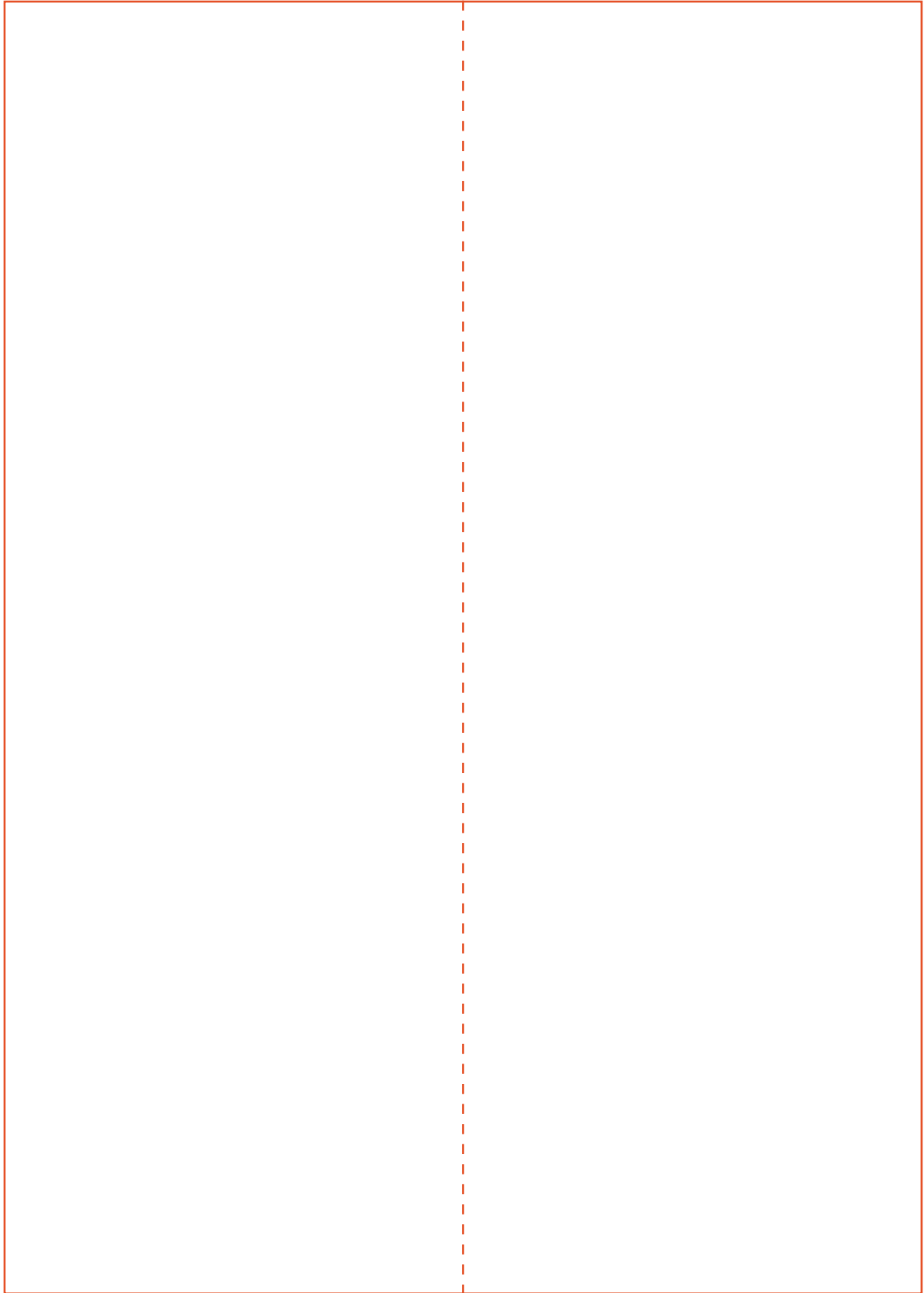
¿Dukátai gi darrásai jiiiki?	
¿Tumaaxi bíthuldharradí biakatadai?	
¿Xiorrai biitarri ibudadana go bagimi?	
¿Dukátai ibudadana go bagimi?	
¿Tumaaxi bíthuldharradí biakatadai?	

¿Dukátai gïn jïmpaidhiña jaataduindhagai biïtarri?	
¿Dukátai gïn abïnakidhiña go guupudagai biipiakami?	
¿Maakïdï ódami fïïïbigadï?	

c) Arhidhiutudaiñi go jaata norrágidharragai jïmó fikákarragai dhi goobaikïdï idhiuñi go Papeerhi baikapirri naanasapidhikami, papeerhi bhïkathikami jïïkarhikami dana gïïdokami papeerhi biakami jïïkarhigai.

- ¿Dukátai gïn darrásaiña jïïki?
- ¿Tumaaxi bíthuldharradï biakana?
- ¿Xiorrai biïtarri ibuadana go bagími?
- ¿Dukátai maaxi ibuadana go bagími?
- ¿Tumaaxi bíthuldharradï biakatadai?
- ¿Dukátai gïn jïmpaidhiña jaataduindhagai biïtarri?
- ¿Dukátai gïn abïnakidhiña go guupudagai biipiakami?
- ¿Maakïdï irri ódami fïïïbigadï?

d) Gïn jïmpaidha birrai jïmádo chiïki gï jaaduñi dhi idhiuñi Jïmó papeerhi bhïkaihikami jïïkarhidhikami bho go ójai ñiokikidï xánkïdï ga fikáka aapimo.

e) Gĩn jĩmpaidhabĩrrai jĩmádo chíiki gĩ jaaduĩni dhi idhiuĩni papeerhi baikapĩrĩ naasapidhikami bho go ójai ñiokikidĩ xánkidiĩ ga tĩkáka aapimo.

g) Gĩn jĩmpaidhabĩrrai jĩmádo chíiki gĩ jaaduĩni dhi idhiuĩni jĩmó papeerhi gĩidokami biakami bho go ójai ñiokikidĩ xánkidiĩ ga tĩkáka aapimo.

BLOKE MAAKOBA: GA KOAYI ATİMİ GUBÚKARHIGAMI

Xi tumaaxiirri gĩ jaataduiñiagi: Aipako gĩrri jurrábathikatai

1.

Maatĩ aanĩ xi tumaaxi koayi

2.

Mamátĩrrii xi tumaaxikĩdĩ ibuathĩĩmĩ kuxĩñiana

3.

Aipako mamákaiithai gĩrri koadagaiga

4.

Ójixikami biixodharragadi koadagai gin oidhagĩrri

5.

Gin koadagaiga gubúkarhiga

6.

Xi tumaaxi koayi aanĩ gin maakai gubúkarhigai

7.

Go koadagai dana ídhagai xankĩdĩ naakĩĩ afĩmĩ

8.

Go koadagai xankĩdĩ ga koayi afĩmĩ dhĩĩ jĩĩgi xi tuigako
oidhatĩrriidagi ogó

9.

Naanamaaxi thithiodhikami, bĩĩñĩgadii dana uubaigadii
go koadagai

10.

Go xi tumaaxi maiyi afĩmĩ

MAATĪ AANĪ XI TUMAAXI KOAYI

“GO KOADAGAIGADĪ GIN BOBOITHA”

Takábo jiiyi aanĭ baburhiana dhibĭki gin boboitha Mariana dhi gin gooka gin susúkurhi gin xiixi Maamarradĭ.

Gin boboitha Mariana kĭiga bĭiñiakami kuxínthai, ójoidhi aanĭ xiĭkadĭ ibuvadagi ogó go bhábi barrákami dana jĭmádo pasútai dhi taxkarhi juunui.

Go xankĭdĭ bámioma ójoidhi aanĭ xi gin susúkurhi maamarradĭ gin xiixi soikidhana atĭmĭ gin kumurhi jĭmpadhithai go íxíkami: ímai, yootobarra, ibági, xiixarrui, dana bopósorhi, dhĭi bámioma kĭiga gin boboitha naanadukai ibudadana go koadagai xaidhĭi koadagi atĭmĭ.

Ójoidhi aanĭ xi soikĭdagi ga bágadagi go tuuyi idhiundhagai taxkarhi dana maatĭkagi jĭipĭ bĭiñiakami ubaiña. Bĭixi jĭipĭ ibudadana jĭmó kookorhi tuuthikami, bopósorhi, ubakaxi, ajo, onai dana suudagi.

Bho xiadhiko kiamoko gin boboitha ibuaiyi bákulthi túyi

jĭmádo bíbhai mos

jutudaikamikĭdĭ

surrúñidhikami go

bákaxiandĭrĭi

kiamoko.

Dhi xiikadī biakagi bhaabhiadī taixorhi, ibuadana afīmī tutúmaithi bixkatai jīmápi.

Go obhakarragai amī oidhigana siirhikidī kīiga bhaimaaxi, gī koayi kīiga bhai maaxi gubúkarhidhikami gī ìbhana dana gī ìbhisumai ìbīirhi kīiga buañixikami.

¡Bixkīrri jiiipukana múyi naanamaaxi ixthumaaxi idhiuñiagi!

Jaataduindhagai

1. Agaiñi go ójai “Go koadagaigadī gin boboitha”, jaatagaiñi dana rayiamada go jaata norrágidha buabukidī buidhiirri go fikakarragai.

1) ¿Xiorrai bútarri ñiokai go ójai ójixikami?

Go tatarhi Jesús xi gobai irri gī suudagiirri

Go dhixika Rosa xi gobai irri duduadhiadami

Go boboitha Mariana xi gobai siirhikidī biñiakami koadagai ibuaiyi.

2) Go árhi soikii go dhixika Mariana ga papañidhi:

Tifibikarro

Go koadagai

Go yukuxi

3) Go bakulthi xánkidi ibuaiyi tukarri go dhixika Mariana idhikidi pibuaiyi:

Tuyi dana bībhai

Tuyi dana suudagi

Tuyi dana asukara

2. Ójaiñi go bñaidharradī xánkidī go dhixika Mariana tīgítho bñitarī kókorhi onábogai gokiirī gagaiñi bho sopa ójirī.

- 1) _____
2) _____
3) _____
4) _____
5) _____
6) _____

y	b	h	s	u	a	t	r	p	t	y	i
e	i	a	p	y	j	ë	j	k	s	u	a
t	p	ë	z	k	o	k	o	r	h	i	n
k	d	o	d	h	ï	l	t	u	g	p	o
p	o	p	o	s	o	k	o	r	h	i	j
g	h	u	s	u	r	s	t	k	i	a	p
b	a	b	k	u	e	x	v	b	e	u	r
r	l	r	p	d	x	e	j	d	h	s	u
t	s	u	b	a	k	a	x	i	p	f	d
u	h	k	ï	g	j	s	u	f	k	t	i
i	r	x	r	i	d	h	n	y	a	y	g

3. Amĩ xiadhĩĩrĩ gĩ jikiarsai gĩ libruqa, jikiarsaiĩĩ dana jarrástuda go kikiĩxi dhi go koadagaigadĩ xánkĩdĩ gĩ idhiuĩia ĩgaikĩdĩ, kokĩrĩ idhiuĩi jimó ójai kaburhikami.

4. Tíkakaiñi go gĩ mamáñdhiadami xiipĩ ódami gĩ obhagana, xankidĩ irĩ binaidharradiĩ gĩ figĩtho idhiuñiagaitai go tutumaiti taixorhi bhaabhiadiĩ.

Aipakoga figidha gĩ jaataduindhaga jĩmádo gĩ jaaduñi dhi podúkai maafiagi naanamaaxi go binaidharradiĩ xankidĩ bhaiga xi binaidha.

Agidharradi xi dukátai pĩbuayi koadagai

Biidharradiĩ koadagai:

Ingredientes:

Xi dukátai pĩbuaiyi:

5. Ójaiñi chiiki koadagai xánkidiĩ ójoidhi aapi xi gĩ idhiuindhaga, xi gĩ dhixíka irĩ Mariana kagi.

Dhixíka Mariana bhai gin dhiuindhaga ídhi koadagai:

MAMÁTİRRİİ XI TUMAAXİKİDİ İBUAITHİMİ KUXÍÑIANA

XI TUKİDİ Gİ JAATABUAIYI KUXÍÑİİRRİ

Gin dīidī dana aanī saadaka afīmi jīmó arhí axñithu oidhigana dhi buapai bhidhai dhi igaikidī idhiuñiarra ajáyī dana ajaasorhi bhidhai kuxíñi bīītarri. Dhi guikomarra joiyi dhi idhiuñibiarra ásarrai.

Kīiga bhai ibuaiyi afīmī go bhidhai dhi ibuidhana go ajaayi dana ajaasorhi. Gokiīrri, gin dhaada, naadai gīipi dhi irrána darrásai ajáyī dana ajaasorhi dhi podúkai bhaidhi.

Go idhiuindhagai go asárrai, guikumikīi afīmī go joiyi jīmóko dhi kukúrruxi duukai kīixidhana afīmī dhi idhiunana go asárrai. Podúkai múyi gīrri jaaduñi ibuaiyi afīmī gīrri bixthuidhaga kuxíñi bīītarri. Gin dhaada go ajáyī, ajaasorhi, asárrai dhi

baateja, úxi kukúxiarro,
órroñi dana
mouturrai
ogókidī gī
jaatabuaiyi
kuxíñiīrri.

Jaataduindhagai

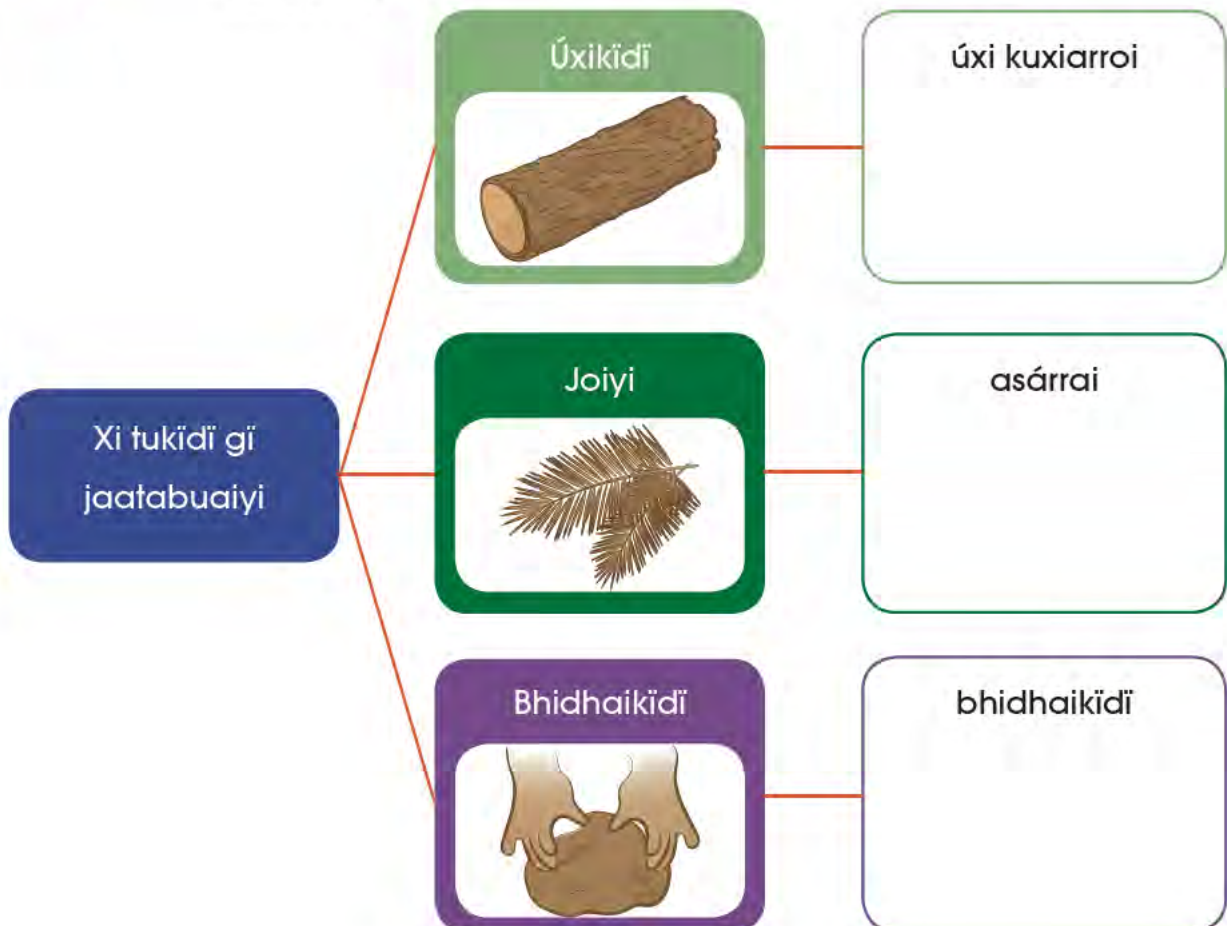

1. Agaiñi dana jaataga jímádo go gĩ jaaduñi go ójai ójixikami. “xi tukĩdĩ gĩ jaatabuaiyi kuxĩñiana”. Tintamadaiñi bho maakoba xiixokĩrri go ixthumaaxi dana kikiixi xankidĩ ójixi bho ójairri

kabáyu	<input type="text"/>	áyi	<input type="text"/>
axñithu	<input type="text"/>	mouturrai	<input type="text"/>
asárrai	<input type="text"/>	maxthai	<input type="text"/>
dĩbirrai	<input type="text"/>	órrai	<input type="text"/>
gogóxi	<input type="text"/>	susúsakal	<input type="text"/>

2. Ójaiñi go tĩĩarradi go ixthumaaxi kuxĩñiana gĩ jaatabuaiyi xiakoga jímida oidhithai xi tukĩdĩ gĩ ibuaiyi fĩgĩthukai nĩidha xankidĩ ágidhi. .

4. Ágaiñi dana ója xi dukátai gĩ ibuaiyi go ásorhi bhidhai, daxidhaiñi go jĩkarhidharragai tukamĩrri bhodhĩrri kugaihĩrri juukami go jĩkaldharragai 8.

	Gĩ bakónai dana kaaxi bhaiga xi gĩ jaataduiña jĩgaikidĩ.
	Gĩ gakidhi tasápi ásorhi
	Gĩ bhĩjĩ lĩchi bhidhai dhi gĩ ibuaiyi tukamĩrri go ásorhi
	Gĩ ijiopai oidhigana kusúba agaihthai go bhidhai
	Gĩ busaidhi go ásorhi go thaiyandhĩrri dhi podúkai jĩpiñi.
	Naanadai thaiyi dhi mĩidha go ásorhi
	Kĩiga gĩ ibuaiyi go bhidhai dhi lĩchi órrai dana suudagi.

5. Gĩn jĩmpaidhabĩrri jĩmádo gĩn jaaduñi bho maatĩdakarroana dhi bhodhĩrri gĩn jaaga idhiuñi naanamaaxi ixthukidĩ gĩ jaatabuaiyi kuxĩñiana:

- Tĩĩĩarradi xĩipi jĩkarhigadi go ixthúkidi gĩ jaatabuaiyi kuxĩñiana.
- Tĩĩĩarradi xi xiorrai idhiuyi.
- Xi dukátai idhiuyi ixthúkidi gĩ jaatabuaiyi kuxĩñiana.

ayi

Idhiuyi Maura

Xi tuukidĩ gĩ jaatabuaiyi kuxĩñiana

Gĩ gaagai go bhidhai ipĩgioma, gookĩrri gĩ bágai go bhidhai jĩmádo lĩchi órrai dhi suudagi, gĩ bhĩbhĩyi lĩchi bhidhai dhi gĩ ibuaiyi go ajaasorhi, gĩ gakidhi dhi gĩ nanaadai dhi gĩ mĩmĩjĩ go ajaasokorhi, gookirri kĩiga gĩ bakónai.

AIPAKO MAMÁKAITHAI GĪRRĪ KOADAGAIGA

AIPAKOGA GĪRRĪ MAAKAI DHI GĪRRĪ SOIKĪI ATĪMĪ

Atīmī ódami gĪrrĪ soikĪi xi jĪmadutai ágada koadagi xi ĩmi
baika, jĪmĭrrai jĪmadutai jĪmó mianai oidhiakami bho
obhagana kakĭtudo tañiubidha dhi xiĭkadĭ biaka jĪpaamo
ga jaatanorragidha.

Chiĭki koadagai xankĭdĭ bamioma ga tañipidhi ĩrrĪ ónai,
asukara, kafe, gĭĭgi jĪmó midhaga juunui bhabi xiĭpĭ maseka.
Xiuduko jĪmadutai mua jĪmó taixorhi idhuñiagaithei xixarroñi

dana tutumaithi aipako gĭn joidhi

koadagai xankĭdĭ mianai
oidhaga, dana gĭ jaaduñi.

GĭrrĪ joidhithai gĭrrĪ

koadagaiga gĭrrĪ jĪmpathuldhi
dana gĭrrĪ gubúkathuldhi gĭrrĪ
jaaduñi jĪmado dana gĭrrĪ
tĭgiadagi.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go ójai ójixikami “Aipakoga gĭrrĪ maakai dhi gĭrrĪ soikĪi atīmĪ” jĪmádo gĭ jaaduñi dana ója jĪmó tĭgĭdagai tuixidhi namiĭga, aipakoga birrai gĭn jaatagidha dhi gĭn jaata norrágidha jĪmádo gĭn jaaduñi.

2. Tīigiñi bho sopa ójairrī go namīkidharragai xankidī gī jaatabuaiyi xiuduko aipakoga gī jaatagīi dana jurrábarragai.

xiadutudagai

soiñi

jurrábarragai

jīimadarragai

a	i	ī	m	a	d	a	r	r	a	g	a	i
k	s	y	t	u	r	g	a	u	k	l	i	m
o	o	j	m	x	t	ī	g	p	l	a	j	n
x	i	a	d	u	t	u	d	a	g	a	i	s
x	ñ	n	k	g	z	h	o	a				
h	i	m	e	r	o	k	r					
u	d	r	ī	a	e	r						
p	h	s	y	t	a							
o	u	k	k	b								
e	i	a	a									
h	p	r										
t	r											
u												

3. Kīigai darrása go līchi ójai bho ójai ójixikami “Aipakoga gīrrī maakai dhi gīrrī soikīi afīmī” daxidhatai go ikaldharragai 1 tukamīrrī go līchi ójai xiuduko aiya 4 xánkidīrrī kugaithīrrī.

Chiiki go kodagai xankidī toidhi afīmī go ónai, asukarra, kafe, giigi, jīmó miidhaga juunui, bhábi xiipī jīmó kilo maseka.

Aipakoga ga takobidha gīrrī koadagaiga gīrrī jīmpaithuldhi gīrrī arhí kiyīrrī dana gīrrī abīnakidhi gīrrī jaaduñi.

	Go ódami gĩĩrĩ soikĩĩ aipako bĩxkatai, xi jĩmádutai figĩthoka jĩmó koadagai xiĩpĩ xi tumaaxi jĩĩmi biakagi, jĩĩmĩĩraĩ xánkĩdĩ miadiĩ obhakagi dhi jĩĩgai soikĩĩ xiĩkadĩ biaka jĩĩpámo jaata nonórragidhi.
	Bhodhiĩrĩ xiuduko jĩmóko moagi jĩmó taixorhi dhi idhiuñia xixarroñi dana tutumaithi, aipakoga gĩĩn taakobidhi go koadagai jĩmádo xiorraĩ miadiĩ oidhakagi dana jaadundhiĩ.

4. Ójaiñi go koadagai xánkĩdĩ búsakĩĩ go kíkĩixiandĩrĩ jĩkarhiandĩrĩ

ÓJIXIKAMI BIIXODHARRAGADI KOADAGAI GIN OIDHAGĪRRĪ

TĪ GA JIIYA GO TUIXAPI

TĪ ga idhiuñi go tuixapi:

Go dunarra tuixapi, gĭ kĭrhĭbai go juunui jĭipĭga dana gĭ
nĭnĭithudai jĭipĭga baidhi suurhigana bithĭrhigadĭ go juunui.

Daidhi gĭ ákĭi jĭmó jaayirĭ toñikamiĭrrĭ, gookĭrrĭ gĭ jĭpidhi
go aaki dhi gĭ tuaiyi moutorrĭrrĭ gookoakai xĭipĭ
bamioma dhi kĭiga biijikami biiya ogó.

Gin boboitha ibuadana bakulthi tuixapi biĭtarĭi
iyiarra jĭmádo koadagai dhi múyi ódami bhĭkai
jĭmirraiaña ámoko xiakoga jaatabuadana daidhi
bágaiña jĭmádo suudagi dhi lichi asukar daidhi
ga íyia.

Dana gin boboitha ibuadana gĭpi tuixapi
gaagarrarra amĭka gagárrakarroana dana
podúkai bámioma tanĭi bámioma tuixapi.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi dana ga jaataga jímádo gĩ jaaduñi go ójai ójixikami “Tĩ ga jiiya go tuixapi”. Jaata norrágidhaiñi go fikakárragai.

1) Tukámurri idhiuñia agaiñi go tuixapi, ¿tumaaxi gĩ ágai xi biaka aapi gĩ kiyiirri?

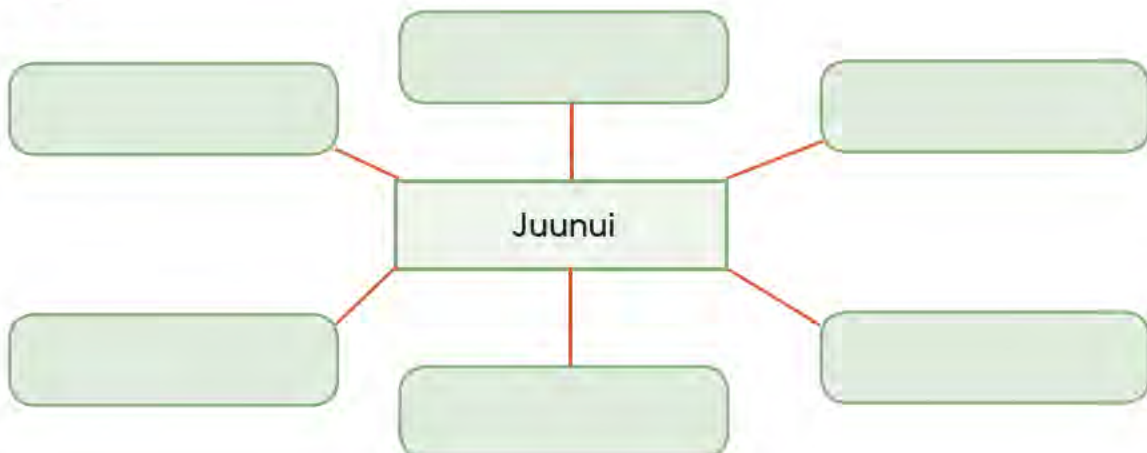
2) ¿Xánkidi irri jipigioma jaataduindhagai idhiuñia ágai xi ga tuixapiagi?

3) ¿Tumaaxi jirhídhí aapi xi irri jímó dukátai pibuaiyi jímó koadagai?:

- Jímó yaatagidhikami xiakoga go naanamaaxi ódami ibuaiyi koadagai
- Jímó ótoxidharra ñioki xiakoga bapaidhi xi ga jugiagi
- Jímó ójixikami ójai xiakoga ágai xi dukátai gĩ ibuaiyi go koadagai

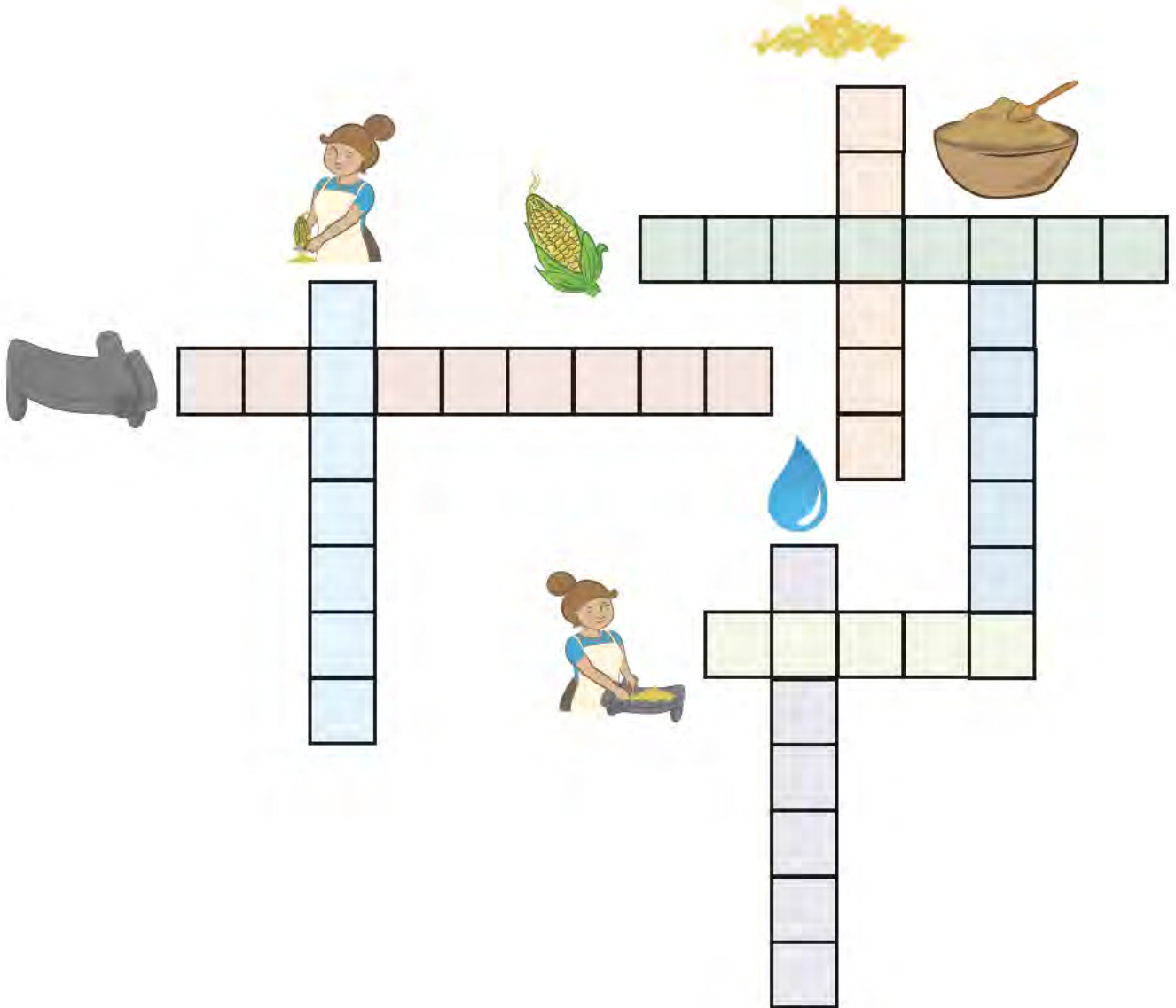

2. Jaatagañi, ajaa koadagai gĩ obhagarri xánkidi gĩ ibuaiyi go juunuikidi dana ójaiñi bho maakoba xixokirri.

3. Maatĩ idhiuñi go kurrúxi ójixikami bho go binaidharradí dana xi tukidĩ gĩ jaatabuaiyi xánkidi gĩ figĩtho gĩ idhuñia ágaithai go tuixapi.

4. Tikákaiñi taama gi jaaduñi jimó koadagai xánkidi gi ibuaiyi gin kiiyana dana dukátai ibuaiyi. Gin jaata norrágidharrakidi aithuldha go maakoba xixokirri.

Tiifarradi gin arhi jaaduñi	Go koadagai	Binaidharradi xi tumaaxi gi figithoka
1)		
2)		
3)		
4)		
5)		
6)		

5. Soiñigaikidi gi jaaduñi dana gi mamáildhiadami idhiuñibirrai jimó xi dukátai gi ibuaiyi jimó koadagai xánkidi bámioma naakii. Ójaiñi bho oidhithai go binaidharradi dana xi dukátai ibuaiyi.

Biixiodarradi:

idhiindhagai

GIN KOADAGAIGA GUBÚKARHIGA

GO ÌXÍKAMI GO JUGIKARROANA

Go koadagai xánkídí ibuaiyi gin dhaada síirhikídí bíñiga, Ji ìgai ibuadana gí jíkákídí go taxkarhi juunui. Bìixi go bhábi xankídí giixaithaiña síirhikídí bíñigakana. Gin dhaada ísaiña juunui, bhábi, yootoborra, fírhígi xixarroi, aabaxi kookorhi, tomati dana ibági.

Xiikádí gin dhaada ga guikumaiña ímai afímí soikíiña guikumaiña dhi ijiopaiña a buaparragai koagi oidhigandhiírri daidhi bhíkai jímírraiñai kiiyiamo, dana bíixi ga baigíiña suudagi.

Dhi gookirri kaaxi gírri bhíbhídhithai ijiopai afímí jaataduindhagiamo amíka oidhigana xiakoga bia go ìxíkami yootoborra.

Xiikadí kaaxi daibídagi kiiyiana gin dhaada gírri daxidhakana jímó aayi momoithi jímádo ibági jugídhagai bíitarrí.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi dana jaataga go ójai ójixikami “Go ixíkami go jugíkarroana”, ágaiñi go tĩkakarragai dana jaatanorragidha dhi iidhiuñiñi jĩmó jĩkarigai.

¿Tumaaxi koadagai gĩ ĩsai?

¿Tumaaxi daibusĩkĩi xiuduko go dĩĩdĩ ga guikomai go ĩmai?

¿Tumaaxi jaataduindhagai gĩ ibuaiyi xiuduko kaaxi gĩ koaiyi?

¿Tumaaxi koadagai dana idhagai gĩ ibuaiyi?

2. Kīigai darrása go koadagai oidhithai gī jaadunumī. Tīgthukai nīidha xankīdī ágidhi dana aipakoga tīgidha go jaata norrágidharra jīmádo gī jaaduñi.

juunui bhábi yootoborra fīrhígi xiixarro
 aabaxi kookorhi tomati ibági

Koadagai	Īxthukai

3. Ójaiñi dana jaataga jīmádo gī jaaduñi go koadagai xánkīdī gī ĩsai bho gī obhagana dana xánkīdī maithi gī ĩsai ábhai.

Gin oidhagana tīigidhi:	
Tábhai go ódami maithi ĩsai:	Tabhai go ódami ĩsai:

4. Idhiuñiñi jímó ójai jīkarhi go koadagai xankīdī koaiyi aapi, aipakoga ga tīgidha gī jaataduindhaga kugátirri go jīkarhigai.

Runxiko

Xíbi ga juunī:

Maaxiko

Xíbi ga juunī:

Īrranuko

Xíbi ga juunī:

Suibixiko

Xíbi ga juunī:

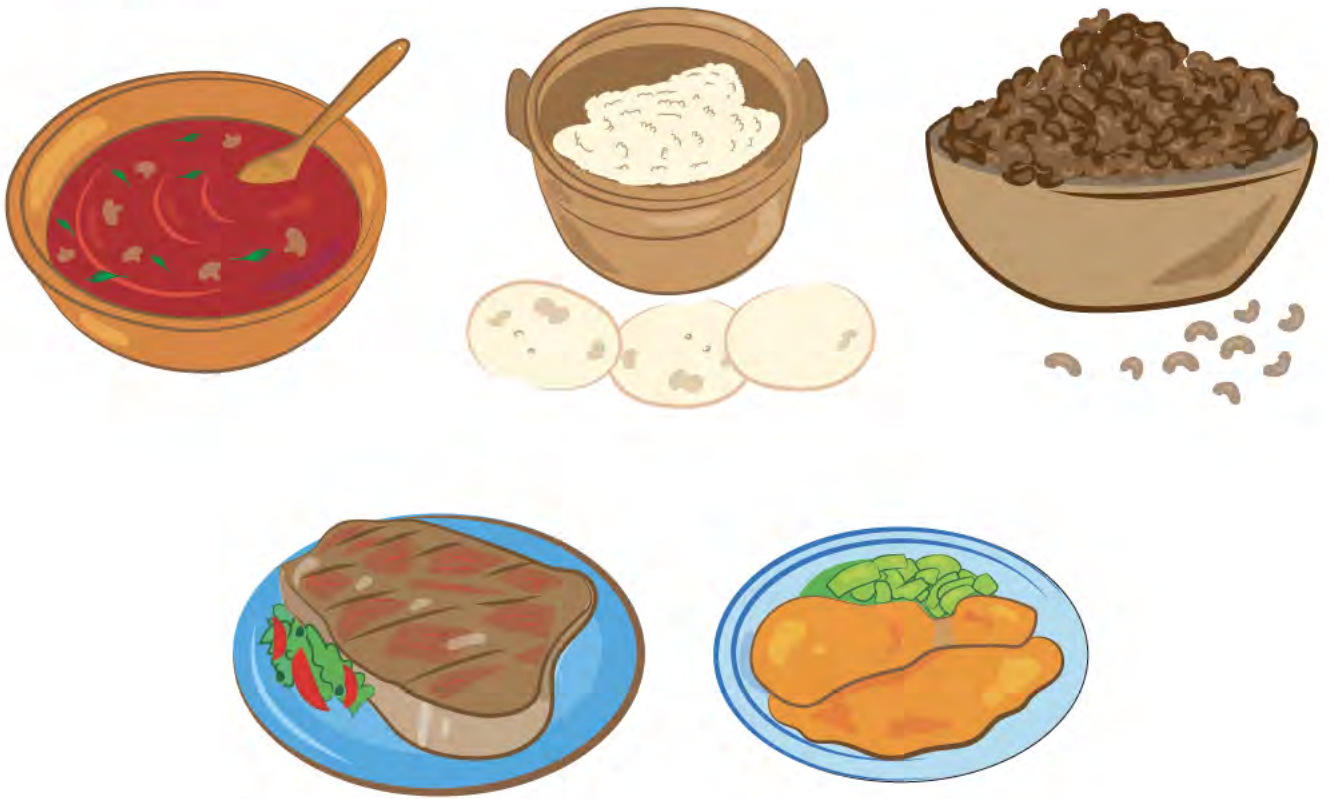
Bianaxiko

Xíbi ga juunī:

5. Jimó koadagaikidī bho go jīkarhigai ójaiñi tuixidhi igai, ixthumaaxi bámioma naakīi xi koadagi.

Aanī idhi koadagai:

Tumaaxi bámioma naakīi aanī ídhiī koadagai:

Kugátirri aidhiī xi ga juu aanī irri xii.

XI TUMAAXI KOAYI AANĪ GIN MAAKAI GUBÚKARHIGAI

KOADAGAI ÁIDHAGA BĪTARRĪ MĪKAXI

Go dīidī Teresa ibuaiyi koadagai siirhikidī biñiakami. jīigai dana gin jaaduñi koadana bhábi, taxkarhi, bakulthi juunui dhi kookorhi onábidhirxikami.

Teresa jīmīrrai maatiidhakarroamo, jímádo susúkurhidhīi.

Ogóbai gī ágai xi gooka ora dana taajukami ijiopai daidhi ájji amika maatiidhakarroana dhi go dīidī ibudadana koadagai mamákai gubúkarhigai biitarrī jimarragai biixi dhi ájiagi kiiga amī maatiidhakarroana. Go Teresa dana gooka susúkurhidhīi gī ágai xi a maaxi biiyagi tuiyi tuudu arhí mikaaxi obhaga ogó xiakoga kiika go maatiidhakarroana.

Go maatiidhakarroana podúkai gī mamátīi ójarra dana ágarragai ójai ódamikidī, dana mamátīithai ubaidharragai jīikaldharragai, dhi jurrábarragai jímádo ajaa árhi, dana nuukadakagi go obhatarragai dhi maatiia bixkátai.

Bianaxiko gookirri koadatai, go dīidī Teresa ijiopai dhi buapai amī kooxikarrodirri árhi siirhikidī ñiidhamotugaiña darráka irhídhithai jímápi.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go namikidhandhiirri go ójai ójixikami, ójaiñi dana jiiikarhidha xi dukátai figíthu aapi xi ágada fikakañi jímó gí jaaduñi dana ója go jaata norrágidharra.

Aani irhidhi xaidhi go ójixikami
jaatagadá:

Gin jaduñi irhidhi xaidhi go
ójixikami jaatagadá:

2. Ágaiñi go ójai ijixikami “Koadagai óidhaga biitarri mikaaxi” aipako ga jaatagidha jimádo gí jaaduñi

Aipakoga ga tiigidha jimádo jimó gí jaaduñi jimádo go jaata norrágidharra tukámirri biitarri go namikidhandhiirri go ójai dana jaatagidhabirrai xiorrai bámioma miadirri ga jaataga go ójai ójixikami.

Ójaiñi go tiifarradi dana jaatagaiñi tuiyi irhidhi aapi xi go gí jaaduñi bámioma miadi jaataga go ójai ñioki.

3. Jaata norrágidhaiñi go fikákarragai oidhithai xi dukátai jímída go jaataduindhagai.

1) Bho go ójai ójixikami go díidí go Teresa ibuaiyi koadagai, ¿Aapi borrai gí ibuidhidhi go koadagai?

2) Teresa dana jaadundhií koaiyi bhábi, táxkarhi, juunui bakulthi dana kookorhi onábígai, aapi tumaaxi koadagai koayi jímádo gí jaaduñi?

3) Teresa bia gooka susúkurhidhi, ¿aapi bíiki gí susúkurhi bia?

¿xankidí irri tíitíarradí? _____

4) Teresa dana susúkurhidhií ijiopai gooka ora dana taajukami dhi ájii

maatídharragírrí, ¿a pia bíixi tíbíipikidí ájii gí maatídharragírrí?

5) Jaatagañi jímádo gí jaaduñi, ¿xi tumaaxi daibusikíi xi go oogadí go Teresa

jíimi maithi amí baidhamo ogó dana susúkurhidhií kooxikarroana?

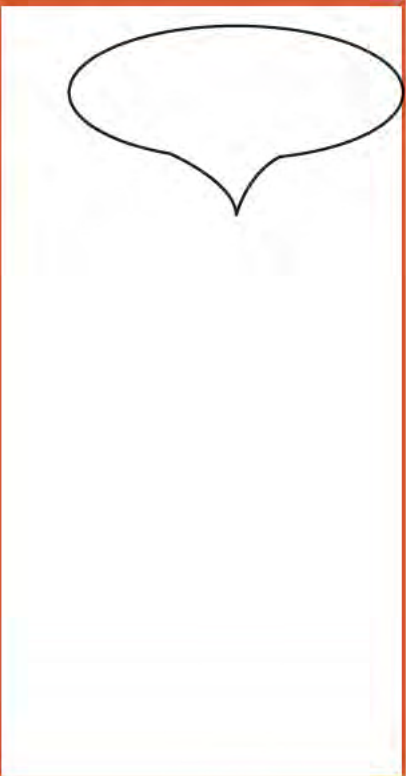
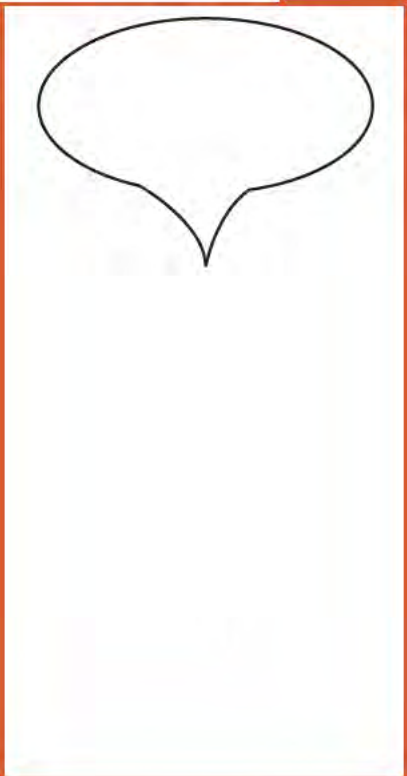
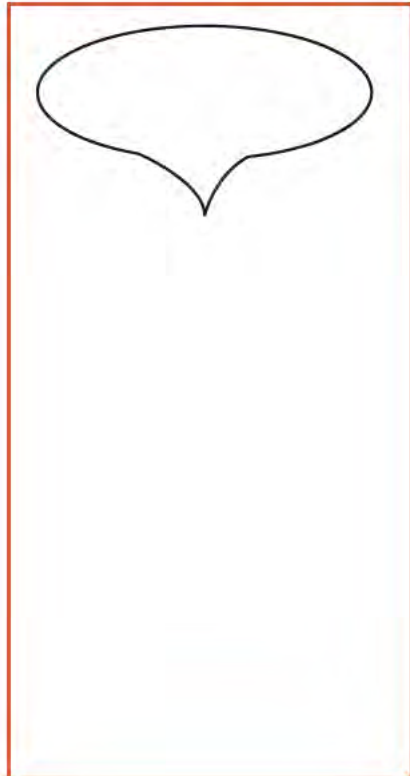
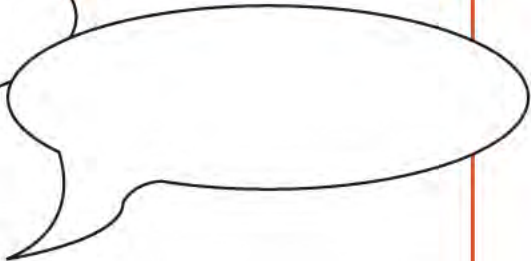

4. Aithuldañi go ójai bho xi tumaaxi daibusai bho go ójai ójixikami. "Koadagai aiyagi biitarri mikaaxi", figíthukai niidha xankidí ágidhi.

Teresa jímibirrai dhi ga jugia ágai, kaaxi fi bhayí go koadagai.

GO KOADAGAI DANA ÍDHAGAI XANKĪDĪ NAAKĪ ATĪMĪ

“GO NABAITHI”

Go ódami ibudadana nabaithi ogóbai írri maigubai daithuda go tonómadagai xiikadī ga jaataduiña xiipi ibuada ixthumaxi. Bho odhigana xiikadī kaaxi aiyia ixidhagai, dhi podúkai, xiikadī gī basópigai igai go juunui xiipi bhábi dana xiikadī kanatoa go jaataduindhagai bīixi oidhi koadagai daidhi kaaxi gīn ajagīiña ga iyiarra go nabaithi.

Taságadírri gin ooga, gin dhaada ibudadana koadagai dhi nabaithi bīitarri go dadhídhakami dana gīn jaaduñi.

Xi go dadhídhakami joidhiña ixthumaaxi gī ooga, baidhi igai baxídhi baika abīixi nabaithi jīmó xiadutudarra.

“KOADANA IDHORRAI”

Jīipīga gī kīrhíba go juunui daidhi gokiirri nīnīidai bhai surhigana bíthurhigadī juunui, kaaxi tuayithai go juunui bhodírri gokoako xiipi baikoko daidhi kaaxi kīiga biijika gī bágai dhi aayiirri gī totoayi daidhi mos buanaidhagi baidhia

totóporhia ogó. Xiikadī ka tua aayiirri gī

agaixi mos buanada modukai kaa totoporhia daagithua.

Gokiirri kaaxi gī toayi go náboi dana go kookorhi dana kakáduñi moutorriri dhi go kiyiirri gī koaiyi jīmádo idhiorrai.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go ójai ójixikami “Go nabaithi” dana “Koadana idhorrai” dana jaatanorrágidha:

1) ¿Tumaaxi biĩtarri gi ibuaiyi go nabaithi go ódami?

2) ¿Tuigako gi yiïyi nabaithi?

3) ¿Dukátai ibuaiyi go nabaithi gi daada?

4) ¿Gi taságirri gi koayixi go idhorrai?

5) ¿Tumaaxi irri jipiana maaxi go idhiuindhagai go idhorrai bho go ójai ójixikami dana xi dukátai ibuaiyi gi daada?

2. Rayjamadañi go jaata norrágidharra xankidí irhidhi xi aapi aidhi xi dii aapi go nabaithi:

1) Go nabaithi sirhikidí:

Yomadhi

Xíbo

Yóbi

İko

2) Go nabaithi:

Arrama

Sudábika

Kúsa

3) Go nabaithi:

Biiñiga

miixii biiñiga

Kiiga biiñiga

4) Go idhorrai:

Kabáka

Moika

Arrama

Sudábika

5) Go idhorrai

miixii biiñiga

Biiñiga

Kiiga biiñiga

3. Tikákaiñi jímádu tai ódami gi kiiyirri xiorrai maati ibuaiyi go nabaithi:

1. ¿Tumaaxi irri binaidharradi xiikadi gi ibudadagi go nabaithi?

2. ¿Dukatai gi ibuaiyi?

3. ¿Tumaaxiirri gi bhaidhi?

4. ¿Tumaaxiirri toidhi xaidhi xibutana?

Binaidharradi:

Dukatai gi ibuaiyi

Jiikarhigai

4. Tikákaiñi go gí jaaduñi tumaaxi idhagai xiiþi koadagai xankidí bámioma naakii, daaxidhaiñi jimó kurrúxi bho maakoba xixokirri. Xiuduko kaaxi natao aapi jaatagabirrai tumaaxi koadagai xiiþi ídhagai xankidí bámioma ójoigi.

Bhábi	Yootobarra barrákami	Momoithi	Tuixapi	ajaa

Biiþi jimápi

5. Go koadagai dhi go ídhagai xankidí bámioma naakii gi jaaduñi, idhiuñiñi jimó ójai biitarrí múyi ódami aipakoga ábhai ágadagi xankidí koadagai xiiþi ídhagai bixkatai ójoigi. Idhiuñiagaithai figíthukai niidha:

- Tiitarradi go koadagai xiiþi go idhagai
- Jimó jiiðarhigai ágada go koadagai xiiþi go ídhagai
- Dukatai gi ibuaiyi

GO KOADAGAI XANKĪDĪ GA KOAYI ATĪMĪ DHIĪ JĪĪGI XI TUIGAKO OIÐHATĪRRĪÐAGI OGÓ

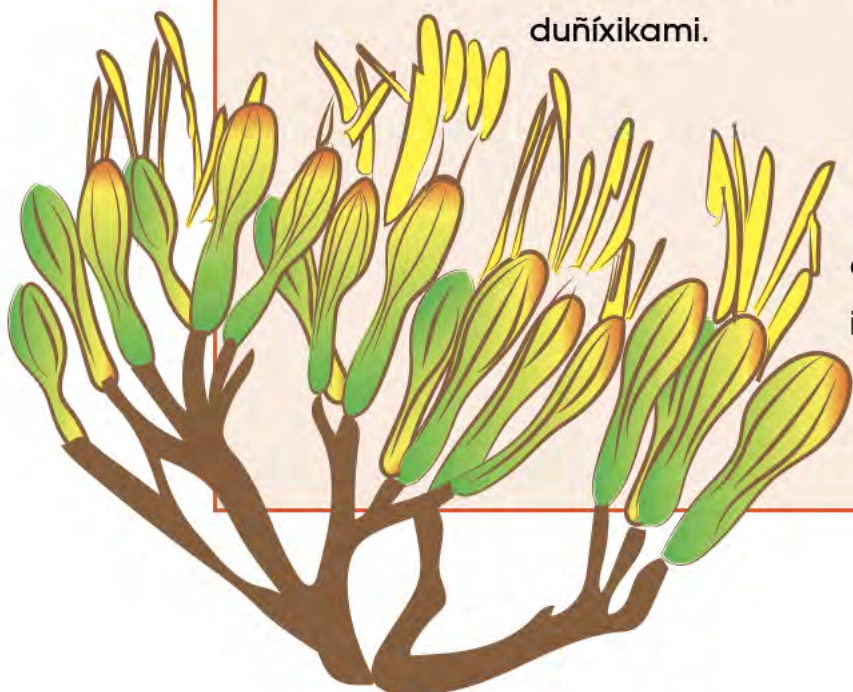
GO YOORRA DANA BAYÚSA

Aanĭ dana gin sukúrhi ijiopaiña oidhigana a jĭmpaidhiña
yoorra dhi bayúsa fĭdáko

Amĭka kiyiana gin dhaada bakoanaiña go yoorra dhi
giixaiþhaiña jĭmádo xibóya, dhi ídhiorraíña go bayúsa. Xiĭkadĭ
kaaxi bhaiya ogó bayúsa, busaidhana dhi bakoanaiña
múyioke, dhi gookirĭ giixaiþhaiña daidhi gĭ koayiña.

Ídhi koadaga síirhikĭdĭ bíñiga jĭmádo taxkarhi juunui juutudai
duñixikami.

Xiĭkadĭ jĭmpaidha múyi
yoorra gaagarraiña chiĭki
daidhi sabĭdaiña
ixtumaaxi bíiga kiiyiana
dukámi giigi, asukara,
kafé dana ónai.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go ójai ójixikami “Go yoorra dana bayúsa”, jaatagaiñi jímádo gĩ jaaduñi dana jaatanorrágidha go fikákarragai:

1) ¿Írhídhi aapi xi gĩ fííigai yoorra dana bayúsa toomoko?

¿Tuiyi?

2) ¿Dukátai maatĩ aapi xi jímádukai gĩ ibuaiyi go yoorra dana go bayúsa?

3) ¿Tumaaxi yoorra gĩrrai bho gĩ obhagarĩ?

2. Ójaiñi bho rayĩĩrĩ gĩ boogĩ gĩ kiyiandhiĩrĩ dhi amika xiakoga juukami jĩmĩrrai dhi gaagai naanamaaxi go koadagai.

Tikádo

Toomoko

4. Rayiamadaĩni go kakaburhikami ójai xankĩdĩ biaka go koadagai oidhithai xi tuigako gĩ koaiyi.

- 1) Toomoko gĩ koadana yoorra dhi ímai yooxigadĩ
- 2) Tĩdáko gĩ koadana xĩñai dhi uxakarhi
- 3) Taako gĩ koadana náboi ímagadĩ dhi maiyiĩ pupusiadĩ
- 4) Taako gĩ koadana suimarhi dhi tooxi
- 5) Tĩdáko gĩ koadana dabĩrrai, kaibhiadĩ dhi yoorra

5. Ójañi tuigako go juumigi bámioma ójoidhi aapi, maaxithudaiñi tuiyi dana aipakoga tĩigidha gĩ jaaduñi.

Go tuigakoga go juumigi bámioma ójoidhi aanĩ ãrĩ:

Go koadagai xánkĩdĩ bámioma naakĩi aanĩ ãrĩ:

Go jaataduindhagai xánkĩdĩ bámioma bhai ãrhĩdhi aanĩ xi ibuada ídhi juumigi tuigako ãrĩ:

NAANAMAAXI THITHIODHIKAMI, BĪŃĪGADĪ DANA UUBAIGADĪ GO KOADAGAI

TAXKARHI NAANAMAAXI THITHIODHIKAMI

Bho go obhagana gī isai thaidai naanamaaxi juunui tootoakami, buamakami, fiīidokami juunui.

Gin dhaada ibudadana taxkarhi juunui fiīidoikami siirhikīdī biñiga jīmádo bhábi barrákami bīxi pībudana tutumaiithi jīmádo kiixo dana bhábi dhi gin bhiithudaiña bīxi jugána oidhigana xiakoga gajatabuaiyi jīmádo gin kumurhi.

Amī bákidhiirri gin júrhi
Juanita dīidī yoobaiña
juunui tootoakami
dana buamakami,
īgai ibudadana
taxkarhi tootoakami
dana buamakami,
īgai ibudadana ídhi
taxkarhi juunui
naanamaaxikami.
Go koadagai xiakoga oidhaga
naanamaaxi gī isaiña.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go ójai ójixikami “Taxkarhi naanamaaxi thithiodhikami”, ga jaatagaiñi jímádo gĩ jaaduñi dana jaata norrágidha go fikákarragai dhi rayiamadañi go xankídi irri buabui.

1) Go juunui xánkídi gĩ isai bho gin obhagarri irri:

Gĩdo dana kabáka Moika dhi yoobi Kabáka dhi yoobi

2) ¿Maaxi thiodhikami juunui maithi gĩ isai bho gĩ obhagana?

Tojákami Buamakami Tíbákami Kabami fibakami

3) Bho go oidhithai go koadagai ¿xánkídi jímii juunuikídi gĩ ibuaiyi?

Taxkarhi Tutúmaithi Náboi imadagadi Tuixapi

2. Aithuldhañi go jaataduindhagai bho go koadgaikídi xi maaxi thiodhi dana xi tumaaxi bhaiga xi idhiuñia ogókídi. Tígíthukai nīidha xankídi ágidhi.

Koadagai

Thiodhikami

Koadagai xánkídi gĩ ibuaiyi

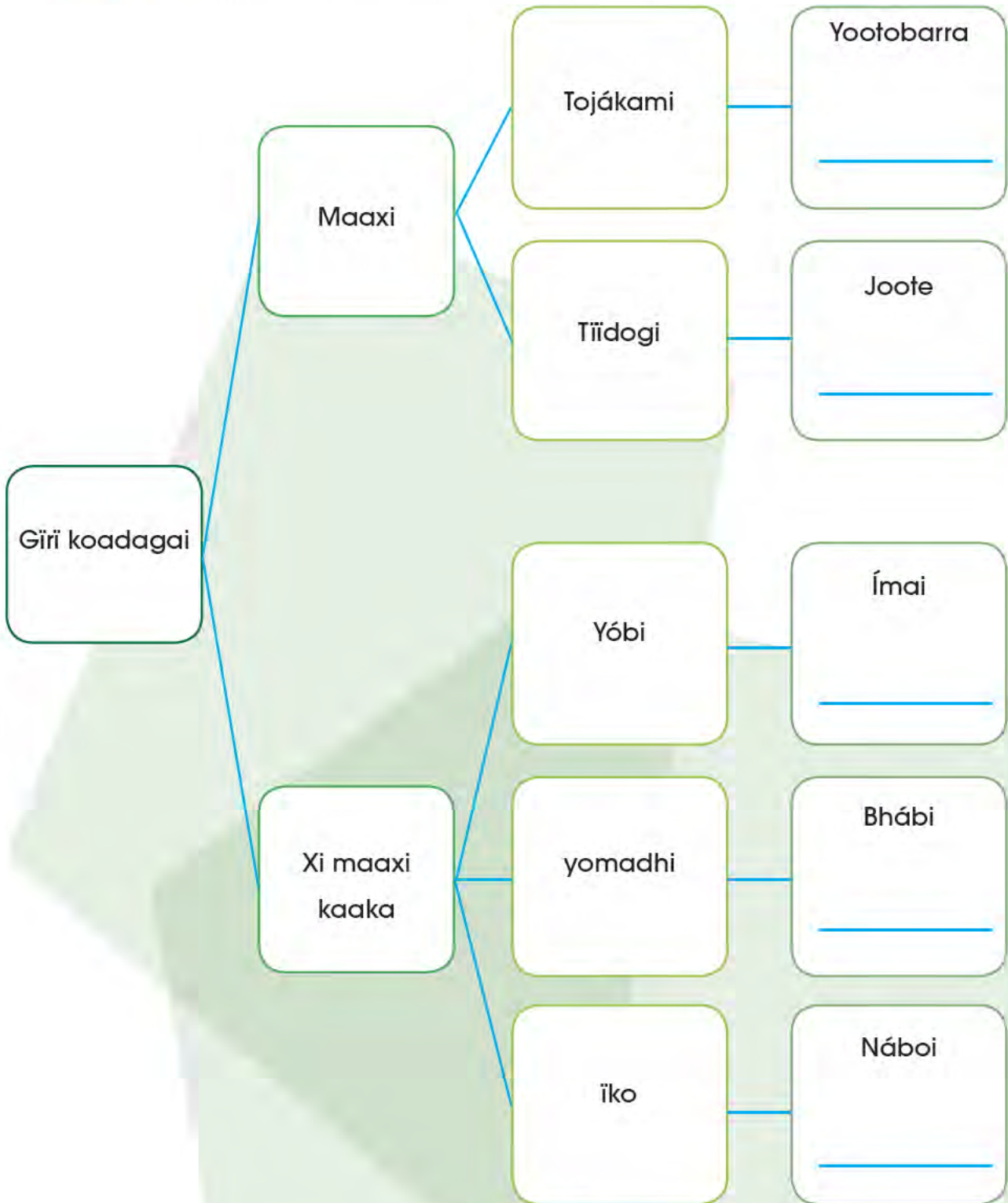
Juunui

buamakami, tībákami
dana tootokami

taxkarhi, tutúmaithi
dana bakulthi

3. Aithuldhaiñi go maakoba xixokirri naanamaaxikidi go koadagai xankidi gi ibuaiyi gi obhagana.

4. Jaatanorrágidha go ichidhagai bītarri go koadagai, ójañi bho go rayiirri dana aipakoga ga fiigidha go gi jaaduñi.

Tibiido dhi fiidogi, obhaga aani bho oidhigana xiikadi gin idhiorra adagi gin bopoidhi go fiidogiga dana bho irrana aani toja.

Aani fiidogi, oyiga dhi bho irrana kiiga bhai moika gin ibhidagai.

Aani fiidogi arhidhiukatai dhi xikoraka daidhi irrana bia kaedhi, gin thuayina jimado kookorhi, ajo, ubakaxi dana onai, gin bigithirri aani dhi gi kookothulhi.

Girrai aani bho bagikiri, gin aaga fiidogi dhi bho go jugidhiirri bia aani oigai, xiuduko gin fiithiagi, jimado kookorhi dana boposorhi tukukami gin pibuaiyi aani.

5. Aithulhaiñi go kakaburhikami ojai go nioki ojaikidi xiakoga biiga.

idhorrai náboi ajo giixathai bíbhai kookorhi
 kakaduñi onai asukara xiboya

1) Gin daada _____ imai dhi totoidhi xiboya dana _____

2) Gin sukurhi _____ imai dhi koadaiña _____ afimi
 jimado _____ dhi _____

GO XI TUMAAXI MAIYI ATİMİ

Jaataduindhagai

1) Bīxi jaataduindhagai: naakimudagai jīki koadagai

Taīni go mamáildhiadami gīn jīmpaidhana dhi podúkai idhiuñiagi jīmó tīgídagai naanamaxi koadgai dana ídhagai jīkidhadī

a) Agabirrai jīmádo gīn jaaduñi dana gī mamáildhiadami go koadagai jīkidhadī xánkidi bhai írhidhi idhiuñia bho maatiidhakarroana.

b) Agabirrai jīmádo gīn jaaduñi dana gī mamáildhiadami go ídhagai jīkidhadī xánkidi bhai írhidhi xīpī idhiuñia bho maatiidhakarroana.

c) Gookirri xiuduko kaaxi ágagi go ídhagai dana koadagai xánkidi idhiuñia, taīni gī mamáildhakarroana gīn jīmpaidhana chiichiikiatai

d) Ójaiñi támi bho gī librogana bīnaidharradi go koadagai xīpī ídhagai xánkidi idhiuñia chiichiikiatai.

Xi dukátai gī idhiuñia _____

Tīgithukabirrai: bakóna gīn jīka dana kíga bhai idhiuñia xi tuukidi ga jaataduñiagi, dhi bakóna ibhiadi dana koadagai, suudagi duadhixikami dana jīmpaidha kíga gīn kuupa xi ixthuidhia gīn ádagi kíidhi jīkadī.

Bīnaidharradi:

Idhiuñiñi xi duukatai pībuaiyi koadagai

Jīikarhidhaiñi go koadagai xankīdī gī idhiuiyi dhi jarrástudaiñi jīmó jīikarhigai

e) Taañiñi gi maatiidhakarro soiñi dhi kiiga darrása naanamaaxi koadagai dana ídhagai xankidí gi idhiuyi.

- Daaxidhaiñi go tiitarradi go koadagai dana ídhagai
- Idhiuñibirrai jimó líchi ójai kiiga siirhi ágadami jikarhigai biakami bho go ójai ñioki bámioma namigakami bho go naanamaaxi naakimudagai irri:

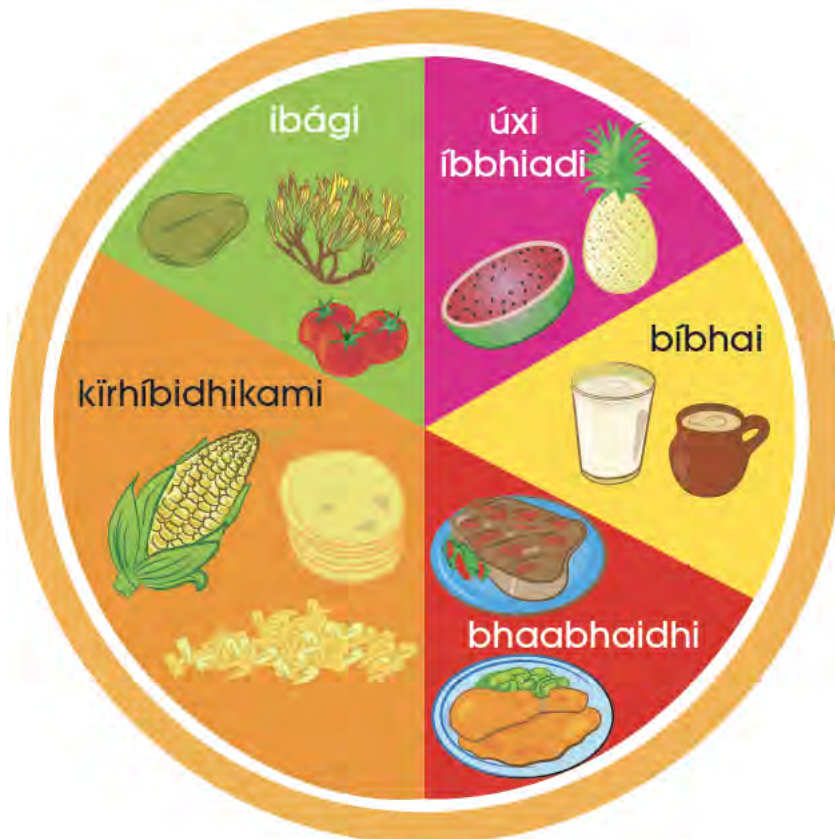
- Naamikigadi go naamigakami bho go naanamaaxi naakimudagai irri:

- Tiitarradi go koadagai xankidí gi tiitigidi
- Tiitarradi go idhagai xankidí aipakoga gi tiitigidi.

Ójaibirrai jimó papeerhi giidokamiirri go binaidharradi dana xi dukátai gi idhiuyi.

f) Daidhi jipi jimadutai go jurrábakami jaatagana ñiokikidí xi tumaaxi joidhagai jugídhagai dana ídhagai.

Dhi jga jugibirrai go koadagai jikidhadí.

BLOKE TAAMA: IBARRAGAI DHI TUDAIDHADI ÓDAMI

Xi tumaaxiirri gi jaatadiñiagi: Maafiidha biithulldharagadi ójai

1.

Go matachín gin obhagarri

2.

Aipakoga ga niidhithai tudaidhagai mamáfirri ájaa ga
obhagarri

3.

Ti buithapi ga ibada dana tuutúdakida

4.

Íbarragai dana tudaidhagai biitarri girri tigídaga

5.

Tuutudakiithai girri maaxithulldhi atimi

6.

Biithulldharradi go íbarradi ódami

7.

Jipiiana maaxikami daidhi girri maafikai kaetimi

8.

Bixkatai jimápi ti ga tuutudai

9.

Ágai aaní dana jaatagai xi tumaaxi tiitiithui

10.

Ixthumaaxi maiyi atimi

Jikiarsarragai

GO MATACHÍN GIN OBHAGARRĪ

GO BAGĪMI AMĪKA ĪBOKORHIANA

Amĭka arhi kiyĭrri “fbhixikana” pĭbuiyi go bagĭmi bho 15 Eneroko, ga tutudakĭiĭna matachĭn jĭmó tukági ogó ga tutudakĭdami; koodaithai tuturro idhiindhagai bĭĭtarri tonarhi, go kiyĭrri mamákai jĭmó arhi áyĭrri bhaabhaidhi go kaigi dana modukai sonorri guukakami go dudúnukami ódami.

Podúkai gĭĭgidarro pĭbuiyi go bagĭmi dana bámioma fĭbĭpi

tutudaikĭiĭna jĭmádo úxi; xĭĭkadĭ a ídhi bagĭmi mĭmĭidhiĭna go úxi mbhento daidhi kaaxi ijiopaiĭna.

adĭrri Octubreko ga tutudakĭiĭna darrása agaiithai go dudúnukami xama dĭgabuxkĭiĭna tutúdakĭiĭthai ia koodaithai, go kiyĭrri kaaxi go toonarhi daidhi bhibhidhi go

Jaataduindhagai

1. Agaiñi dana jaataga jímádo go gi jaaduñi go ójai ójixikami “Go bagími amíka íbokorhiana”, xiuduko kaaxi naatoa, jímápidhaiñi jímó rayiakídí go jaatanorrágidharra buabuikídí xankídí digabusai bho ójai ójixirri.

¿Tumaaxi kíixi dana tumaaxi

koadagai gi ibuaiyi bho bagímiirri?

Gíigídarro

Go bagími tibiopioma kaapakirri:

Raapairhiko

Raapairhiko gi tuutudakii matachín
biitarri

Nanaadai go ujúxi bho
kombhentorri

Tumaaxi ibuaiyi go tuutudakidami
gookiirri xiuduko kaaxi ga tutudia
go ujuxikídí?

Tutúrro idhiuñiarra
biitarri go tonarhi

Tuigako gi tuutudakii damarri
go tutúrro...

juutudai darrásai
guupuda biipiakami.

2. Tintamadaiñi bho go kalendariorri. Tuigako gi tuutudakii go matachín. Ójaiñi utarri tuigako bamioma ojoidhi aapi dana jaataga tuiyi.

Calendario 2019

Enero							Febrero							Marzo							Abril						
Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sa	Do	Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sa	Do	Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sa	Do	Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sa	Do
	1	2	3	4	5	6				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	
7	8	9	10	11	12	13	4	5	6	7	8	9	10	4	5	6	7	8	9	10	8	9	10	11	12	13	14
14	15	16	17	18	19	20	11	12	13	14	15	16	17	11	12	13	14	15	16	17	15	16	17	18	19	20	21
21	22	23	24	25	26	27	18	19	20	21	22	23	24	18	19	20	21	22	23	24	22	23	24	25	26	27	28
28	29	30	31	25	26	27	28	25	26	27	28	29	30	31	29	30											

Mayo							Junio							Julio							Agosto						
Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sa	Do	Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sa	Do	Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sa	Do	Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sa	Do
	1	2	3	4	5				1	2	1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4			
6	7	8	9	10	11	12	3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11
13	14	15	16	17	18	19	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18
20	21	22	23	24	25	26	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25
27	28	29	30	31	24	25	26	27	28	29	30	29	30	31	26	27	28	29	30	31							

Septiembre							Octubre							Noviembre							Diciembre						
Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sa	Do	Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sa	Do	Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sa	Do	Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sa	Do
						1		1	2	3	4	5	6				1	2	3							1	
2	3	4	5	6	7	8	7	8	9	10	11	12	13	4	5	6	7	8	9	10	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19	20	11	12	13	14	15	16	17	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26	27	18	19	20	21	22	23	24	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	28	29	30	31	25	26	27	28	29	30	23	24	25	26	27	28	29				
																					30	31					

Tuigako bámioma ójoidhi aaní tudaidhagai matachín írri:

¿Tuiyi?

3. Idhiuñiñi ójai kakaburhikami go ñioki ójaikidí bámioma tutúkukidí oidhithai go bagími. Ágaiñi

tuutudakídami tonarhi bagími kombhento dudúnukami

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____

4. Soiñigaikidí go gí jaaduñi dana mamátildhiadami idhiuñiñi jímó arhi ójai ójixixikami go kakaburhikami ójai xánkídí gí idhiuiyi basíkioma.

5. Jaatagaiñi jímádo go gĩ jaaduñi bĩkídhiĩ dana dukátai gĩ tudakĩi matachín bho gĩ obhagana, idhiuñiñi jímó arhi ójai jímápi jímó jĩĩkarhigai.

A large, empty rectangular box with rounded corners and a thin orange border, intended for a student to write their response to the question.

AIPAKOGA GA NĪIDHITHAI TUDAIDHAGAI MAMÁTĪRRĪ AJAA GO OBHAGARRĪ

MAMÁTĪITHAI GO TUDAIDHAGAI JĪMÁMAAXI DUUKAI

A pikia fīgíthoka aidhixi ga tutudakíina kíiga bhaimaaxi amíka tuixikana go kiiyírrĪ jímádo gin susúkurhi. Gĭ ajagíina íbarrai gin ooga kíiga bhai maaxikami dhi afimĭ oidhiina gin xiigi bámioma jímídami, bíxkatai ga tuutudakidhana gooka sakárhi guukakatai, ogóbai gĭrrĪ agidhimi go arhidhiukídĭ gĭrrĪ sukúrhi akaiithi.

¡Oijadabĭrrai go íbarragai, podúkai oijada, tutudakidhabĭrrai kíiga! ¡Maitha bírrai gin dagítho maitha bírrĪ gin dagítho! Xíbi kaaxi gĭdúta dhi aipakoga jímĭrrai dana podúkai xi bhai íxthuidhia tudhiarra jĭpĭana duukai gó ajaa.

Jímó miidhaga ga a tuutudakíithadai jímó paskol bho tĭkabi buidhiĭrrĪ baiñongitharro XETAR dhi, bhaigi íñĭirhi kabámi nĭidhithai go tuutudakídami jĭpĭana maaxi afimĭ dana gin írhi

a bho írriana bho xiako sakárhi
ika go tuutudakídami dhi karhi
toma bhĭinĭ xi dukátai gĭ tuudakĭ.
ga bhai íldha tíinĭ! dhi oiya go
xidhagai xibhĭako dana xĭbi kaaxi
maatĭ tuudakĭ jĭpĭana duukai go
ajaa dhi xĭbi kaaxi mamátĭldhi go
árhi bíixi matĭidha xi dukátai gĭ
ĭi go ajaa ódami daidhi ga a
lakĭina jímádo ogó.

Jaataduindhagai

1. Agaiñi dana jaataga “Mamátiithai go tudaidhagai jímámaaxi duukai”, ójañi jīigi gī tīgídakīdī ñioki ójai xi tumaaxi kaithi go ójai ójixikami.

A large, light green rounded rectangular area containing 15 horizontal black lines for writing.

2. Ágaiñi dana nīidhaiñi go tudaidhagai xankīdī gī pībuciyi aipakoga go paisirri, jaatagaiñi jīmádo go gī jaaduñi

- ¿Xánkīdī bāmioma ójoigi?
- ¿Xankīdī ójoigi aapi xi tudaidharra bīitarri?
- ¿Tuiyi írhidhi aapi xi ádaka ogóbai go yuukuxi?
- ¿Dukátai írhi aapi xi maaxi go íbarragai xánkīdī oidhi go tuutudakīdami?
- ¿Tumaaxi bīitarri ga tuutudakīi?

Tudaidhadī go nīīdami amī Papantlana. Ga ibuaiyi go bīthuldharradī go Totonaku go obhaga amīka Veracruzana.

Tudaidhadī go kīkirhiodami. Ga ibuaiyi ogó bīthuldharradī go purépecha go obhaga amīka Michoacanana.

Tudaidhadī go suimarhi. Ga ibuaiyi go bīthuldharradī go yaqui go obhaga amīka Sonora dana Sinaloana.

Tudaidhadī go arhi dīdībirhi. Ga ibuaiyi naanamaaxi bīthuldharragai aipakoga amīka guerreroana.

Tudaidhadī go matachin. Ga ibuaiyi go bīthuldharradī go ódami go obhaga amīka Chihuahuana.

3. Go jímóko tudaidhakidí bho go maakoba xiixokirri gookirri dana ójañi chiiki jipiana maaxi kaithiadami dana jimi jipiana maaxi kaithiadami xankidi niidhi aapi gi jaataduindhagiri.

Tudaidhagai go matachín	Tudaidhagai:
	Jipiana maaxi:
	Ogóbai jimi jipiana maaxi:

4. Ójañi jimó ninásorhigai bhodhiirri xi tumaaxi ga jaataga jimádo go gi jaaduñi biitarri naanamaaxi tudaidhagai.

5. Jimpaidhaiñi jimádo go gi jaaduñi dana jikidi jimó íbakarro xiipi yuukuxi bho jimó tudaidhagai xankidi maiyi aapimo, ga maatiithuldhahirrai gin jaataduindhaga jaatagaitai tuiyi aa jigai.

Dukámi: xi ága a pimo jimó tudaidhadí go kikiirhiodami bhaiga xi idhiuñia jimó buibasodí kiirhiodami papeerhikidí xiipi bhidhai, dana jaataga gin jaatanorrágidhakidí tuiyi jigai gin tiitiithuldhí gin bhaabhabha.

TI BUITHAPI GA IBADA DANA TUUTÚDAKĪDA

GO BĀGIMI GIN OBHAGANA

Gin urhi Pancha gin duuñi jīmó bāgimi gin tasagirī gin obhagana xiakoga oidhaga bīxkatai gīr jaaduñi.

Bīxkathī ga tutudai go matachín.

Gin kumurhi Narciso ga jiba go úxi githarro bho bagimiana xánkīdī gin duuñi gin úrhi.

Bhaigi iñírhi xi iñurhi gin duudhaka go bagimi; atutudukīña dana aniñiña jīmadī gin jadúñi gin obhagana.

Gin kumurhi Paulino ga nīyi:

Tuxiburhi arhidiu, buarhigan bhiithai Tuxuburhi arhidhiu buarhigana mīmīrrai Tuxiburhi arhidhiu, miadīi dadaēyi Tuxiburhi arhidhiu, mīkaaxi dadaēyi...

Gin obhagana oidhaga chíiki ódami dana afīmī kīga gin jurrabaka, xīkadī jīmoko ibuadan ídhi maxi bagīmi bīxi go obhagana, gīn jīmapidhiña dhi darrasa ixtumaxi go bagiamiana: buiyopai koadagai, yootoborra,

bhabhaidhi, taxkarhi, bhábi, popósokorhi onabīgai, arros, arhi jimai dhi idhuña bho bagimiana dana a juugia.

Dhi podúkai gīr jurrabakīña dana kīga bhaimaaxi dīgabusai kaabami.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi dana jaataga jímádo go gi jaaduñi go ójai ójixikami “Go bagími gin obhagana”. Jaatagañi go jaataduindhagai xankidí ibuaiyi go ódami:

Juurhi Pancha	Tatárhi Narciso	Tatárhi Paulino

2. Ójaiñi dana jīkarhidha xi dukátai daibuskimi bho go ójai ójixikamiirri.

1

2

3

4

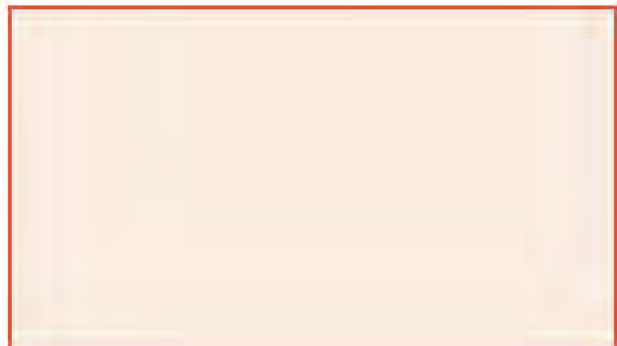
Gin tatárhi paulino ga nīiyi...

5

3. Idhiuñiñi jïmai lïchi arhi íbarragai jïmádo go gï jaaduñi íbarragai dhi aithuldhithai

Tuxíburhi arhidhiu, buarhigana bhiithai
 Tuxíburhi arhidhiu buarhigana mïmïrrai
 Tuxíburhi arhidhiu, miadíi dadaëyi
 Tuxíburhi arhidhiu, mïkaaxi dadaëyi...

4. Rayiamadaiñi go kaburhikami ójai xiakoga ñiokai muidhiukídïrri.

1) Jïmó tuxíburhi dadaëyi

1) Jïmó tuxíburhi koayi

2) Múyi tuutuxiburhi dadaëyi

2) Muiyi tuutuxiburhi koayi

1) Múyi tuutuxiburhi mïmïrrai

2) Jïmó tuxíburhi mïmïrrai

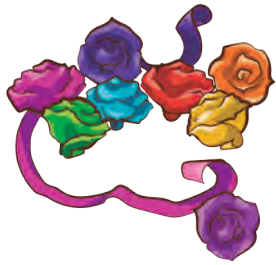

5. Ójañi jïmó kaburhikami ójai xánkídï ágai go jïikarhigai.

ÍBARRAGAI DANA TUDAIDHAGAI BÛTARRÏ GÏRRÏ TÏGÍDAGA

“GÏN BOXIKA JIBAI GO ÚXI GITHARRO”

Aanĩ ithĩgidhi Jaime dhi obhakami tĩparhiana gĩrhidhikana. Gĩn boxika ithĩgidhi Jesús dhi maafĩ jibai go úxi gitarro. Gó bĩxi juurrunoko ga jibaiña go úxi githarro dhi, podúkai ga jibaiña, dhi suakaiña

Jimó tasĩrĩ fikaka aanĩ gin boxika xi tuixi suakaiña xiĩkadĩ ga jibada goo jibarra dhi gin ithiĩthĩdai xi ajĩĩña fĩgidagai aidhixi arhidukatadai.

gi imafĩtudana go íbarra úxi
chiĩki tasaikidĩ maĩĩ.

ido ĩgai mainĩ xi go jibarragai ajĩĩ
ĩrhiarragai, dhi soimaxi
dĩ gin boxika, jimó niĩdhagai
soakigai.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi dana jaataga jímádo go gĩ jaaduñi go ójai ójixikami “Gin boxíka íbai go úxi githárroi”, dana jaatanorragidha go fikákarragai.

1) ¿Tuiyi írhidhi aapi xi go boxíkadĩ go Jaime biakatadai jímó úxi githárroi?

2) ¿Xánkĩdĩ írhidhi aapi xi áyi figídadĩ go Jaime maatia íba agaiñhai go úxi ghithárroi?

3) ¿Xiakoga írhidhi aapi xi bhai darrasaiñhadai go Jaime go úxi guitharroi?

4) ¿Tumaaxi írhidhi aapi xi bámioma xijaiñhuldhi go Jaime maatia ágaiñhai íbarragai go úxi githárroi?

5) ¿Xánkĩdĩ jĩmai namĩkidharradĩ daaxidhaiñi aapi xankĩdĩ jutúdami aapi?

2. Ójañi dana jĩikarhidha dukátai írhidhi aapi xi maaxikatadai go ódami bho go ójixikamĩĩrĩ.

Boxíka Jesús	Jaime

3. Maaxithudañi jimó x bho go makoba xixorri xi tumaaxi ágai go ójai ójixikami.

1) Go boxíka Jesús íbai gooka úxi gigiitharroí.

2) Jaime dana boxíkadí suakaiña xaidhi ga íbaiña go úxi githárroi.

3) Go íbarragai naanamaaxi tadaitulhi ga fiigídaga.

4) Bixkatai bho go obhagana Típarhiana giirhidhikana maati íba go úxi githárroi.

5) Jaime maati íba go úxi githárroi soiñigaikidi go boxíka.

4. Aipakoga darrásai go ódami xankidi gi ágai, obhaga dana ixthumaaxi bho ójai ójixikamiirri "Gin boxíka íbai go úxi githárroi", xi dukátai ágai.

1. Xi go boxíka Jesús ókikamudai dukátai fiigidhikamudai ogóbai

2. Xi go Jaime ókixikamudai fiigidhikamudai ogóbai

3. Xiakoga obhagana oidhaga ogóbai

4. Tumaaxi íbakarroi fiigidhamo ogóbai xi íbana

5. Idhiuñiñi jímádo go gĩ jaaduñi jímó ójai ójixikami go ódami dana obhaga xankidĩ jutúdami ga jaataga aapi.

Namiidharradi:

TUUTUDAKIITHAI GĪRRĪ MAAXITHULDHI ATĪMĪ

“MANUELITO TUUDAKĪDAMI”

Go gin xīgi Manuelito sīrhikīdī ójoidhi xi ga tuudakīda daidhi go jaataduindhagai xia ĩrrai xi jurrábagi go tuudaidharragai dhi bīxkīrrī gin thanī xi aanī ga tuudai jīmádo go, dana aanī maithi ójoidhi kabámi xi tuudo xiīkadī gīn kīkīixapada gīn taatarra xiīkadī xikórhi jīmīrrada dhi go juupurrudī papañigīña.

Xankīdī ójoidhi bámioma xi podúkai go ódami kaékana go nīidhagai, bīxkatai bhai gīn ĩrhídhiña.

ga ga nīiyiña dana ga
nīidhagai: Naanakīi gin ĩbuaiyi

aanī
ĳīrrīi aanī

ĳīrrī, jīmīi aanī Bhaithīiki jīmīi aanī
hiako jīmīi aanī Gokīrrī jīmīi

īmīi aanī kīidukai jīmīi aanī
ca aanī Gin ĩbhīxthamo aanī

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi dana jaataga jímádo go gĩ jaaduñi go ójai ójixikami “Manuelito tuudakĩdami”. Jaata norrágidha go fikákarragai.

1) ¿Tuiyi irhídhi aapi xi xia irraithadai go jaadundhiĩ go Manuelito?

2) ¿Xankĩdĩ irhídhi aapi xi fiĩĩarradĩ go árhi jaatadundhiĩ Manuelito?

3) Maithi ójoidhi xi tuudakĩda jímádo go Manuelito tuiyi:

Kikĩiyi go jĩkádĩ

Kikĩixapai jĩkásodĩ

Kikĩixapai go úpurridĩ

Muuyokopĩrĩ xikorhimadai

2. Jaatagaiñi jímádo go gĩ jaadiñi tumaaxi taadakana xiuduko kaëka go íbarrgai dana xankĩdirĩ nĩidhagai bámioma ójoidhi, ójaiñi go jaata norrágidhadĩ jímádu tai tuidhadĩ

Gin jaaduñi _____ go íbarrgai
naanadukai taadatuldhi _____, go
nĩidhagai xankĩdĩ bámioma ójoidhi irĩ _____

3. Ójañi go arhíthurri “árhi” dana gïidufirrii “gï”.

Arhíthurri	Gïidufirrii

--	--

--	--

--	--

4. Aithuldhañi go arhídhíu dana gíido

- 1) Go tásai bámioma _____ xi go totókimarra
- 2) Go kuxiarroi bámioma _____ xi go áyi
- 3) Go tooxi bámioma _____ xi go bhobhókoxi
- 4) Go miixithu bámioma _____ xi go suimarhi
- 5) Go úxi bámioma _____ xi go yooxigai

5. Idhiuñiñi taama ójai kakaburhíkami dhi nĩnĩaba xi buidhiurro naanamaaxi ixthumaaxi xánkídĩ darráka bho gĩ maatiidhakarroana.

- 1) _____

- 2) _____

- 3) _____

- 4) _____

- 5) _____

BÍTHULDHARRADĪ GO ÍBARRADĪ ÓDAMI

MUMUABĪKĪDAMI DHI GO ÍBARRAGAI

Jaatagaiña gin bhaabha xi kaaxi pĭduiyi múyi juumigi maithi oidhakatai nĭnĭidhagai dhi xi ĵimó miidhaga, ĵimó mumuabĭkĭdami daakatadai dhi gĭ ĵĭbhĭxtha, juuta ĵimó úkui kaĕkatai oiñithadai go ĵĭbĭirhi ágadĭ go úxi daidhĭi kaĕkatai ĵimó chiugĭigadĭ dhi bikudadami; dana a podúkai xi, kakaiithulldhi ĵimó kaiyarra dhi ámi busai go figibudagai go oidharra go nĭidhagai.

Kĭidukai dhi kĭidukioma oiyi dana oiñiada gĭ matáka kokopondhi, anĭĭjidhatai ĵimó nĭidhagai, gookĭirĭ busai go úxi komídhiĭ bámioma kĭĭga kaiithi go íbarragai.

Gookĭirĭ kaaxi busai go tougidadĭ dhi kĭĭga bhai kaiithi go xiugigadĭ naanamaaxi dhi go ogídhiĭ kĭĭkĭxi bhixapikatai go

úxi dana xĭbi a pia kia maatia afĭmĭ dukámi go tugurrai.

Apodúkai kĭidukai gĭ mañĭmi ajaa íbakarroi

dukámi úxi gatoi go xankĭdĭ dukámi

íbakarroi.

Abhaidhĭirĭ bhaigo bako, kaaxi go

íbarragai jurrabithudai ogó

jaatagidhĭi go ódami xi

bixiudaidhana ogó nĭnĭidhagai

ĵĭikidhĭi.

Jaataduindhagai

1. Gĩ jĩmpaidhañi jĩmádo go gĩ jaaduñi dhi podúkai jĩimadutai ga jaataga lĩchi arhi ójai ójixikami Mumuabĩkĩdami dhi go íbarragai. Ójaiñi bho go maakoba xiixokĩrĩ go fiĩfiarradí go gĩ jaaduñi xankĩdĩ ga jaataga bho lĩchi ójai ĩrĩ dana jaatagaiñi jĩigi gĩ fiĩgĩdakĩdĩ, xiuduko kaaxi natoagi, xi tumaaxi kaithi go ójai

Go lĩchi ója xankĩdĩ jĩmóko ga jaataga: _____

Go lĩchi ója xankĩdĩ gookatai ga jaataga: _____

Go lĩchi ója xankĩdĩ baikatai ga jaataga: _____

Go lĩchi ója xankĩdĩ maakoba ga jaataga: _____

Go lĩchi ója xankĩdĩ taamatai ga jaataga: _____

Go ójai ójixikami :

2. Go gi jaaduñi jímádo jaatanorrágidha go fikakarragai:

1) ¿Xiorrai ga jaataga go líchi ójai xánkídí ñiokai bítarri go takoasarragadí go júkui?

2) ¿Xankídí jíkaldharragai go líchi ójai tukamírri gí ájagí go Abhaidhiírri bhaigo bako...?

3) ¿Xiorrai jaataga go líchi xiakoga ágai go xi go mumuabíkídami ga taxkaltha gí jíkaidí?

4) ¿Xiorrai ga jaataga go líchi ójai bámioma fibídukami?

3. Kurruxthudañi go jaata norrágidharra xankídí ágai go ójai bámioma namíidhikami bho ójai ójixikami, jaatagaiñi tuiyi jíkídíi dana aipakoga ga tígidha go jaata norrágidharra go gí jaaduñi.

Ágai bíitarri jímó
mumuabíkídami gí íbhixthadai

Ágai xi dukátai bíthuldharradí
go íbarragai

Ágai bíitarri go bíthuldharradí
go úxi githárooi

Ágai bíitarri go tougigadí go
oidhigi dana go íbarragai

Ga jígaidí tuiyi: _____

4. Jaatagaiñi jiiigi gi tigiidakidi dukatai busai go ibarragai oidhithai go ñioki ojai.

5. Tikakaiñi go odami bho gi obhagana jimó bihuldharradi oidhithai go bihildharradi go ibarragai jiiikidhadi, agaiñi dana jaataga jimádo go gi jaaduñi.

JĪPĪANA MAAXIKAMI DAIDHIĪ GĪRRĪ MAATĪKAI KAĒTĪMĪ

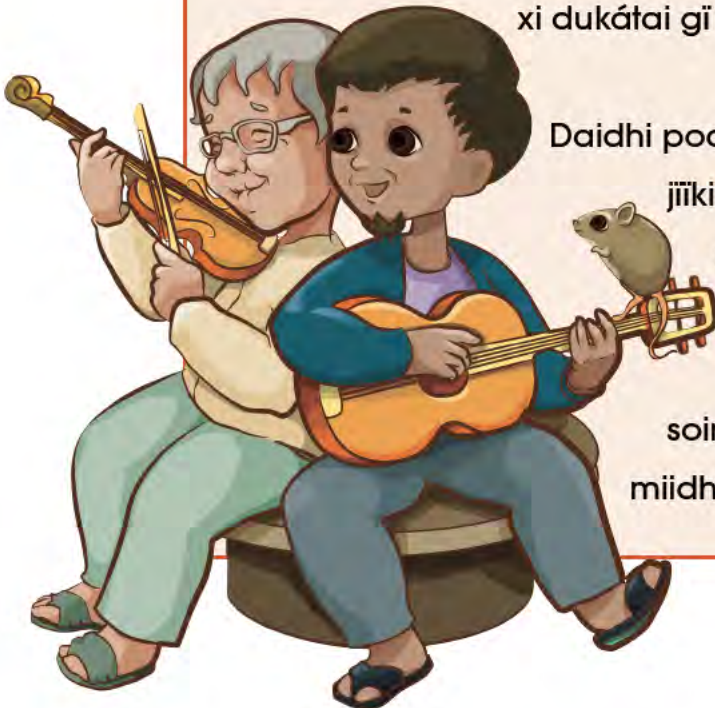

GO ÍBARRAGAI GĪRRĪ JURRAPĪKĪIÑA

Gin ooga dhi gin boxíka íbaiña kiyíirri go sabíkarro dhi go úxi githárroi. jীগai gin jurrapíkiiña kíiga dhi gírri kaithuldhiña atímí go níidhagai xánkídí kíidukai bámioma ubaidhimi.

Ogóbai bhai írhiárradí go íbarraga xi buusia dhi bhai ága, aidhi xi jaatagiada xi duukai oidhagi.

Go íbarragai xánkídí íbai síirhikí bhai kaithi xánkídí atímí ga tuutudakíiña maithi maatíkatadai kíiga dhi a podúkai bhíjiiña xi dukátai gí tuudakíi ogó.

Daidhi podúkai, go íbarragai gírri jímápidhi jíikioma bhoidhiírri, mamátírri maatídarra bho jímápidhi jurrábithudai gírri jaadúni go bhai írhiarra bhai maaxi dhi soimaxi gírri íbhana jípí jímó miidhaga.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go ójai ójixikami “Go íbarragai gírri jurrapíkiiña” dhi tañiñi baika gĩ jaaduñi xi ga ójana bho go maakoba xiixokĩrri xi tumaaxi maatĩ kaëyi go ójai ójikami.

Gin jaaduñi árho: _____

Go ójai ójixikami maatĩ kaë:

Gin jaaduñi árho: _____

Go ójai ójixikami maatĩ kaë:

Gin jaaduñi árho: _____

Go ójai ójixikami maatĩ kaë:

2. Ágaiñi go kakaburhikami ójai dana kíiga bhai ója darrása.

- Gĩ íbarraga maithi matígian kaèthi.
- Íbai go úxi githárroi dana go sabíkarroi gin ooga dana gin boxíka.
- Xi dukátai gĩrĩ jímápidhiña aĩmĩ xiuduko bagian duukai daibuñiagi dana soimaaxikami koadatai yootobarra .
- Go íbarragai gĩrĩ jímápidhudai jĩiki bhaidhiĩrĩ.
- Xiudúko gin ooga dana gin boxíka íbada jĩpĩana duukai kaithiadana buadana
- Gin arhĩ jaaduñi jĩigai gin figídakidĩ ibuaiyi kíiga duukai dhi kíiga duukai naanamaaxi nĩidhagai.

Idhi ñioki gia ágai go ójai
ójixikami

-
-
-

Idhi ñioki maithi ágai go ójai
ójixikami

-
-
-

3. Bho ñioki ójai ĩrĩ kaithi xi go ógadĩ dana go boxíka ga ibujimi nĩĩidhagai kíiga bhai duukai. ¿Tumaaxi fĩĩĩarra bidha ĩrĩhidhi aapi xi biakatadai go nĩidhagai? Ójaiñi bho maakoba xiixokĩrĩ dana aipako nĩidhabĩrĩ xi maaxi gin ubáka.

1. _____
2. _____
3. _____

4. Ójañi xi maaxi go jĩkarhigai jĩgi xi kaithiada go fĩkákarragai.

Tĩitiarradi go ixthumaaxi: _____

Maaxi thiodhi: _____

Xiuidhiurro: _____

Naanatuidhadi go ixthumaaxi:

Xi tumaaxikidi gi idhiuiyi:

Maaxi tougii: _____

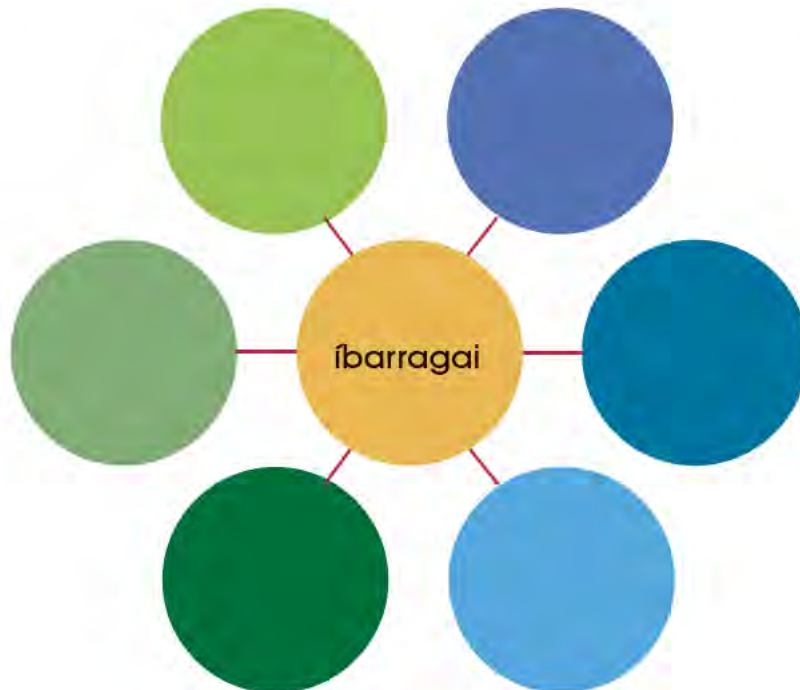
Dukatai gi fbai: _____

Tumaaxi jii mai ixthumaaxi jii pana maaxi thiodhi:

Maaxi jii gai ixthumaaxi maithi jii pana maaxi thiodhi ogó:

5. Ójaiñi bho go xikorrana: tumaaxi ñioki ójai gi figidagandhiirri bixi ubakii xiuduko kajia aapi go ñioki ójai "fbarragai"

BĪXKATAI JĪMÁPI TĪI GA TUUTUDAI

“MAMATĪITHAI GO TUDAIDHAGAI MATACHÍN”

Ogóbai sīrhikami namīga xi matiithulda go árhi go tuudaidhagai go matachin a podúkai matiagi xi dukátai gĩ tuudakĩ dhi oijada go bíthuldharragai go xiadutudarragai joidhithai go íbarragai dana go tudaidhagai.

ĩ go ódami pĩbuadana jĩmó
iitharra dukámi amĩ bhaibuxthaama
tama Mayoko, San Xidhiurruko; jĩigai
pĩbuaiyi nabaiithi dhi tutudakĩĩña go
:hín amĩĩka xiakoga íxígika go
bhĩkathikatai jĩmó jĩĩkarhigadĩ go
dhiurro, baidhĩĩ a podúkai kĩĩga
a dana gĩĩrraiĩña go juunui.

utai taĩĩĩ xi bagian duuĩña
dharra go íxĩkami dhi go buxtaki
i kookorĩĩña dhi dana kĩĩga
go duuki, bho óbhagadĩĩĩ ódami,
ai go matachín xikorhi go úxi kurruxi
bĩĩĩĩĩ kĩkĩĩsai. Go kurrúxi bhobai gĩ
i dhi mos juumigĩĩĩ taaniĩthai kĩĩga
fĩĩdáko.

Jaataduindhagai

1. Ágaidñi go ójixiami: “Mamáíiithai go tuudaidhagai matachin” mos liíliichi ójixikami xankidí ágaidhagi dana ójaidhagi xi dukatai kaéyi aapi.

Líchi ójai jímóko:

Líchi ójai gooka:

Líchi ójai baika:

2. Ójañi líchi ójai oidhithai xi tumaaxi ója aapi bho go líchi ójai írri bho go ójai ójixikami dana jaatagaiñi go gí jaaduñi jímádo.

3. Amĩ xiadhĩirĩ jikiarsai gĩ libruga dhi idhiuĩ go dado dhi ga fiĩĩbi

Tabhaid hĩirĩ	1	3	5	6	8	23	24	Maigu mĩtaana juukami
15	13	12	10	8	22	25	38	
16	17	20	21	22	23	27	37	
32	30	28	27	25	24	35	33	

Gokiirri xiuduko kaaxi naatoa go dado ga tiitibiini jimádo gi jaaduñi bho gi librugana

XI DUKATAI

- Daithudaiñi go dado dana bhaithiki dadasaidha jigi xiiki gixidha
- Xi aiyia xiakoga ga tuutudakii odami matachin, bhaiga xi jipi gooka bhaithikioma daasa gi soiga
- Xi aiyia xiakoga ga ibai go odami uxi githarroi, gookiamakoga daasamo aapi jimokopiri gi soiga.
- Ga maithikii xorrai aiyia xiakoga kaithi tami juukami.

4. Ójañi tiitarradi xorrai ga maithi _____

5. Ójañi baika jaataduindhagai xankidi gi ibuaiyi xiuduko gi tudakida go matachin.

1) _____

2) _____

3) _____

ÁGAI AANĪ DANA JAATAGAI XI TUMAAXI TĪTĪTHUI

MAMÁTĪTHAI GO ÁGARRAGAI DANA GA ÓJARRAGAI

AanĪ kaaxi maatĪ ága jĳigi ĩioki ódamikĳdĳ, idhiuñiana aanĪ jĳimó biathuldharra gin jaaduñi kiyĳirri dana gin jaduuñi bho maatĳdhakarroana.

Bho ótoxidharra ĩioki gin ágidhana aanĪ xi aanĪ kaaxi maatĳ ágai go ĩioki.

Ójidhana aanĪ gin mamatĳldhiadamiga dhi makiagi go dhiuxiatana namĳdharragai ogóbai gin maatĳturhi ogó

gi gin ĩiokikĳdĳ ódamikĳdĳ.

aidhi go bĳixi go árhi kĳkĳirhixi
a go árhi ókixi maatĳna
rra dhi ójarra ódamikĳdĳ dhi
lkai maatĳtulda ajaa
kana ódami dana go obhai
oki ódami.

Jaataduindhagai

1. Ágaiñi go ójai ójixikami “Mamátiithai go ágarragai dana ga ójarragai dana ója xi bhai ágai xiĩpĩ maithi bhai ĩrhĩdhi xi tumaaxi ga jaataga aapi.

¿Tuiyi?

2. Kĩĩga nĩĩdha dana kuupa xi maaxi go namĩkidharradi go ójai ójixikami xankĩdi gĩ ágai bho ójairĩ

Lĩchi ójai kĩĩga siĩrhi ágadami jĩĩkarhi biakami Ótoxidharra ñioki Jĩmó
papeerhi bhĩĩkathikami jĩĩkarhikami

Jaatagaiñi maaxi bídharradi: _____

Soiĩni biĩtarrĩ _____

3. Ágaiñi bho ĩrhĩthai xi kaithiada dana maaxithudaiñi jĩmó X
xankĩdi buabui ĩrhĩdhi aapi

___ Maatĩĩdhagai ágarragai ójai ódamikĩdi siĩrhikĩdi namĩga.

___ Maatĩĩdhagai ójarragai ódamikĩdi siĩrhikĩdi namĩga.

___ Bámioma kĩĩga mamátiĩrĩĩ aani xi go mamátiĩldhiadami ñiokada
ódamikĩdi dhi obhaikĩdi.

___ Siĩrhikĩdi namĩga dhiuxiatana namĩĩdharragai go ódami xiorrai giriĩ
tiĩĩgidhi ixthumaaxi.

___ Go maatĩĩdhagĩrĩ mos namĩĩga maatĩĩdharra biĩtarrĩ ga ágarragai
dana ójarragai.

4. Jikīdī dana ója jīmóko fígídadī xankīdi bhai kaithi aapi gī bīitarī dana jaataga xi tuiyi.

Go fígídagai xankīdī bhai aa aapi írri: _____

Ga bhai aa aanī tuiyi: _____

5. Ójaiñi baika fígídagai xankīdī bhai ágada aapi dhi aipakoga ga jaatagidha go gī jaaduñi tuiyi namiiga ágarraga dana ójarragai ódamikīdī.

1) Ótoxidharra ójai

Ójaiñi jímóko ótoxidharra ñioki go kaigi bho go ódami obhagarri:

- Ga biatulldhaiñi
- Ga fikákaiñi dukátai taadaga
- Ágidhaiñi xi gĩ jaaduñi gĩ jaatagi jĩigai biĩtarrĩ xiipĩ xi tumaaxi maatiika irhíada aapi ogóbai biĩtarrĩ .
- Ágidhaiñi xi tumaaxi ójoidhi aapi bho gĩ obhagarri.
- Daidhiĩ jĩipĩ ágidhaiñi xi tumaaxi maithi ójoidhi aapi bho gĩ obhagĩrri
- Jaatagidhaiñi xi tumaaxi ójoidhi aapi xi oidhaka dana daibuskida bho arhĩ kiyyĩrri.
- Dhi fikákaiñi xi "kaaxi dhibídha gĩ maatiidhakarroana.
- Kugáfirri dhiuxiatana namiidharra xi maati kaë gĩ ótoxidharra ójai
- Daaxidhaiñi gĩ tiĩtiarraga kugáfirri dhi podúkai maatia ogóbai xiorrai ótoxi go ótoxidharra ñioki.
- Bhaiga aapi xi ótoxidha jímó jĩĩkarhigai xi tumaaxi ágidhi aapi bho go ótoxidharra ójai irri.

1.1) Ágaiñi go ótoxidharra ójai xankidĩ idhiuñi aapi go gĩ jaaduñi bho go maatiidhakarroana dana:

- Kaëkañi ajaa gĩ jaaduñi xi tumaaxi ótoxi.
- Taañiñi go mamátildhiadami xiuduko biĩkatai ágaidha ójai, jĩigai ójaidhana ñioki ójaikidĩ xi tumaaxi bámioma namiigakami kaithi xi tumaaxi ójai jímáduai.
- Jaatagabirri go ixthumaaxi xankidĩ jĩipiana maaxi jímáduai ója.
- Jaatagabirri biĩkatai go ixthumaaxi xankidĩ maithi jĩipiana maaxi

xankidí jímá dutai ója.

- Tañiñi gĩ mamátĩldhiadamiga gĩn soiña idhiunana dhi gaagana xi dukátai aithuldha go kaigi bho gĩ obhagarri.

• Ójaiñi go tukamurri go ótoxidharra ójai tabhai oidhithai go ójai:

Tuigako _____

Ótoxidharra ójai biitarri: _____

Kaigi gĩrri obhagarri ódami, gĩ ójixidhi aanĩ jĩipĩgioma gĩ biatuldhithai dana gĩ fikakai _____

Ágai aanĩ xi maatĩka xi maaxi taadaga daaja aapi _____

Gin jaaduñi gin jaatagidhiña aapi gĩ biitarri dhi pokaithi xi _____

Ágai aanĩ xi maatĩka aapi xi tumaaxi bamioma ójoidhi gĩrri obhagarri ódami _____

Xi tumaaxi maithi ójoidhi aanĩ irri _____

Aanĩ ójoidhi xi. _____

Niniraka xi jimó tasirri dhibidha gin maatiidhakarroana. Dhi

Gĩ dhiuxiatana namiidharradagi aanĩ kabámi

Dhi aanĩ irhídhĩ xi ága aapi gin _____.

Kugátirri gĩ biatuldhĩ

Kiirhixi bho go odhagirri _____ dana go
maatiidhakarroana

_____ bho go
juumigiirri _____.

Biathuldhĩ.

Bho go maakoba xiixokirri jiiikarhidhaiĩni jimó ixthumaaxi oidhithai xi tumaaxi
óji aapi go kaigi.

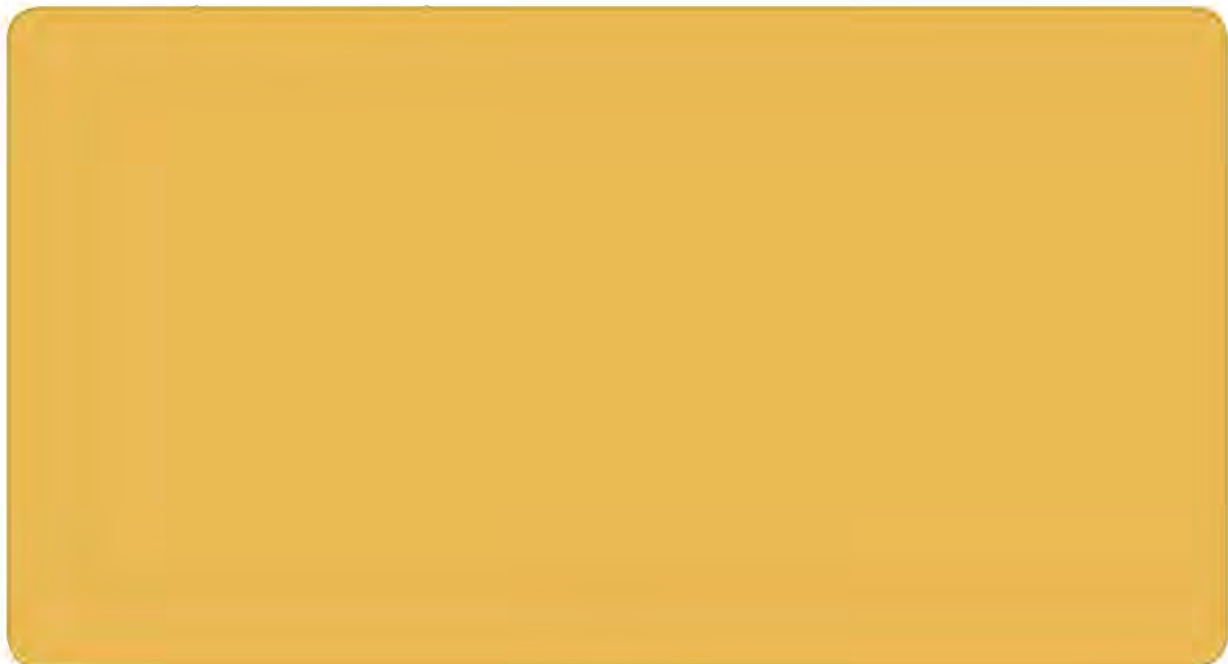

Go ótoxidharra ójai baiñomirri sīrhi.

- Ótoxidhaiñi jīmó ótoxidharrai ójai :

- Go ñiokikarro:
 - Bhaiga xi watsap irri
 - Bhaiga xi ótoxidharra ójaikidi
 - Bhaiga xi ñiokikidi ñiokikarroandhiirri
 - Go face boockidi
 - Gi xiakoga daaja gi jiiharhiga
 - Go Messenger irri
 - Bho go correo electrónico irri
- Ójañi tábhai, xi irri

WATSAPIRRI

Ñioki bho watsap irri

A horizontal rounded rectangle with a thin green border, intended for text input related to the Facebook icon.A horizontal rounded rectangle with a thin green border, intended for text input related to the group of people icon.A horizontal rounded rectangle with a thin green border, intended for text input related to the envelope icon.

Jikiarsarragai

Bloke Jīmóko: Aani'irri Ódami

Ójixdhikami gooka: Jīkidhiī daibuñikami ixthumaaxi bho ódamiirri

Jaataduindhagai: Maakoba

thithiodhikatadai	thithiodhikatadai	kuupakatadai	kuupakatadai	gīgirro akiana
thithiodhikatadai	thithiodhikatadai	kuupakatadai	gīgirro akiana	gīgirro akiana

Bloke Jīmóko: Aani'irri Ódami

Ójixdhikami baika: Go oidhigana

Jaataduindhagai: Baika.

Yoorhi	tooxi	tuayi
Kokooma básoi	bhobhókoxi	úkui
Yooxigai	suimarhi	opiñdhamurhi
Xiñai	újurrugi	tapókai
Sarrápi	tukúrhi	gaayi

Bloke Jīmóko: Aani'irri Ódami

Ójixdhikami Maakoba: ójai aani' dhi jaatagaiña go jaataduindhagirri

xankidi gi'ibuaiyi bho gin obhagirri

Jaataduindhagai: Baika.

Bloke Jīmóko: Aani'irri Ódami

Ójixdhikami Tubuxthaama: Ójafigi jímó ójai ñioki ójixikami.

Jaataduindhagai: Baika.

Ami 23 Abriliko 2018.

Matilde.

Xibi pihidhi aani xi gi jaatagidhagi xaidhi kiiga bhai irhidhithai daja aani tuiyi tuudo gin mamafildhiadamiga gin thifigidhi maafidhagai agadagi ojai dana ojai ojixikami odamikidi, maafikai fii dhi kaeyi aani xi siirhikidi irri kiigai xi a pia ñiokadagi girri ñioki, kaxkidi podukai kaaxi ixhutuidhiiki aani xi gi ojidhi idhi arhidhiukami ojixikami.

Gii fiparraxkidi tudana t
uudo apiandhiiri.

Oigidarragai dhixika: Rosa

Bloke Gooka: Go ixthumaaxi gĩ jaatagaiña bho go kiiyĩrĩ jaaduñi.
Ójixdhikami xankĩdĩ: Tĩgĩthudadĩ xi tumaaxi daibusaiithadai gi kiiyĩrĩ jaaduñi. Jaataduindhagai: baika.

Tĩgĩthuka aanĩ jĩmó miidhaga
bho go oidhiĩgĩrĩ.

ijjopaiña ga koagĩĩña amĩ oidhigana

tĩĩĩbĩĩña bho aipakoga úxi maamarradĩrĩ aipakoga gĩrĩ adaimĩithai

Tĩgĩthu aanĩ xaidhi kabámi duudo bhai jurrúnoko

Ójoidhiña aanĩ xi jĩimĩrradagi oidhigana

Bloke Gooka: Go ixthumaaxi gĩ jaatagaiña bho go kiiyĩrĩ jaaduñi.
Ójixdhikami jĩmóko: Tĩgĩthudadĩ xi tumaaxi daibusaiithadai gi kiiyĩrĩ jaaduñi. Jaataduindhagai: baika.

Tĩgĩthuka aanĩ jĩmó miidhaga bho go oidhiĩgĩrĩ.

ijjopaiña ga koagĩĩña amĩ oidhigana

tĩĩĩbĩĩña bho aipakoga úxi maamarradĩrĩ aipakoga gĩrĩ
adaimĩithai

Tĩgĩthu aanĩ xaidhi kabámi duudo bhai jurrúnoko

Ójoidhiña aanĩ xi jĩimĩrradagi oidhigana

Bloke Baika: A pia gïirhidhimi afimï girri ójarraga ójai.

Ójixdhikami tubuxthaama: Ágai afimï dhi aipako girri jaatagidhi go ójixikami.

Jaataduindhagai: Maakoba.

A large rectangular area defined by a dashed red border, intended for a drawing or response.

Bloke Baika: Apia giirhidhimi afimi girri ojarraga ojai. Ojixdhikami taama: Tumaaxi girri jaagidhi go jii karhigai Jaataduindhagai Baika.

Bloke maakoba: Ga koayi afimi gubukarhigami. Ojixdhikami jimoko: Maati aani xi tumaaxi koayi Jaataduindhagai: Baika

Bloke maakobai: Ga koayi afimī gubúkarhigami

Ojixdhikami gooka: Mamáfirrii xi tumaaxikidī ibuaithimī

Jaatuduindhagai: Baika

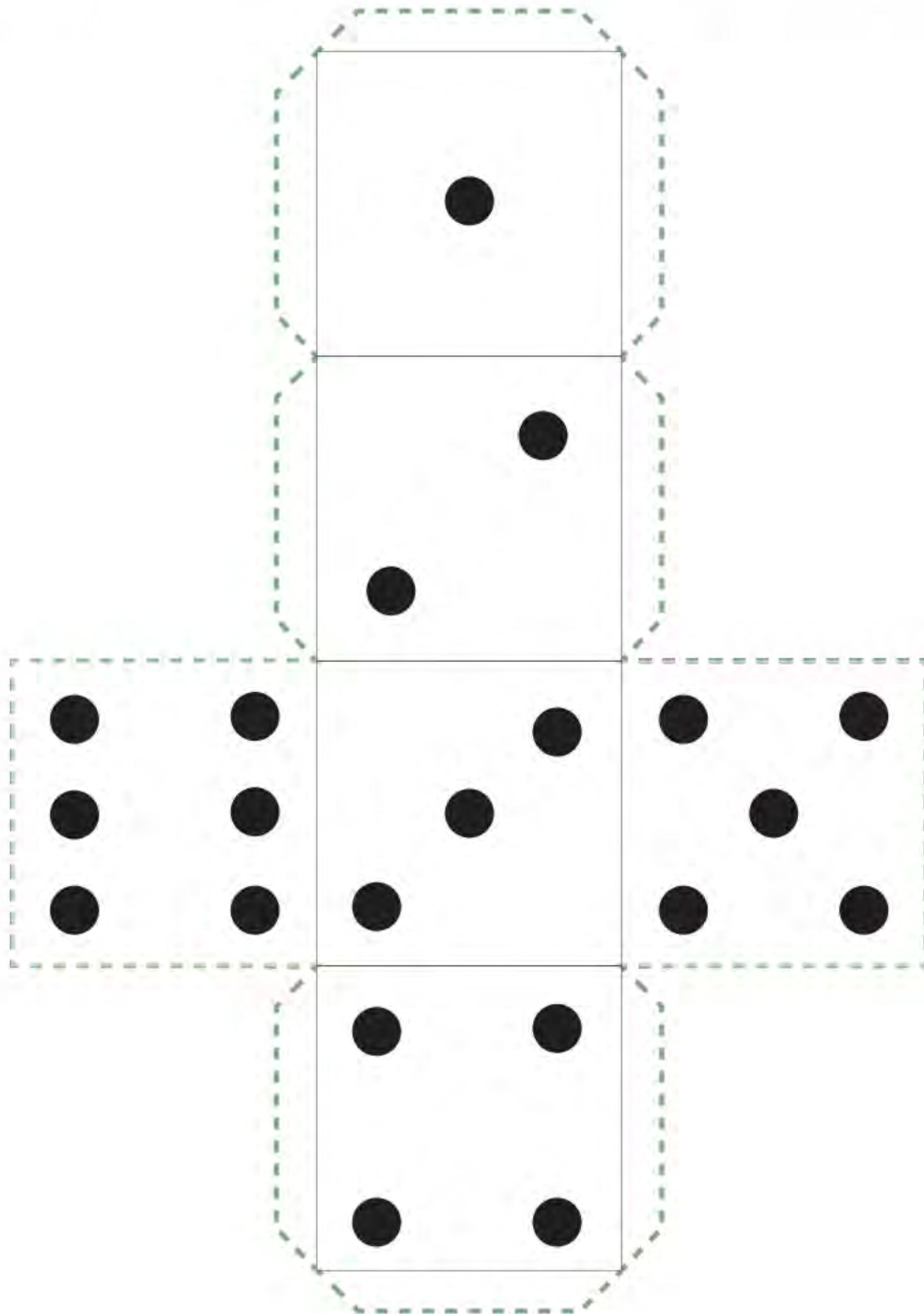

Bloke maakoba: Ga koayi afimī gubúkarhigami.

Ójixdhikami mamákoba: Go koadagai xankidī koayi afimī dhii jiiigi xi oidhatirrii ogó. Jaataduindhagai baika

**Bloke taama: Ibarragai dhi tudaidhahī ódami. Ójixdhikami mamákoba:
Bìxkatai jímápi tīī ga tuutudai Jaataduindhagai baika.**

SEP
SECRETARÍA DE
EDUCACIÓN PÚBLICA

ESTADOS UNIDOS MEXICANOS

2